

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

המזכיר

לשכת המזכיר

קיצוח א"מ בהרודיון

נפתח: 4.86

נאמר: 11.87

מס' תיק מקורי

9808/6

שם תיק: קידוח מים בהרודיון

מזהה פנימי: חצ-9808/6

מזהה פריט: 000bxc3

כתובת 2-16-2-120-2

תאריך הדפסה 28/11/2017

מחלקה

לשכת המזכיר

ארכיון המדינה

משרד ראש הממשלה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 130/15
מיכל מס': 9808
תאריך התעודה: _____
שם מחבר התעודה: ד"ר יעקב בן-ציון שם הנמען: _____
סוג התעודה (סמן ✓ במקום המתאים):

4.8.87
18.8.87
8.87

- ☐ מכתב
☐ מברק
☒ תזכיר או מיזכר
☐ דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
☐ פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה;
העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

ד' בחשון תשמ"ח
27 באוקטובר 1987

החלטות
23.8/87

סודי

א ל: לשכת המנכ"ל המדיני

מאת: מזתי"ם

הנדון: קדוח הרודיון

להלן ידיעה שהופיעה בלקט י.ע.ע. של המתאם בשטחים

[REDACTED]

"פריג'י-חודיע טלפוןית לסגנו בעריה כי מנכ"ל החברה
האמריקאית שהיתה אמורה לבצע את הקדוח בהרודיון.
שלח אליו מכתב בו הודיע לו על ביטול נכונותה של
החברה ליטול חלק בפרוייקט זה". עד כאן.

ב ב ר כ ה,

מ. ארבל

החלטות
23.8/87

חסוי

חסוי

15254

תאריך : 25.10.87 משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

ידצא **

**

**

**

מסמך - 11/10/87
למסמך 123.8

חוזם: 10,15254

אל: 932/ני

מ-: המשרד, תא: 251087, דח: 1637, דח: מ, טג: ש

נד: 6

שמו/מיוז

רמין

הרודיון שלן 603

המונח NEUTRAL PARTY מרדשו מנוי גורם נטרמלי, כגון
שופט בדימוס, אשר יכריע בשאלות השנויות במחלוקת בין
רשות המים לבין המנהל האזרחי.

מדתוים

ת.ב.

ת. שהח, מנכ"ל, ממנכ"ל, ליאור, מדתוים, ברנע, ארבל, סיובל, מתאסשטחים

1987-10-23 00:07

1480126 08

ט"ח תשנ"ח

שטח 23.8/11

טופס מברק

שגרירות ישראל / רושינגטון

דף מחוך דפים

סוג בטחוני בלמיס

רגיל

דחיפות

תאריך/ז"ח 22 1630 באוק'

מס' מברק

המשרד

522

אלו הסברה - מזתיים

מאת הקונכ"ל, רושינגטון

אנ' מר יצחק גלעד

אלו

קידוח המים בתרונדינון

שלכם חרזם 6997

אין לבו חרזר הסברה-מזתיים מ-2 בעפער המוזכר במברקכם, העבירונוא לבו העחק.

למקו

ארמן

1 2
למקו למקו

22/10/87

123.8/מ

במשרד החקלאות עדיין מקווים שהקידוח בהרודיון ייצא לפועל

כץ-עוז: חלק מהתושבים המקומיים משנים את דעתם

משלת ישראל תקרה בעבורם בארות חדשות הם קלושים, שינו כמה מהם את עמדתם והם אף פועל לים לשכנע את הקבוצה האמריקאית לבצע את תוכניתה המקורית.

מגן שר החקלאות אמר כי צריכת המים השנתית של ערביי הגדה עלתה בשנים האחרונות מ-15 קוב לנפש ל-25-30 קוב לנפש. בעיקר עקב העלייה ברמת החיים. בתל אביב צריכת המים היא 75-80 קוב לנפש לשנה.

להערכת הגיאולוגים, אזור הרדיון הוא איראלי לקידוח בארות מים עמוקות, מביון שניתן לשאוב את המים לפני שהם מומלחים בדרום לים המלח. במשרד החקלאות אומרים כי אם אכן ייסוגו המשקיעים האמריקאיים מתוכניתם, תיאלץ מקורות לבצע קידוחים חלים חלופיים בהתאם לאמצעים, בקצב שלה ובטכניקה פחות מתקדמת.

כץ-עוז: התושבים מתחרטים

מגן שר החקלאות אמר שעקב הלחצים שהופעלו על קבוצת המשקיעים, בארץ ובארה"ב, היא עומדת למשוך את ידה מהפרויקט. אלא שעתה, כאשר הוכרז לתושבים בחברון ובבית לחם שהסיכויים שמי

מאת אבי גנאור

למרות הפרסומים שלפיהם ויתרו המשקיעים האמריקאיים על כוננתם לקרוח באר מים עמוקה באזור שכין בית לחם להרודיון, עושים ממשלת ישראל ונציגים ערבים של תושבי האזור מאמצים לשכנע את היזמים להוציא את הקידוח אל הפועל, זאת מחשש שהאזור מולו עלול לסבול בעתיד הקרוב ממחסור חמור במים. כך מסר מגן שר החקלאות אברהם כץ-עוז למופד "הארץ".

לפני כחמישה חודשים נחתם הסכם בין ממשלת ישראל לבין קבוצת משקיעים אמריקאיים, המיוזגת בישראל על ידי חברה מקומית בשם "מודייה אנטרפרייז", בדבר קידוח עמוק באזור הרודיון, הקבוצה האמריקאית כוללת אנשי עסקים נוצרים פונדמנטליסטים, הופעלים בעיקר סמנציעים דתיים. היא הציעה לקרוח על חשבונה באר מים עמוקה בהשקעה של כ-15 מיליון דולר, בתנאי שתחברת מקורות תתחייב לרכוש ממנה 13 מיליון קוב מים בשנה במחיר של 30 סנט לקוב.

התוכנית עוררה התנגדות התושבים המקומיים, שהביעו חשש מפגיעה בבארותיהם (בארות פרטיות הממוות מקור פונטנה) והצביעו על ישראל כעל מי שמנסה לגצל את מימי הגדה לצורכי תושבים יהודים. האשמות אלו הובילו למחלוקת בינלאומית בין פניות אל הממשלה שתמשוך את ידה מהקידוח.

זיקיים בארצי

ר' ילאס: הכופר בקומוניזם בארצו, למרות החרמתו בארצו הוא מתייחס ברהו וחסדה

הם חיו של מנהיגי מלואה שאינו רשאי להשמיע ולו הגה בפומבי, בארצו. אמנם, הוא מספר, לפני כש' לוושה תורשים פורסם ראיון עמו בעיתון נוער, אבל לבד מזאת, פיו חסום לחלוטין.

"איני יכול לפרסם דבר ביוגוסלביה, ניסיתי לעשות זאת כמה פעמים ואין כל תשובה מבית היוצאה לאור שבו הפקדתי לפרסום כמה סרי פורים קצרים. אני אדם לאיקיים בארצי", הוא אומר לשומעיו בחיוך מריר. הוא מספר כי בארצו כל אחד יכול להשמיע אותו, למתוח עליו ביקורת ולפרסם עליו בדות — אולם הוא אינו רשאי להגיב. "מש' מיצים אותי שאני בוגד, שאני סוכן של הסי-איי-איי, שאני קשור עם ארגון מהגרים בעל אופי פאשיסטי — ועל כל אלה איני יכול להשיב" — הוא אומר. לעומת זאת, ואולי, בחולית, הוא רשאי "לפתוח את

שכספיו, לדעתי, ספר זה הוא אוטוביוגרפיה יפהפיה של אדם כמתחז הזה — מונטנגרו — אולם הוא גורס כי רחוק ויכרונותיו מתקופת מלחמת העולם השנייה — "עת מלחמה" — טובים יותר, וגם כתבתי סיפורים קצרים טובים." ("עת מלחמה" תורגם לעברית).

עדיין מנגנה את סטאלין

ר' ילאס הכיר, כידוע, את יוסף סטאלין ועד היום — כמעט שלושים וחמש שנים לאחר מותו — אין הוא נלאה מלנגנון בחריפות, כאילו אכזריותו של הרודן הרוסי עדיין איננה ידועה לשימצה וריצורכה גם בימינו. "סטאלין היה מאוד כשרוני, אבל פנאטי, והתוצאה של אישיותו — אימפריה גדולה, מעשים אכזריים. אבל כשום פנים ואופן אין להשוותו להיטלר", הוא אומר.

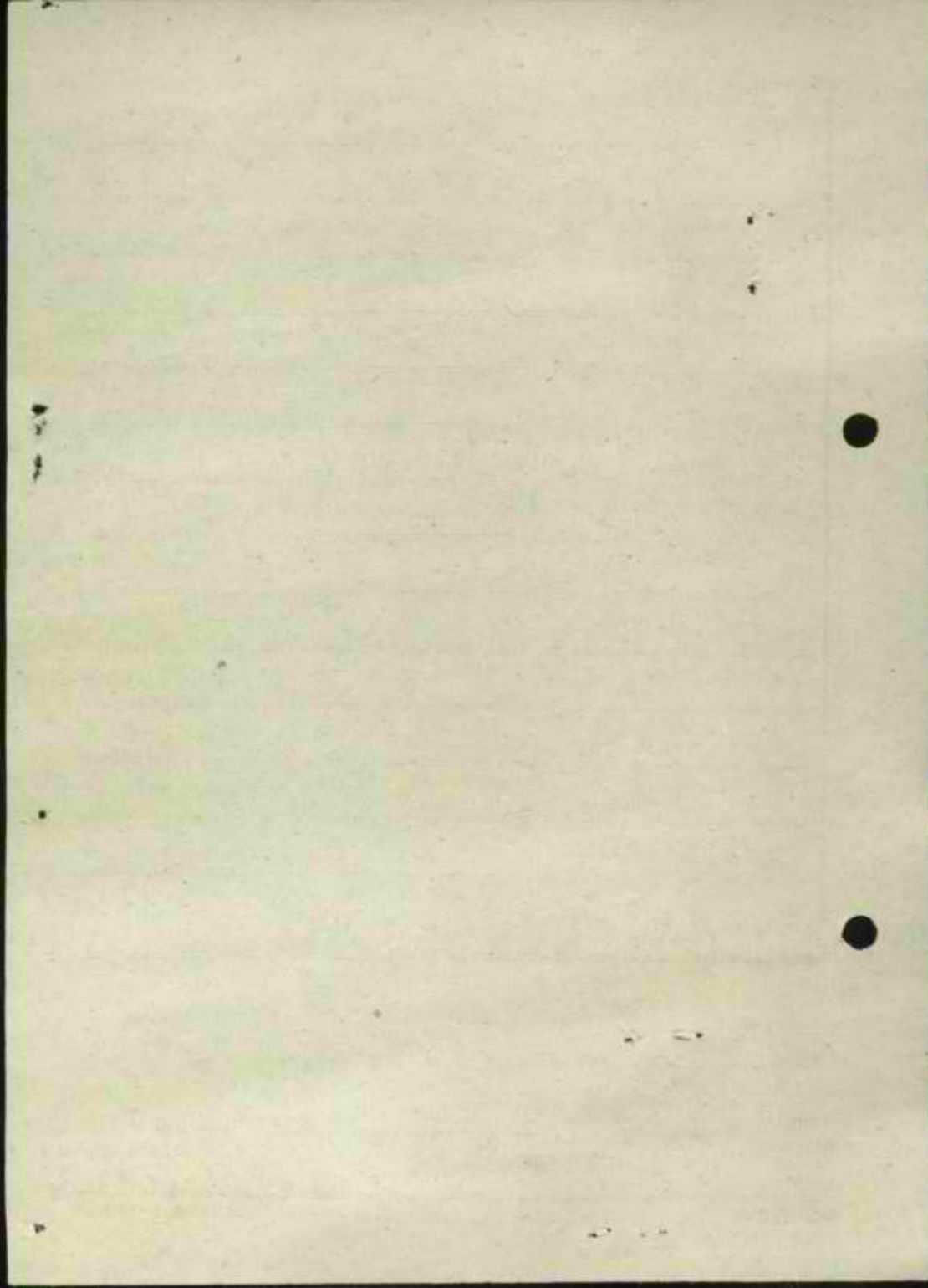
רומה כי מילובאן ר' ילאס עדיין אינו יודע כיצד לעכל את אחד מיורשיו של סטאלין, מיכאל גור בארצו. "כללית", הוא אומר, "אני מתייחס אליו בחיוב — אבל בביקורת תיזת". הוא סבור כי בגלאסקוסט של גורבאצ'וב תומך בכרית המעצות, הדור הצעיר, האינטליגנציה היוצרת, המשכילים שבקרב המפלגה, זאת כלפי פנים, ואילו כלפי חוץ עולל

אולי מוטב להיפטר

גם מולדתו של ר' ילאס שרוי עכשיו בערין של תהפוכות. הוא תוסף המדינה האחד לזיקיים — או שמא תתפרק למעשה יוגוסלוביה מאחדותה ושש הרפובליקות המרכיבות אותה יצמדו כל אחת בדרך הנפרדת.

ר' ילאס מהסס, אין הוא נח בניבוי על מולדתו, אך הוא מצביע על צדים תמונה של מדינה ומפלגה המרוויות במשבר עמוק של מנהיגות ושל כלכלה. המפלגה הקומוניסטית אינה יודעת כיצד לנהל ובכל רפובליקה מידה שונה של חירות והפרט. ר' ילאס מרגיש בס' לובניה, למשל, אין אסירי פוליטיים: בסרביה נוהג השלטון סלק סיווחות במאסרים שהוא מבצע, וגם אז — רק במקרים קיצוניים, "אם מישוה תוקף בחריפות את טיטו", מבוסס, יד הדמיון תיקצר מלתאר על שום מה הם ממוגלים שם לאסור... ר' ילאס אומר כי הוא "בעד" יוגוסלוביה אבל אולי מוטב להיפטר, או לכוון קונפדרציה.

וכן, במשך קרוב לשעתיים, באנגלית מדוססת אך מרוקת, עמד הקומוניסטי לשעבר ורגם בכ' ליסטראות את השיטה החברתית-סרביטית אשר למענה לחם — אולם בגילו, 76, היא עדיין מחרימה אותו ומנסה לנדותו כליל, ללא הצלחה. הוא מסב כי הוא מאוין לשידור בריבוי בשפה הסרבית וכתבי חוץ בלגראד מתקשרים עמו, אשתו איצה בו לסיים את שיחת החולין שלו לאחר ההוצאה והוא המשיך לשל על גורלו המר במולדתו: "כאשר נשאתי אותה לאשת, היא הייתה בדרגת קפטן ואני הייתי בגרל, היום, כך אומרים עלינו, היא נשארה קפטן ואני — חייל פשוט".

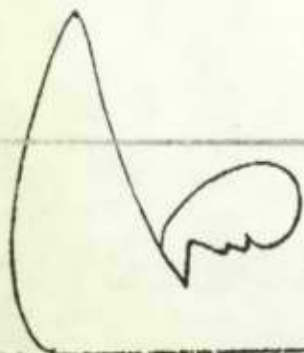

מחלקת הקשר ניו-יורק	דף: ---
טופס מברק	מחור: ---
מיון:	אל: ---
סוג כסחוני:	המשרד
שם:	דע: ---
תז"ח:	מאת: נאו"ם ניו יורק
221630	
נר: ---	
0603	

אל: ארכ"ל 2, מזתים.
 דע: לשכת המנכ"ל המדיני - אלון ליאל.
 הסברה, אירופה 2.
 מאת: דוד רמין.

קידוח המים בהרודיון.

1. ודאי עוד תשיבו על מברקי 493 בעניין הדיווח העיתונאי כי סגן שר החקלאות הודיע שהפרויקט ירד מן הפרק.
2. כינתים קיבלתי מברק אירופה 2 ומזתים 794 מ - 20.10. הדיווח בסעיף ססו"ח מתחיל קיום שני (26.10). אפשר שהערבים יעלו הנושא כבר בסעיף זה, בנימוק שהפרויקט יפגע גם באספקת מים למחנות הפליטים באיזור. במקרה כזה אשיב לטענות הערביות בהתאם לנייר שנמסר לשגריר דנמרק.
3. אנא השכילוני למה הכוונה במונח NEUTRAL PARTY בסעיף 2ב' בנייר הנ"ל.

1. ארכ"ל 2
 2. מזתים
 3. אלון ליאל
 4. דוד רמין
 5. נאו"ם
 6. אירופה 2
 7. ססו"ח
 8. מברק
 9. מנכ"ל המדיני
 10. משרד
 11. מיון
 12. סוג כסחוני
 13. מחלקת הקשר
 14. טופס מברק
 15. דף: ---
 16. מחור: ---
 17. אל: ---
 18. המשרד
 19. דע: ---
 20. מאת: נאו"ם ניו יורק

שם השולח: דוד רמין-נאו"ם. אישור:

תאריך: 22.10.1987

תעלת הים

המשקיע מעוניין להוכיח ליהודים שדרכו של ישו נכונה. היזם מעוניין לנסות טכנולוגיות חדשות. שר הביטחון מעוניין להושיע את ירושלים מפני סכנה מדומה של צמא. שר החוץ מבקש להפריח את הנגב ולתת ביטוי לגניוס היהודי. התוצאה, מבצע קידוחים באזור ההרודיון, שהספיק לגרום להתפטרותו של תת-אלוף אפרים סנה, לסבך את ישראל בהתנגדות בין-לאומית, לעכב את המשאומתן עם ירדן ולהניע את המערכת הממשלתית לפעלתנות קדחתנית. מאוד ייתכן שמדובר בהילוך-סרק

ד"ר אברהם מלמד קשר את החוטים (תצלום: אריאלה אברהמי)

עם ירדן ולהניע את המערכת הממשלתית לפעלתנות קדחתנית. מאוד ייתכן שמדובר בהילוך-סרק

אייל ארליך

ב-24 ביולי השנה שלח גילמן היל, מנהלה של החברה האמריקאית האמורה לממן את פרויקט קידוח המים בהרודיון, מכתב לראש עיריית בית-לחם אליאס פרג', ובו ניסה לשכנע אותו לי הסכים לפרויקט. בין השאר כתב היל (תרגום מ' אנגלית): "אני מכיר בקושי לממש פרויקט זה ללא נס גדול של האלוהים. יתור על כן, אני לא מעוניין לקחת חלק ביזמה נועזת שאינה תלויה בנוכחותו ובהדרכתו של האלוהים. הפרויקט הספציפי הזה לא יכול להתבצע בדרך שבנו את מגדלי-בבל, ללא הכוח העל-טבעי של האלוהים... אני מאמין שהאלוהים נמצא בפרויקט הזה, ולכן שהוא הולך אני רוצה ללכת. כל אחד מאתנו יצטרך להחליט האם אלוהים נמצא מאחורי הפרויקט הזה,

ואז להחליט על המשך דרכו. האם היית תור מן בפרויקט לו ידעת שאלוהים נמצא בזה כדי לקבל את ברכת האלוהים וסיוע על-ידי עי חייב כל משתתף להיות מוכן להתוודות, ולהצטרף גם על החטאים המשותפים של בני עמו וגם על החטאים הפרטיים שלו. התוודות וצעד יפלוס את הדרך לפיוס ולסליחה: בין המשתתפים בפרויקט ובין כל אחד לאחד היו. העיר בית-לחם, מקום הולדתו של ישו, נראית כמקום המתאים להתחיל את התהליך הזה. האם אנו יכולים להצטרף יחד לתפילה לקראת היעד הזה?"

הפרויקט המתוכנן של חפירת פיר לקידוח מים באזור ההרודיון מעורר ויכוח חריף בין הר מומחים באשר לסיכויי הצלחתו והתועלת הכלכלית שהוא יכול להביא, אם בכלל. אפילו הגרם המממן אותו כי יש כאן צורך ב"נס גדול של האלוהים". רק לגבי תרומה אחת של הפרויקט יש תמימות-דעים גמורה: ישראל כבר נקלעה ב-

גינה לתסכולות בידי-לאומית קשה, ולביקורת חריפה, גם מהטובות שבכיריותיה, על מה שנראה בעליל כהפרה של החוק הבינלאומי האוסר על כובש לגצל אוצרות-טבע הנמצאים בשטח הכי בוש. מכל מקום, קשה שלא לחוש ברוח הסיפור רים על חכמיהם, המרחפת מעל סיפור הפיר בהרודיון.

א. היום

מחול השדים סביב הקידוח התחיל כיומה עס קית, לגיטימית לחלוטין, של המהגרים ד"ר אברם מלמד, שהוא בעל משרד פרטי להגדרת מים וסביבה בשם "תושייה מהגרסים יועצים". מלמד התוודע לנושא ב-1981, כאשר נציבות המים ביר קשה ממנו להשתתף בחיבור ד"ר על אפשרויות הניצול של מרתחם בנגב. הנציבות, כגוף הממלכתי האחראי למשק המים במדינה, יזמה את הד"ר לאחר שפרופ' אריה איסר, ראש המכון

לחקר המדבר בשדח-בוקר, הגיע כבר בראשית שנות הששים להערכת-מצב שבנגב נמצאת עתודת המים הגדולה ביותר במדינה, כמאה מיליארד מ"ק (כמות הגדולה פיחמשים מן הצריכה הארצית בשנה). בד"ר נידונו אפשרויות לניצול עתודות המים הגדולות, וד"ר מלמד הציע או לי ראשונה את השימוש בטכנולוגיה חדשה לקידוח חים, שתאפשר שאיבה נרחבת. במקום קידוחים רגילים, שהרדיוס שלהם קטן (כשלושים ס"מ), וכמות המים המופקת מהם מוגבלת עקב כך, הציע מלמד חפירה של מנהרה אנכית רחבה - פיר - ברדיוס של כשני מטרים. לתחתית הפיר ניתן להכניס משאבות גדולות, וכך להגדיל במידה משמעותית את תפוקת הקידוח. השנוע אמר ד"ר מלמד כי "בן-גוריון היה מת לקבל אופציה טכנולוגית כזאת, שכן באמצעותה ניתן לפתח את ארץ-ישראל הדרומית ללא מגבלה של מים. הצרה היא שהטכנולוגיה הזאת לא היתה קיימת בזמננו".

הדמוגראפיה עובדת

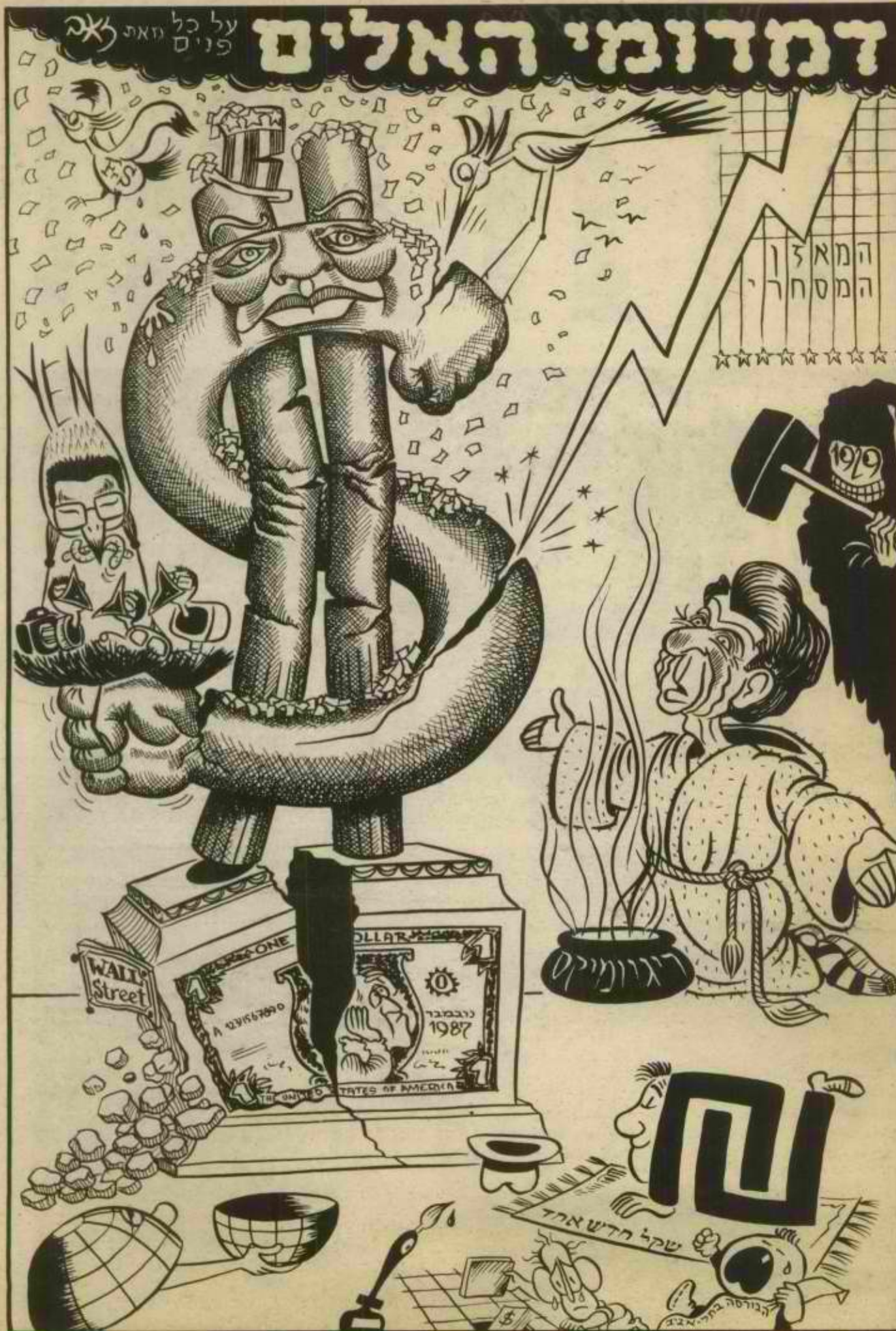
במובן מסוים, רעיונות הטראנספר למיניהם מעוררים. גם אלה של ח"כ מאיר כהן-אבידב. הכורכים באותו משלוח את ערביי ישראל ואת ערביי השטחים, גם אלה של סגן שר הביטחון מיכאל רקל, שהגה את "ההגירה מרצון" של ערביי הגדה המערבית, גם אלה של השר יוסקה שפירא, הדוגל בשימוש גלגלי הטראנספר בעשרים אלף דולר, תכניות אלו נוספות עידוד משום שהן מעירות שגם לקצה הקשת הימנית באה הארה. גם שם מבינים סוף-סוף שהדמוגראפיה פועלת, ושהנצחת המצב הקיים ביחסי ישראל והשטחים היא פתרון בלתי אפשרי.

הסטטיסטיקאי הממשלתי, פרופסור משה סיקרון, סיפק בסוף השבוע שעבר מראי מקום למשמעות הנכונה של הדמוגראפיה. בשנה שעברה היה מאזן ההגירה הכולל במדינה שלילי. מספר הלידות היה קטן מבשנה שקדמה לה. מספר הלידות של האשה המוסלמית אמנם בירידה, אך הוא בכל זאת גדול בהרבה מזה של האשה היהודיה (4.6 לעומת 2.8). ובסך-הכל, היחס המספרי בין יהודים ללא יהודים בתוך גבולות הקו הירוק הוא 82 אחוז לעומת 18 אחוז. בשנת 2000 (עוד 12 שנה בסך-הכל) יהיה היחס המספרי 78 אחוז לעומת 22 אחוז. במלים אחרות, גם ללא השטחים יגיע שיעור המיעוט הערבי לכדי רבע מכלל האוכלוסיה. בעיני מי שמבקש לשמור על אופיו המקורי של הרעיון הציוני זה אמנם יחס מספרי נסבל, אבל גם הוא מתקרב לגבול המסוכן שמעברו קשה לשמר מצד אחד את צביונה היהודי של המדינה, ומצד שני לקיים בתוכה אורח-חיים דמוקראטי.

כאשר בוחנים את היחס המספרי בין יהודים לערבים בארץ-ישראל השלמה הדילמה האמורה אינה קיימת כלל: הסכנה הופכת לזוהרות. בתוך 12 שנה יחיו במרחב שבין הים לירדן (כולל רצועת-עזה) כ-4.3 מיליון יהודים וכ-4 מיליון ערבים. תריסר שנים הן זמן קצר, זו כמעט מחצית התקופה שחלפה מאז מלחמת ששת הימים, וזה פרק-זמן קצר יותר מזה שחלף מאז מלחמת יום הכיפורים. בקיצור, זהו נפח-זמן מוחשי מאוד.

הדמוגראפיה עובדת אפוא, וגם מחנה הימין מתחיל להבין זאת. הקנאים שבתוכו מסתמכים על ההשקפה ומאמינים כי היא תמצית את הישועה. האטומים שבתוכו הוגים את רעיון הטראנספר. אלה גם אלה חוצבים מתוכם פתרונות דמיוניים, ייתכן וקרוב הרגע שגם הווי המדינה יחזרו אל המציאות.

עוזי בנימין

מוסף

הארץ

עורך: עוזי בנימין
סגנית-עורך: תמי ליטני
עורך גרפי: מישל אופטובסקי
עורך לשוני: איל לוי
אחראי: אבי רובינגר
כיצור: מל שאלוב, שרש בלור
מוכרות: אורנה קלינמן

המ"ל: דניאל ענתן "הארץ" בע"מ
האחראי: מתי גולן
המערב: רחוב זלמן שוקן 21, ת.א.
טלפון: 03-512121
דפוס: גרופרינט בע"מ, ירושלים
טלפון: 03-805454

47	מדריך-מוסעים	27	הטור שלי	6	תעלת הימים
48	אומנה	28	נתו דונביץ	11	היות על מים בהרדיון
52	שולמית קיסרי	31	סין קרובה	12	אייל ארליך
53	שחמט/שבבים	34	ביקור במורה החזק	17	הארץ שלנו
54	ברידג'/הורוסקוס	40	יצחק ארגז	21	מאיר שלו
55	שידורי המלוויזיה	38	שמואל טבע		געגועים
			החיים המלאים של אפרת פוחצ'נסקי		גרשם שלום בעיני אלמנטו
			דוד ארליך		רונית מטלון
			פטר הגדול		צל"ש
			פטר ורטהיימר, וירטואורג'או		נכים מתגוררים לצה"ל
			ורד לוי		רחל סער (מל-שיר)
			בשבוע הבא		פיל לבן
			רפי קינן, גידי אורשר		"בוקר טוב באבילונה"
			האיש הזה, ק.		של האחים טאביאני
			המנצח קאראיאן בסוף הדרך		אורי קליין
			מיכאל אודר		

השער:
הגבעות השקטות של גולן
תצלום: יצחק ארגז
כתבה בעמוד 28

תעלת הימים

(סוף מעמוד 8)

**השר אריק נחמקין:
יש אמנם ויכוח בין
ההידרולוגים בדבר
התרומה שיכולה להיות
לפיר. אבל אין ויכוח
שבכל מקרה הפיר
לא יכול להרע את
המצב הקיים**

הזמן לתומכים בפרויקט: מים לא תראו, אבל צרות תראו.
המישור השלישי של ההתנגדות לחפירת הפיר היה ההידרולוגי, ורבין שמע את עמדת תה"ל לפיה עדיפים קידוחים רגילים על-פני הפיר.

רבין לא החליט על עמדתו מיד. הוא המתין עשרה ימים לאחר הדיון, ולבסוף החליט להיעזר נות לבקשת נציבות המים ולספק לחברת "מוריה" רישיון לקידוח. במשרד הביטחון יש הסבורים כי מי שמילא תפקיד חשוב בשכנועו להסכים לפיר היה עוזרו לענייני התיישבות שמ"עון שבס. שם הוא איש התק"מ, ומקורב מאוד לסגן השר כדעו. יחד עם ההחלטה לאשר את הפיר קבע רבין כי יש לעשות הכל כדי למנוע פגיעה בתושבים המקומיים.

על-סמך קביעתו של שר הביטחון התקיימו מגעים בין נציבות המים למתאם הפעולות בשטח, ובסופם הוציא שמואל גורן, כ"ח באוגוסט השנה, מכתב לצמח ישי, ובו הוא מסכם את הנקודות שבהן מתנה משרד הביטחון את הוצאת הרישיון. בין הנקודות נקבע כי יש לפעול "על-פי המשפט הבינלאומי, הקובע כי חובתו הראשונה של המנהל האזרחי הנה להבטיח את צרכי האוכלוסיה המקומית, ובכלל זה את צרכי המים שלה". המנהל הציע לקבוע הסדר שיבצר את האינטרסים של התושבים המקומיים, לפיו "לרשות המנהל תועמד כמות מים שתבטיח מכסה של חמישים קוב מים לנפש לשנה, ובכלל שכלות המים שתועבר לישראל מהקידוח החדש לא תעלה על חמישים אחוז מתפוקת הקידוח נטו, קרי, בניכוי המים שימשו לצרכי פיצוי. יתרת המים תוכל לשמש את ירושלים ואת היישובים הישראליים ביהודה".

עקב התנאי המגביל את כמות המים שיכולה להיות מועברת מהפיר לירושלים לחמישים אחוז מהתפוקה נטו הודיעה "מקורות" למנהל האזרחי כי אינה מעוניינת עוד לשמש כיום של פרויקט הפיר.
ב-21 באוקטובר טלפן שמואל גורן אל נציב המים וביקש ממנו להודיע לו אם נציבות המים עדיין מעוניינת בפרויקט. למחרת שלח צמח ישי מכתב לגורן, ובו קבע כי לא חל שינוי בכוונה לבצע את קידוח הפיר בהרדיון, וכי הוא כנציב המים אחראי ישירות למכלול הנושא, גם בפני שר הביטחון. היות ונציבות המים קיבלה את האחריות על הפרויקט נאלצה "מקורות" לקבל על עצמה להישאר בו כנוף מבצע. אומר יחזקאל זכאי, מנכ"ל מקורות: "נכון להיום יש החלטה שאם משק המים יסכים לתנאים שקבע שר הביטחון, נקבל את הרישיון. אנחנו מוכנים לתנאים האלה, כי אין אלטרנטיבה". כימים אלו עמלים היועצים המשפטיים של נציבות המדינה ואנשי הפרקליטות הצבאית על עיבוד

ב-22 במאי השנה נערכה הישיבה המכרעת אצל רבין. מצד נציבות המים דיברו צמח ישי וסגן השר כדעו. לרבין אנשים שעקבו אחר העניין נרתם כדעו למימוש רעיון הפיר משום שהוא מבקש להשתמש בידע שיורש בהרדיון לפיתוח מקורות המים בנגב. המסר שהשניים העבירו לרבין היה פשוט: אם לא תאשר את קידוח הפיר, ירושלים תהיה צמאה למים בעתיד. הגדיל לעשות נציב המים, שאמר כי ירושלים תהיה צמאה תוך שנתיים-שלוש.

מן העבר השני הופיע מי שהיה ראש המנהל האזרחי ביו"ש, תא"ל אפרים סנה, שהביא עמו לדיון שני הידרולוגים של תה"ל. סנה נימק את התנגדותו בשני מישורים. במישור המדיני, הוא גרס, יציג אישור הפיר החלטה מנוגדת לקו העיקרי של תהליך השלום: יהיה זה איתות שלילי ומוזק שירגיו את המלך חוסיין ואת ארצות-הברית, ודווקא כעיצומם של המגעים לשלום. במישור אחר, הסביר סנה, יפגע הפיר באינטרס הישראלי לקיים רגיעה בקרב תושבי השטחים. סנה טען שגם אם התושבים הערביים

**היום, ד"ר אברהם
מלמד: בן-גוריון היה
מת לקבל אופציה
טכנולוגית כזאת.
באמצעותה ניתן לפתח
את ארץ-ישראל
הדרומית ללא מגבלה
של מים. הצרה היא
שהטכנולוגיה הזאת לא
היתה קיימת בזמנו**

יפוצו על נזקים שייגרמו לכאוריתם הם לא יר-וויחו דבר מהקידוח בארמתם.
עריבי הגדה נמצאים במשבר-מים רציני, וחד ליקת המים הנוכחית אינה הוגנת, ועומדת על יום של 12:1 לטובת המתיישבים היהודיים שם. 60 אלף מתנחלים צורכים מים בכמות זהה כמעט לזו שצורכים 860 אלף ערבים. התושבים הערבים מנועים, כמובן, מלקיחה לעצמם בארות חדשות. בהקשר זה מגלים גורמים בכירים בתה"ל כי "מקורות" שואבת כשלושים מיליון מ"ק מים לשנה באזור הבקעה. מעשרות קידוחים שבוצעו מאז 1967 ועד היום, מרבית המים בקידוחים אלה מופנים לצרכים החקלאיים של היישובים היהודיים בבקעה. באזור גב ההר קודחת "מקורות" כעשרה מיליון קוב, רובם באזור ההרדיון.

מקור בכיר בתה"ל מעלה נימוק נוסף להתנגדות לחפירת הפיר: "מאגר המים העיקרי של המדינה נמצא במרכז הארץ, מערבה לקו פרשת המים, ונקרא אגן ירקון-תנינים. מחצית האגן נמצאת בתוך הקו הירוק, ומחציתו בשטחים. למרות זאת שואבת מדינת-ישראל 300 מיליון מ"ק מים בשנה, ואילו בקידוחים של הערבים ביו"ש נשאבים כ-25 מיליון מ"ק בלבד. לכן, מי שגר בבית-זכוכית שלא יורק אבנים. אמרנו כל

התנאים לרישיון הקידוח. לאחר שיסוכמו התנאים, יוצא הרישיון על שמה של חברת "מוריה". במקביל מתנהלים מגעים בין נציבות המים לד"ר מלמד לניסוח הסכם חדש. הפעם בעברית, שימוג למסמך אחר את ההסכם המקורי ביחד עם התנאים שאותם קבעו נציבות המים ושר החקלאות. אין כלל ביטחון שחברת "מוריה" תחתום אי-פעם על הסכם כזה.

ז. התנגדות התושבים המקומיים והתגובות בעולם

בתחילת חודש יולי השנה החלו התושבים המקומיים, ובראשם ראש עיריית בית-לחם אליאס פרג', להתנגד לפרויקט. שתי גרסאות קיימות לגבי הסיבה שעוררה את פרג' וראשי עיריית נוספים. הגרסה של סגן השר כדעו, האומרת: "לדעתי הכל התפוצץ בגלל אי-הבנה של אנשי המנהל האזרחי, או בגלל הסתה. ההסתה גרמה לכך שהמקומיים בבית-לחם העבירו למשקיע האמריקאי מסר שהיהודים מסרדים אותם. כשהוא שמע, הוא החליט שהוא לא רוצה להיות מעורב. בסופו של דבר הצליחו להסביר לראש עיריית בית-לחם שאין ברירה, שיש מחסור במים, ושאלם אנחנו לא נקרה הוא יאלץ לקדוח על חשבוננו. לכן אליאס פרג' העביר מסר לגילמן היל כי הוא טעה. אם גילמן היל ישים את הכסף, אז יש בור. ואם הוא לא ישים את הכסף, אז אין בור. זה פשוט מאוד. איך אני יודע שהיתה הסתה? עובדה שיום בהיר אחד קיבלנו הודעה מגילמן היל שהוא שוקל מחדש אם להשקיע, כי המקומיים אומרים לו שיש חשש שמסרדים אותם. איך המקומיים יודעים? מעצמם הם לא יודעים הכל. אני חושש שמישהו מהמנהל האזרחי שהתנגד, או ההידרולוגים שהתנגדו, גילו להם את דבר התכנית. יהודים חכמים כאלו".

הגרסה השנייה הושמעה מפי עובד בכיר בת-ה"ל: "איך פרג' התחיל לדבר על זה? 'מוריה' פני

**צמח ישי, נציב המים:
אני האמנתי בפיר, ועד
היום אני מאמין בפיר.
אני מאמין בכל
טכנולוגיה חדשה.
בדקתי את הנושא מכל
הצדדים, ומה שהביא
אותי להעדיף את הפיר
זה העובדה שאני לא
צריך להשקיע כסף**

תה לחברת החשמל הירושלמית עוד בסוף דצמבר 1986, באמצעות המהגרם ע' טמיר, וביקשה לספק לה כמויות פנטסטיות של חשמל לצורך קידוחים. מדובר בכמויות-חשמל גדולות ממה שהם מייצרים. חאנה נאסר, יו"ר מועצת המנהל לים של חברת החשמל, הוא גם סגן ראש עיריית בית-לחם. הוא שאל את פרג' אם הוא יודע מה זה פרג' שאל אותנו אם אנחנו יודעים מה זה. אמרתי לו שאני לא יודע, ועם זה הוא רץ לתא"ל אפרים סנה. כשלב יותר מאוחר פרג' בא אלינו ואמר לנו: מה אתם צריכים את הפיר הזה? מה רע לכם ככה? תעשו קידוחים רגילים, ותקחו מים לירושלים. גם היום אתם עושים את זה, ולאף אחד לא אכפת. אבל מה אתם צריכים רוח? מה רע לכם ככה?"

תהיה הסיבה אשר תהיה, פרג' התחיל להתרד צץ ולהרעיש עולמות. השגרירות האמריקאית נכנסה לתמונה והבהירה לישראל כי היא לא מר-כנה להשלים עם עברות על החוק הבינלאומי. ממשלת ירון העבירה מסרים לישראל, ודרך ארצות-הברית, לוותר על הפרויקט. שגריר ישראל במצרים הוזמן אל שר החוץ המצרי, שמסר לו כי מצרים מודאגת מכוננותיה של ישראל בנושא. באחרונה פנה גם השגריר הדני בארץ למשרד החוץ, ובשם 12 מדינות השוק

האירופאי המשותף מסר לו את דאגתו לנוכח מה שנראה כסיכון תהליך השלום.
אליאס פרג' היה ונשאר דובר ההתנגדות הערבית לביצוע הפיר. לפני כשבועיים חזר מביקור בן 25 יום בארצות-הברית, שכמהלכו פגש את אנשי "מוריה", ושב וקיבל הבטחה מגילמן היל כי הוא לא יכנס לפרויקט נגד רצון התושבים. בתחילת השבוע פנינו לאליאס פרג' וביקשנו לשמוע את גרסתו. "איני מעוניין לדבר על הנושא הזה. אני רק רוצה לומר שלא יהיה פרויקט", השיב.

בשבוע שעבר אמר בישראל חרובי, מנהל רשות המים המשותפת לעיריית בית-לחם, בית-ג'אלה ובית-סחור, כי לתושבי האזור אין כרגע שום צורך בתוספת מים. "אנחנו לא זקוקים באמת לכמות כזו בשנים הקרובות. המים ילכו החוץ צה מבאן, לישראל ולהתנחלויות, ואנחנו לא מתלהבים מהרעיון. המים של בית-לחם, שיישאר רו בבית-לחם". ומה יקרה בעוד 15 שנים, כאשר צריכת המים באזור תגדל? חרובי: "אז נקים בארות חדשות. באר שנותנת שני מיליון מ"ק בשנה תעלה לנו 250 אלף דולאר. אין לנו צורך בפיר. בכלל, אני לא כליך מבין את כל המשמעות של הפיר הזה. צריך ללמוד את זה. אשמח ללמוד את הנושא עם המהגרים של 'מוריה'".

ח. משרד החוץ. כיצד שוכנע פרס

משרד החוץ החל להתעניין בפרויקט לאחר שאליאס פרג' נפגש בחודש יולי השנה עם שמ"עון פרס ותינה בפניו את הצרה המתרגשת עליו ועל בני עירו. פרס מינה את ד"ר אלון ליאל, היועץ למנכ"ל המדיני של המשרד, לבדוק את הנושא ולהביא אותו לידיעתה של הנהלת המשרד. מכאן ואילך נראה היה שפרס מתכוון לחסום את הפרויקט. הוא פנה לרבין וחזמן אותו לשמוע את הסתייגות משרד החוץ. ההתנגדות זו נבעה בראש ובראשונה מחשש לפגוע בתהליך השלום שנכנס לתנופה באותה עת. בנוסף, משרד החוץ שואף לצמצם ככל האפשר קשיים מדיניים שבהם נתקלת ישראל כחזית הבינלאומית. ישראל החליטה לאר"ם בעבר שלא לעשות שימוש במים מהשטחים.

הפגישה בין פרס לרבין התקיימה ב-5 באוגוסט השנה במשרד החוץ בירושלים. פרס אמר כי הוא מתנגד לביצוע הפרויקט אם התושבים המקומיים יתנגדו לו, ובתגובה אמר רבין כי יורה למנהל האזרחי לפעול למען "ריכוך ההתנגדות". סיכום חריג-משמעי לא הושג בפגישה זו. יומיים מאוחר יותר הביא ד"ר ליאל את ממצאי בדיקתו בפני הנהלת משרד החוץ, וזו קבעה באופן נחרץ כי המשרד מתנגד לפרויקט. למרות ההתנגדות העזה כתוך משרד החוץ נמנעו אנשיו מלומר בפומבי שהפיר יסכך את ישראל מבחינת המשפט הבינלאומי.

נוכח ניגודי העמדות בין המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר החליטו פרס ורבין להעביר את הנושא לקאבינט. ישיבת הקאבינט התכנסה ב-26 באוגוסט, אך פרס אכזב את שוללי הפרויקט ולא יצא נגדו. הישיבה הסתכמה בהחלטה כי יימשכו המגעים בין משרד הביטחון לחברת "מוריה" לקראת ביצוע הפיר.

מרוע חור בו פרס? ההסבר הרווח הוא כי כד"ר עוז "מקורות" לו את הפרויקט בשתי עטיפות שקשה היה לו מאוד לסרב להן: העטיפה האחת היא "פיתוח הנגב", והשנייה היא "טכנולוגיה חדשה". כך או כך, "ריכוך ההתנגדות" שהמציא רבין לא הצליח לשכנע את אליאס פרג', אך פעל נהדר על פרס.

אחת השאלות המעניינות נוגעת להתפתחותו של תא"ל אפרים סנה מתפקיד ראש המנהל האזרחי ביהודה ושומרון. סנה הודיע בפומבי על פרישתו ימים ספורים לאחר שהקאבינט הכריע בעד המשך הפרויקט, או ליתר דיוק - לא החליט נגדו. מבחינתו של סנה היתה ישיבת הקאבינט שיא בשרשרת אירועים שבהם מצא את עצמו מבודד במערכת. זה התחיל בישיבה הגדולה אצל רבין, כאשר האחרון לא קיבל את התנגדותו של סנה ואימץ את טענות נציב המים לפיתוח גזעית ירושלים בצמא. האירוע השני שפגע בסנה היה אי הזמנתו לדיון שערך מתאם הפעולות בשטחים בראשית אוגוסט לאנשי השגרירות האמריקאית. האירוע הכואב ביותר היה, קרוב לוודאי, אי הזמנתו לישיבת הקאבינט האמורה, ב-26 באוגוסט.

לחשוב על כך שיתכן מאוד שכל הוויכוחים סביב הפיר בכלל לא היו נחוצים, ושספק רב אם הפרויקט ייצא אל הפועל...

מי מפחד מהומיאופתיה?

— מי שאינו יודע מהי!

ההומיאופתיה היא שיטת טיפול רפואי שהתפתחה במאותיים השנה האחרונות, במקביל לשיטה הקונבנציונאלית. לידתה בארצות מערב אירופה, ומשם היא התפשטה לחלקים אחרים בעולם. כיום יש לה בארצות רבות מעמד דומה לזה של הרפואה המקובלת. בבריטניה, למשל, קיימים מספר בתי-חולים הומיאופתיים בכל חלקי המדינה; ובית המלוכה האנגלי נעזר ברופא הומיאופתי צמוד, מזה כמאה שנה.

ד"ר מ.א. רופא הומיאופת, מציין כי השיטה מתבססת על טיפול תרופתי (ללא קשר לדיאטה כלשהי). התרופות מופקות ישירות מן הטבע, בתהליך מיוחד, המביא לכך שכמות חומר המוצא בתרופה ההומיאופתית (המופקת מאותו חומר) היא מזערית, והיכולת הרפואית של התרופה — מקסימלית. עקב כך, התרופה מועילה, ואינה גורמת לתופעות לוואי. נסיונות מעבדתיים מאשרים כיום את קיומה ועוצמתה של ההומיאופתיה.

באילו מחלות ובעיות מועיל הטיפול ההומיאופתי?

קל יותר להשיב על השאלה, באילו תחומים אין תועלת בהומיאופתיה: היא אינה יכולה לשמש תחליף לניתוח או לגבס, או לשמש במצבי-חירום, כשיש צורך בתרופות בעלות מהירות-פעולה גבוהה, דוגמת מצבי שוק או אוטם שריר הלב.

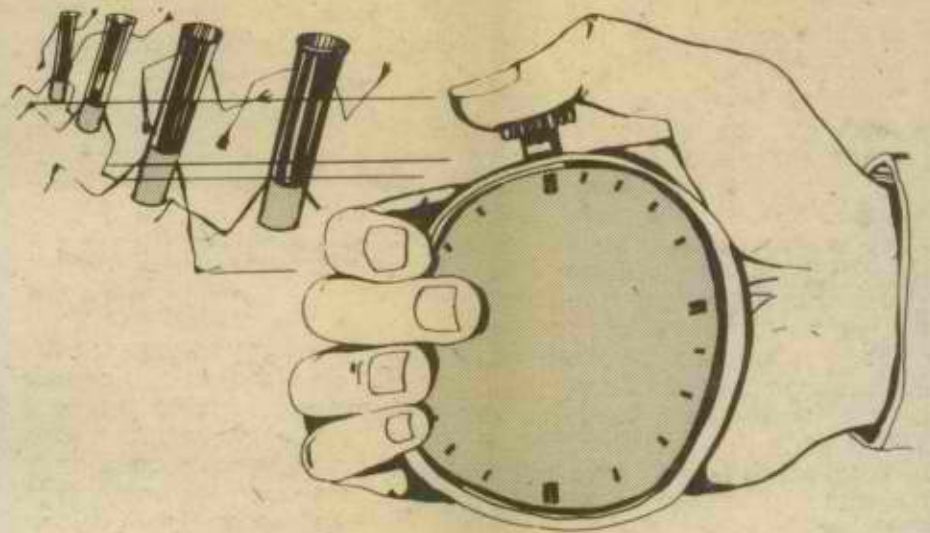
בכל שאר שטחי הרפואה יש להומיאופתיה מקום של כבוד. לא פעם מביא טיפול הומיאופתי נכון לישועה — במקום שהרפואה הקונבנציונאלית לא יכלה לו. בין אלה ניתן להזכיר כאבי-ראש ומיגרנות, אסטמה, דלקות כרוניות באוזניים, בגרון, בעיניים וכו', מחלות כרוניות כדלקת-פרקים, נטיה להצטננות ושפעות, אלרגיה ואפילו מחלות-נפש.

הטיפול מתאים לכל הגילים: החל מתינוק בן-יומו וכלה בגיל הזקנה. אגב כך מציין ד"ר א. כי אצל ילדים התגובות לטיפול ההומיאופתי מצטיינות במיוחד, והסיכוי להצלחה מלאה — גבוה. אין הגבלות מיוחדות לטיפול: אין סכנה של רגישות-יתר לתרופות, הן אינן גורמות לתופעות-לוואי, ניתן לקחתן בתקופת הריון או בשילוב עם טיפולים מסויימים אחרים, ואין צורך בדיאטה מיוחדת. התרופות נוחות מאוד לשימוש: לא נגרם נזק אם שוכחים במקרה לקחת מנה, או לוקחים בטעות מנה מיותרת. טעמן של הגלולות ההומיאופתיות מתקתק, ואהוב מאוד על הילדים. אפשר גם למהול את התרופה במים.

במכון ההומיאופתי מטפלים רופאים בעלי נסיון, שעברו את המסלול הרגיל ברפואה הקונבנציונאלית, ובהמשך בחרו להתמחות בהומיאופתיה, במקומות ידועים ומוכרים בחו"ל. זה מספר שנים שרופאים אלה עזרו ועוזרים לאלפי חולים, שעד הגיעם למכון, התנסו רובם בטיפולים מסוגים שונים, שלא הועילו להם. ד"ר מ.א. מספר, בהקשר זה, על חולה בן 51, א.ז., שסבל ממיגרנה במשך קרוב ל-30 שנה, ולאחר שנואש מטיפולים קונבנציונאליים ניסה טיפולים כאקופונקטורה ורפלקסולוגיה — ולשווא. ב-5.2.87 הוא הגיע לטיפול ראשון במכון ההומיאופתי; בביקורו השני, ב-12.3.87, דיווח כי כאבי הראש נעלמו, וכי הוא חש רגוע וסובלני יותר כלפי הסביבה. מאז הוא לא נזקק לכל טיפול נוסף, והמיתושים לא חזרו.

סניפי המכון ההומיאופתי ממקמים בתל-אביב, ברח' סמולנסקי 8 (פינת בנייהודה 86), טל' 03-249193 ו-03-234838; ובירושלים — ברח' שחל 69/19, גבעת מרדכי, טל' 02-788311.

לאור ההתעניינות ההולכת וגוברת בהומיאופתיה הוחלט לקיים "קו פתוח" בנושא. רופאי המכון ההומיאופתי ישיבו לכל השאלות בנושא לפי הטלפונים שלעיל, בת"א בימים א' ו-ג' בשעות 19:00-21:00, ובירושלים בימים ב' ו-ד' בשעות 21:00-19:00.

זר במקום טוב באמצע

מאת מרים יחזקאל

לרופאים תשובות שוטפות לכל בדיקה, היישר מן המחשב המרכזי במעבדת זר.

"החלוציות בנושא הזה היתה בהחלט ייחודית שלנו, עלינו על צורך מסויים ומלאנו אותו" מטעימים בני הזוג "למעבדות זר" קשר הדוק עם גנקולוגים ידועי שם בארץ, ועם מנהלי מחלקות נשים ויולדות בבתי-חולים הגדולים בשיירות הבדיקות של המעבדה. הבדיקות עוברות בקורת איכות קפדנית, פנימית ובגילאומית. בדיקות המעבדה אותן מקבל הרופא על-פי בקשתו הן לרוב, תשובות לבדיקות ייחודיות בשטח הפוריות וההריון. "מעבדות זר" בודקות ערכים של הורמונים שונים בדם. לדוגמה הורמון האסטרוגן (אסטרוגן) בטיפול פרגנול (תרופה שמכילה הורמונים שמרצם מבלוטת יותרת המוח), בדיקות פרוגסטרוגן ו-LH לאבחון ביוץ, ובדיקות HCG הרגישה לאבחנת הריון בשלב מוקדם, אותה מבצעת המעבדה בתגובה לפניות יומיות רבות. נשים המגיעות אל המעבדה מיומנותן הפרטית, יכולות לעבור את הבדיקה בתש"ל של 35 ש"ח בלבד ולקבל תשובה אמינה אפילו לפני האיחור בוסת.

בתוך החיבור המדעי הייחודי שלה, נכנסה המעבדה למעורבות בפרוייקט תינוק המבחנה "אנו מעורבים בפרוייקט הזה מתחילתו בארץ", אומר ד"ר אבי זר, ומוסיף "כשהחליטו בבית החולים תל-השומר להתחיל בפרוייקט, ביקשו מאתנו לבצע את הבדיקות המעבדה הקשורות בו. ביצענו את הבדיקות במשך שנה שלמה, כתומנתו לנושא החשוב הזה. כיססנו צפראניים וחכימו שיצא מזה משהו. עד שנולד התינוק הראשון כמעט התמוטטנו, כי העלות היתה אדירה". מאז התפתח הנושא מאד, ואנו בצענו את הבדיקות ההורמונליות לרוב בתי-חולים בארץ אשר עסקו בנושא תינוק המבחנה. בכלל, מעניין לציין, כי מיומה הראשון של המעבדה ולאורך כל השנים, חלק מפעילותה מוקדש תמיד לבדיקות מחקריות בשיתוף עם רופאים בבתי-חולים.

זוהי תרומת מעבדות זר לקידום המחקר הרפואי בארץ, בעיקר בשטח אבחון וטיפול עקרוני.

גם בנושא בדיקות איבחון של הריון חוקר-חמי עוסקים "למעבדות זר" ללא לאות. אם לפני 25 שנה הוזנחו חדרי המיון ברחבי העולם ע"י ד"ר צונדק ע"ה לבל יישכחו את ההריון שמחוץ לרחם, הרי שהיום המדענות בארץ לבדיקה חיונית זו לא נשכחה והיא בעליה מתמדת. מספרת ד"ר תמי זר "בשנים 75-76, כשאשה הגיעה לביתה עם חשד להריון חוקר-חמי היה צורך לבצע ברוב המקרים לפרוסקופיה (הסתכלות לתוך אברי הבטן באמצעות מכשיר שמוחדר דרך דופן הבטן לאחר שהאשה עוברת הרדמה), היום משתמשים בבדיקה המדוייקת של ה-BHCG. הבדיקה מתבצעת כרוטינה לכל ההריונות המחשירות הריון חוקר-חמי. ואם היא

במגרשו הגדול של מדע הרפואה הצועד בצעדי ענק בעידן טכנולוגי מתעצם, עושים את מלאכתם המדעית ברמה גבוהה, אנשי מעשה זהירים ומלומדים העוסקים מזה 12 שנים בבדיקות מדעיות מסובכות של איבחון ומחקר בפריות האשה.

בתוך הפסיפס המדעי המורכב הזה, מילסו לעצמם דרך בשנת 1975 ד"ר תמי זר וד"ר אבי זר מסיימי הפקולטה למדעי הרפואה בעין-כרם בירושלים, כאשר חיפשו את "משהו אנושי" לעשות עם עצמם. בני הזוג זר מכרו את דירתם, רכשו בכסף זה מונים רדיו אקטיביים וציוד והקימו גוף הנקרא "מעבדות זר", העוסק במתן שירותי רפואה פרטיים וציבוריים בערים: ירושלים, ת"א וחפה. אל העסק הצטרף מני זוג נוספים, ד"ר נורית שחם וד"ר ינאל שחם המופקדים על הסניף התל-אביבי.

עם חושים מדעיים ועיסקים חשו תמי ואבי זר להכניס למעבדתם את שיטת הרדיואימונואסי (בדיקה כמו-יתר רגישה לגילוי הורמונים בעזרת סרי מון רדיואקטיבי). שיטה שהתחילה להתפשט בארץ בתחילת שנות השבעים.

"מעבדות זר" היו הראשונים שיישמו את השיטה לבדיקות הריון דחופות. לצורך הבחנת השיטה ראוי לציין, כי אם לפני שנת 1975 חיכו לגיל הריון של חודש על-מנת לוודא הריון בשיטות הרגילות, הרי ששיטת הרדיואימונואסי הרבה יותר רגישה מהשיטות הכימיות שקדמו לה, ואיפשרה לגלות הריון בשלבים מוקדמים מאד — הריון מגיל 8 ימים (לפני האחר בוסת) בדרגת וודאות גבוהה מאד.

למעשה, הרעיון הייחודי של "מעבדות זר" היה לבנות מערכת מעבדתית אשר תאסוף במהירות, ע"י שליחים, את הבדיקות מכל בתי-חולים בארץ וכל קופות-החולים והמעבדות הפרטיות. את הבדיקה תערוך המעבדה יום-יום, ואף פעמים ביום וכך יינתן שירות מהיר לכל פניה. ברור הרעיון החדש דאגו בני הזוג זר ועמיתיהם ליידע את הרופאים בבתי-חולים ומנהלי המחלקות הגניקולוגיות הגדולות בארץ, ואלה נענו בצורה חיובית ביותר.

עתה נתקצרה הדרך הן מבחינת גורם הזמן והן מבחינת איכות הבדיקה העוסקת בחומר רדיואקטיבי אשר אורך חייו קצר מאוד. "תוך כחצי שנה מפתחת המעבדה התרחב השירות לרוב בתי החולים בארץ. היו מגיעים אמברגונים מחדשה, בשנים החן, עם דיגמות הדם, אפילו אלינו הביתה. היינו הולכים למעבדה ומריצים את הבדיקה בכל שעות היום" מספרת ד"ר תמי זר. "לזר" מערכת שליחים ארצית האוספת את הדמים מבתי החולים, קופות החולים והמעבדות ברחבי הארץ מירושלים, ת"א וסביבותיה ומאזרי הצפון חיפה והכרמל. שני צוותים של הבוקר ואחרי-צ"מ מריצים את הבדיקות, ומסופי מחשב משוכללים המתקנים בבתי החולים והמעבדות השונות, מספקים

בעוד כשבועיים ייצאו בעלי "מעבדות זר" לגרמניה לטיפול חלק בתערוכת מדיקה הבינלאומית לחידושים וחדשנות מצאות בתחום הרפואה והמדע. בין השאר יוצגו בתערוכה בדיקות הריון, בדיקת נוגדנים לזרע, בדיקות הורמוני יותרת המוח, השחלות יותרת המוח ובלוטת התריס, נוגדנים שונים ורמה של תרופות שונות. פתוח שיטות מהירות ברמה גבוהה לאבחון הריון, ובדיקות אחרות הקשורות בפריות זר והתרומה שלנו" אומרים בני הזוג זר בחיוך, מרוצים מחלקה של "זר" בקידום ופיתוח המותגיה מקום נכבד ל"מעבדות זר" להתנאות בה.

שלילית, אין צורך בלפרוסקופיה. פרט לפעילות המעבדתית עוסקים אנשי המעבדה בפיתוח ערכות שונות שיכולות לבצע עבור המעבדה בדיקות יותר מדוייקות, אמינות ומהירות. בדיקות הריון אשר פיתחו בני הזוג זר נרשמו כפטנט ברוב ארצות העולם. משפחת זר הקימה גם מפעל לייצור קיט השוכן באזור התעשייה גבעת שאול. הקיטים החדשניים מיוצאים לגרמניה, בלגיה, שווייץ, איטליה ואר"ב. "צריך לרוץ ולרוץ כדי להישאר במקום" אומר ד"ר אבי זר בחיוך אמביציוני נמרץ שואף להישאר תמיד במקום בטוח באמצע.

תעלת הימים

(המשך מעמוד קודם)

זכויות והצרכים של התושבים המקומיים הנוגעים עים בדבר מתמלאים לשביעות רצונם... השקענו כפרייט עד עתה כספים רבים וזמן ניכר, אך אם תבחרו להמשיך בפיתוח לפני שאנחנו יכולים להמשיך, אנחנו מוכנים לתרום את ההשקעה הראשונית שלנו לחברתך או למשקיעים אחרים בתמורה להבטחה שפיתוחים זה יישמש ביער לות למטרה של פיוס בין היהודים והערבים ול- שיתוף פעולה בשלום בין המנהיגים והרשויות של הגדה המערבית לבין ממשלת ישראל על שלוחותיה.

עוד נודע לנו כי לפני כשלושה שבועות, ב-22 באוקטובר, התקיימה במשרדו של שמואל קני טור ישיבה שעסקה באספקת המים לירושלים. קנטור נשאל היכן עומד עניין הפיר בהרדיון נר כח מה שנראה כהסתלקותו של גילמן היל מהפ רויקט, והוא ענה: "ההחלטה של ממשלת ישראל אל, שאישרה את הפרויקט, בעינה עומדת, זה לא מותנה דווקא בה גילמן היל יממן זאת, ונ- עשה את זה עם משקיעים אחרים".

נחזור לאפריל 1985, על בסיס ההנחה (המוט- עית, כפי שמתברר בדיוק) שיש ל"מקורות" משקיע בטוח נכנה המגדל הפורה (או נכון יותר, המגדל הקורה) שנקרא הפיר בהרדיון. בנייתו של המגדל נמשכה למעלה משנתיים, כשמוט- תם של מקימו היתה להשיג את כל האישורים הדרושים כדי לאפשר את מימושו של ההסכם בין "מקורות" ל"מוריה". הגופים הממשלתיים הנוגעים בדבר עסקו במשך תקופה זו באינטו- פיונים, בהקמת ועדות שונות לבחינת היבטים רבים של הפרויקט, במסעות-שכנוע נרחבים של אישים פוליטיים, במלחמות עקבות מדוי ובמ- לל מתנצח בין מצדדי הפרויקט למתנגדיו, בוו- כוחים בין שרים, בדיונים בקבינט, ובעוד כהנה וכהנה "עבודות-מטה" כדי להרגל הישראלי.

מיותר כמעט לציין כי במהלכו של "תהליך קבלת ההחלטות" נגרמו למדינה לא מעט נזקים: נזק במישור המדיני, כתוצאה מכך שישראל הואשמה בהפרת החוק הבינלאומי.

פגיעה בתהליך ההתקדמות בין ישראל לירדן ובתהליך השלום במזרח התיכון.

עיכוב ביצוען של תכניות ממשיות יותר לאספקת המים לירושלים.

ולבסוף - הנזק שבטרוטור המערכת (אלפי שעות עבודה של פקידים בסקטור הממשלתי, מאות אלפי כוסות תה, ניירות, בולים, דיו, נס- עות, אש"ל וכו' וכו') על מבצע שאין לגביו שום ביטחונות כי אכן יש לו מממן.

ה. נציבות המים.

הוויכוח המקצועי

לאחר ש"מקורות" הודוה לחתום על ההסכם עם "מוריה", באפריל 1985, היא העבירה אותו לאישור שר החקלאות אריק נחמקין. נחמקין העביר את ההסכם לטיפולו של נציב המים, צמח ישי, ישי יוצאדופן בנוף של משרד החקלאות. הוא הגיע לתפקיד בספטמבר 1981, כמינוי פו- ליטי של המפלגה הליבראלית, בימים ששמחה ארליך היה שר החקלאות. כשאריק נחמקין הגיע למשרד היה ישי מועמד כמעט ודאי להד- חה, אולם השר משה נסים, שישו הוא מרכז המח- נה שלו במפלגה הליבראלית, השתדל מאוד אצל נחמקין, וכך נותר ישי בתפקיד.

באפריל '85 היו מונחות על שולחנו של נציב המים שלוש הצעות לאספקת-מים לירושלים. ה- הצעה הראשונה היתה חפירת הפיר במימון החב- רה האמריקאית, כפי שבאה לידי ביטוי בהסכם שלה עם "מקורות". הצעה שנייה התקבלה מת- ה"ל, ודיברה על תשעה קידוחים רגילים נוספים באזור ההרדיון, בקצב של קידוח נוסף בכל שנה (רק אחד מארבעת הקידוחים של "מקורות" בא- וור, קידוח "הרדיון 2", מספק מים לירושלים, בכמות שנתי של כשני מיליון מ"ק). הקידוחים הנוספים שהציעה תה"ל אמורים היו להוסיף כ- 12 מיליון מ"ק מים לבירה, ועלותם אמורה היתה להיות כ-16 מיליון דולר. האפשרות השלישית היתה להניח קרמים רביעי מהשפלה לירושלים,

בהשקעה של עשרות מיליוני דולר.

ב-29 במאי 1985 זימן נציב המים ריון בהשת- תפות נציגי "מקורות", "מוריה" ותה"ל והודיע על כוונתו לאשר את ההסכם תוך ימים ספורים. סמנכ"ל תה"ל, ניסן נבו, ביקש מן הנציב שלא לאשר את ההסכם בטרם יינתן לתה"ל לראותו ר- לחוות עליו דעה. נציב המים מסר לנבו עותק של ההסכם, וביקש לקבל את עמדת תה"ל בתוך ימים ספורים. ואכן, ב-4 ביוני 1985 שלחה תה"ל לצמח ישי את עמדתה. במכתב, החתום עליי- רי זאב גולני, יש חלק העוסק בשיקולים הידולור- גיים, הקובע כי הצעת תה"ל לביצוע קידוחים רגילים באזור עדיפה פריכמה על הצעת "מקו- רות" לחפירת פיר. חלק אחר במכתב עוסק ב- השלכות המדיניות-משפטיות שעשויות להיות לפיר, ושם נכתב: "מבחינה מדינית, באם יוכתר הפיר בהצלחה טכנית, ואכן יפיק כמויות מים גדולות תוך ייבוש קידוח בית-פג'אר של עיריית בית-לחם, תקום צעקה שתעלה להערכתנו לאיך שיעור על זו שקמה באזור בררלה בטרם נמצא הפתרון שם (בבררלה התייבש מעיין של התוש- בים הערבים עקב קידוח סמוך של 'מקורות' - א' א', בבררלה דובר על השקיה חקלאית, ואילו כאן תפגע 'מקורות' במי השתייה של כל אוכלו- סית אזורי בית-לחם וחברון, כאשר למנהיגי הא- וור קשר ישיר הן למוסדות בינלאומיים והן ל- ממשל האמריקאי... לדעתנו, במצב המדיני-מש- פטי הנוכחי יש להעדיף קדיחת פיר (באם יוחלט על כך) בתוך תחומי הקו הירוק, ובוודאי שלא בהרדיון. בהיותו האזור הרגיש ביותר מבחינת מקור המים של האוכלוסיה המקומית". בסוף המכתב כתבה תה"ל: "לדעתנו יש להימנע מא- שור ההסכם ולחסוך מרשויות המדינה את הבע- יות החמורות שללא ספק תתעוררנה בעתיד כאן חוזה זה יאשר".

במסמך מאוחר יותר שהוכן בתה"ל הופיעו המשפטים הבאים בקשר להצעת "מקורות" וחברת "מוריה": "הצעה זו מתבססת למעשה על השתתת תוספת האספקה הדרושה לירושלים על 'כריית-מים' הרעפעיית, תוך הורקה ודרגתית של מאגר המים באזור ירושלים... שאיבה מאס- בית שכתוצאה ממנה יירדו מפלסי המים במאגר האזורי. נפח המים שישתחרר עליידי כך יענה להערכת יוזמי התכנית על צרכי תוספת המים הנדרשת לבירה וסביבתה למשך מספר עשרות שנים לפחות... עמדת תה"ל בנושא זה מתבססת על העיקרון של אי חיסול המאגרים והתחשבות בצרכי המים גם של 'הדרורות הבאים', בעוד שה- גישה של ניצול הרעפעי של המאגר מתבססת על חס-לו (והדרגשה במקור) תוך מספר עש- רות שנים, בתקווה שבעתיד תהייה טכנולוגיות חדשות שיעזרו לדרורות הבאים לפטור את בעיר תיהם".

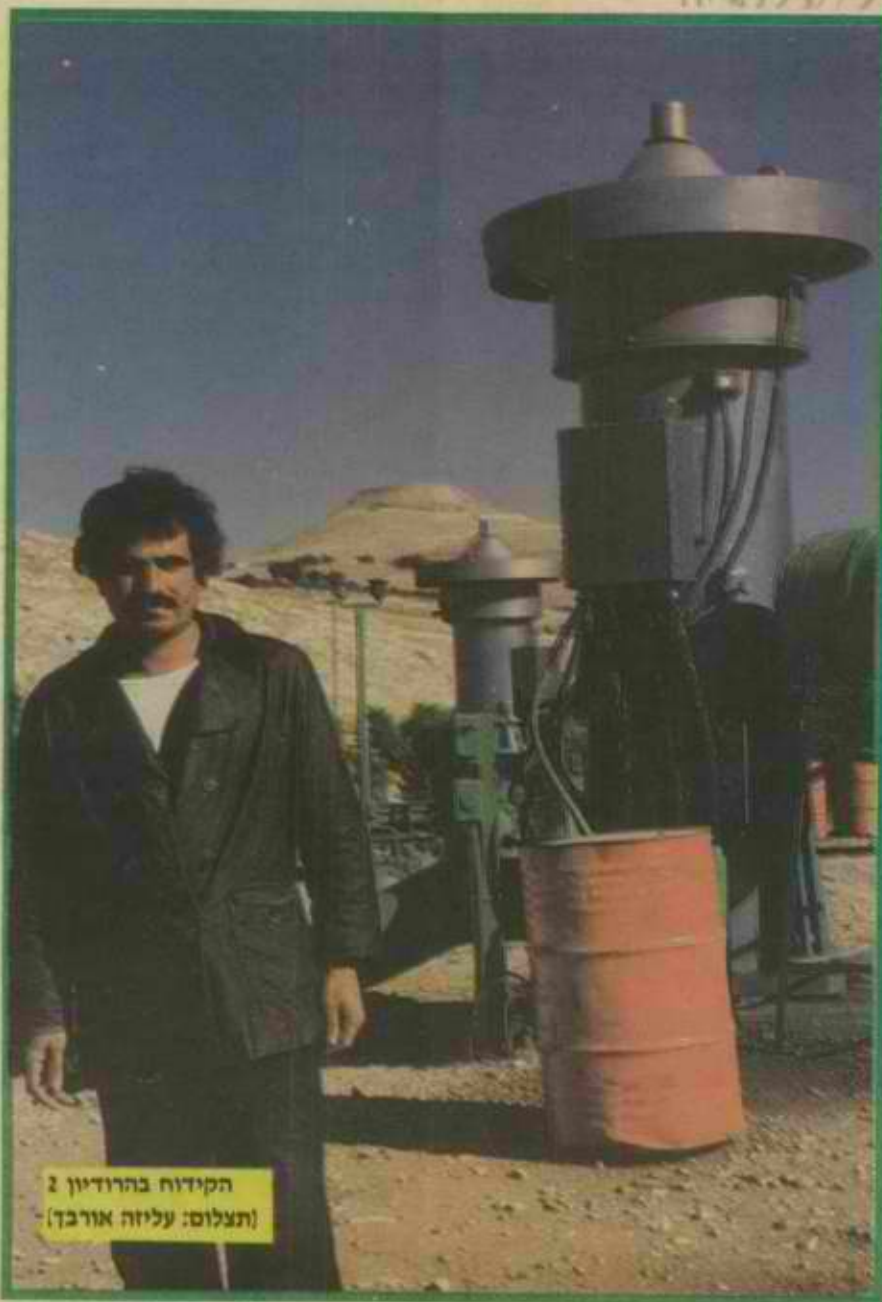
עקב התנגדותה הנחרצת של תה"ל החליט נציב המים למנות שתי ועדות: ועדה לבחינת ה- היבט ההידרולוגי, ועדה לבחינת ההיבט הכלכ- לי. הוועדה ההידרולוגית מסרה את הדו"ח שלה ב-21 לנובמבר 1985, והעדיפה את הפיר על ה- קידוחים הרגילים. גם הוועדה להשוואה כלכלית בין הפרויקטים המוצעים המליצה על תכנית הפיר.

בעקבות ההמלצות בשני הר"חות החליט נציב המים, בתיאום עם שר החקלאות, להעדיף את תכנית הפיר עליי-פני תכנית תה"ל לקידוחים רגילים. צמח ישי הסביר שהשורה את החלטתו: "אני האמנתי בפיר, ועד היום אני מאמין בפיר. אני מאמין בכל טכנולוגיה חדשה. ברקתי את הנושא מכל הצדדים, ומה שהביא אותי להעדיף את הפיר זו העובדה שאני לא צריך להשקיע כסף. המאכסיוסם שאני יכול להפסיד הוא שבי- משך שנתיים-שלוש ברקתי את הנושא".

שאלנו את צמח ישי מדוע החליט להתעלם מ- ההמלצה של הגוף המייצג לנציבות המים. תשר- בתו: "מצב היה באמת לא נוח, כי תה"ל זה היר- עץ הראשי שלי. אבל ברקתי את הנושא לעומק, והחלטתי שלא לקבל את עמדת תה"ל. לצערי, תה"ל חשבה לנכון שהיא חייבת לטרפד את ה- עניין כולו, כי זה גרם לה נזק; יש פה מפעל שיתן 18 מיליון קוב, ותה"ל לא מעורבת בו. היא ראתה את עצמה נפגעת מזה, והתחילה להרעיש עולמות נגד הפרויקט, וגם הצליחה בכך".

ניסן נבו, סמנכ"ל תה"ל, הגיב השבוע: "טיעון כזה אני לא מקבל. תה"ל מספיק אחראית להגיד את מה שהיא חושבת".

אחר כך, יוני, יו"ר מועצת המנהלים של תה"ל- מהגרסים-יועצים, נחרץ הרבה יותר בעמדתו כל- פי ההאשמה שהטח צמח ישי: "להגיד שלתה"ל היו שיקולים לא ענייניים בקביעת עמדתה כלפי הפיר זו הוצאת-דיבה. אם המסקנה המקצועית של תה"ל לא מוצאת חן בעיני מישהו, הוא לא

הקידוח בהרדיון 2 (תצלום: עליזה אורבך)

מבחינתם של משרד החקלאות ושל נציבות המים הוסרו כל המכשולים לקראת ביצוע ההס- כם. המכשול האחרון לתחילת העבודה היה לכ- אורה רק הצורך לקבל רשיון קידוח והפקה מה- מנהל האזרחי.

למרות שבנציבות המים התקבלה ההחלטה לבצע את הפיר טענה תה"ל כי אסור שהחלטה זו תשפיע על ההיערכות לקראת הגידול הצפוי ב- צריכת המים בירושלים. מסכיר ניסן נבו, סמנ- כ"ל תה"ל: "טענו כל הזמן שאנחנו צריכים להי- ערך בלי להיות תלויים בפיר. נניח שלא יהיה לי- חברת 'מוריה' כסף להשקיע, או יכריחו אותם? ומה יהיה אם הם יקדחו את הפיר, אבל לא יצלי- חו לספק מים? תאורטית גם יכול להיות מצב ש- הפיר ייבש בשלב הראשון את הבארות של 'מקו- רות' באזור, ובשלב מאוחר יותר - הוא לא יוכל לספק מים לירושלים בגלל בעיה טכנית, או, למשל, בגלל בעיה של עכירות במים. חייבים להיערך לקראת כל האפשרויות, כי איראפשר להשאיר את ירושלים ללא מים".

בדבריו של נבו כלולה ביקורת נגד נציבות ה- מים, שלא השקילה לפתח מקורות רגילים לאס- פקת-מים. במקביל לפרויקט הגראנדיוז של ה- פיר, "היום נוצר מצב שבגלל הפיר לא נעשו פעולות מספיקות להתמודד עם צריכת המים הגדלה של ירושלים. רק לפני חודשיים אושר להקים בריכות נוספות לאורך קווי המים מהשפ- לה לירושלים, להקים יחידות-שאיבה נוספות ולבצע קידוח נוסף באזור אשתאול-מודיעין". דברי נבו.

ו. משרד הביטחון.

ניצוד שוכנע רבין

לאחר שנציבות המים אישרה את ההסכם פנו נציגיה למנהל האזרחי ביהודה ושומרון וביקשו את רשיון הקידוח לפרויקט. המגעים בין שני ה- גורמים ארכו מספר חודשים, ולאחר פגישות אחד- רות בין נציגי המנהל וצמח ישי התקבלה תשר- כה שלילית מהמנהל. צמח ישי ריווח לשר החק- לאות על הסירוב. השר נחמקין וסגנו, אברהם כד-עז, פנו לשר הביטחון, יצחק רבין, וביקשו ממנו להכריע בעניין.

(סוף בעמוד 46)

אליאס פרג' ראש עיריית בית-לחם: אינני מעוניין לדבר על הנושא הזה. אני רק רוצה לומר שלא יהיה פרויקט

הקיים ככל משרד הממשלה, המחייב אישור של חשב מטעם משרד האוצר על כל התחייבות של המדינה. גופים כמו המוסד והשב"כ אינם רשאים להוציא שקל אחד ללא אישור חשב. נציבות הדין, משום מה, פעלה ללא שום פיקוח. רק לפני חצי שנה הצליח משרד האוצר להכפיף גם את מערכת המים לביקורת החשב. ושלישית, "מקור" רות' חתמה על ההסכם ללא תיאום מוקדם עם תה"ל. על פני הרברים זהו שיבוש גם בסדרי העבודה התקנים. תה"ל אמור להיות הגוף המתכנן של נציבות המים, ואילו "מקורות" אמורה לע" סוק רק בביצוע. כאן לקחה "מקורות" לעצמה את שני התפקידים גם יחד, ותוך התעלמות מעמדת תה"ל, שהתנגדה לפרויקט הפיר.

ד. ההסכם בין חברת "מוריה" ל"מקורות". קשיים

בעייתיות בעיות של ההסכם היא שחברת "מוריה" אינה מחויבת למעשה להשקיע אגורה אחת בפרויקט. סעיף 21 קובע כי על "מוריה" לה"ל חיל בעבודות הפיתוח של הפיר לא מאוחר מ-18 חודש מהמועד בו יאשר שר החקלאות את ההסכם. עוד קובע הסעיף כי על "מוריה" להתחיל ל" ספק מים ל"מקורות" לא יאוחר משלושים חודש מקבלת האישור. ומה קורה אם "מוריה" תסוג בה מכוונת להשקיע כספים לאפשרות כזו קובע ההסדר סאנקציה משונה: אם "מוריה" לא תעמוד בלוח הזמנים, "מקורות" תהיה פטורה מהתחייב יותיה כלפי "מוריה" על"פי החוזה. וזה הכל. לא קנסות, לא פיצויים, ולא שום סאנקציה משמעותית אחרת.

נקודה זו חיונית להבנת הצד הגרוסטי בכל השתלשלות האירועים מכאן ואילך. המערכת הממשלתית שטיפלה בפרויקט הפיר הניחה משום-מה כדבר מובן מאליה ש"מקורות" מצאה משקיע רציני (תמחויב אמנם, אבל למי אכפת) המחויב בחוזה להשקיע כסף בפרויקט. יותר מ" שנתים לאחר התחייבה על ההסכם התברר שלא זו בלבד שהמשקיע אינו מחויב להשקיע, אלא שהוא גם אינו מתכוון בכל הנראה למלא את הד תקוות שתלו בו. במהלך הכנתה של הכתבה נר"ע לנו כי לפני כחודשיים, ב"15 בספטמבר הש"נ, שלח גילמן היל מכתב בן שלושה עמודים לסמנכ"ל "מקורות", שמואל קנטור, ובו הוא מר" דיע כי בשלב זה, מסיבות רבות, אין ברעת חברת "מוריה" להשקיע בפרויקט, לפחות עד למחצית תה של שנת 1988. רק אז, אם יהיה לחברה מס" פיק כסף, ואם תושבי הגדה המערבית יסכימו לפרויקט, ואם עורכי הדין של "מוריה" ימצאו שההסכם עם "מקורות" תקף מבחינת החוק הי"ר דני, החוק הישראלי והחוק הבינלאומי, ורק אם מחלקת המדינה של הממשל האמריקאי תאשר את הפרויקט, רק אז תחליט חברת "מוריה" אם להתחייב להשקיע בו.

היל מוסיף וכותב לקנטור: "אם אתם במצב של רחופות לבצע את הפרויקט עוד לפני שגר כל החליט על המשך דרכו, נשחרר אתכם מכל התחייבות חוזית כלפינו, בתנאי שנרע שזה (המשך בעמוד הבא)

שיים. בערך בעומק של שני קילומטר, נתקעו הצנורות והעבודה נעצרה. בקירוח עצמו השק"ר פה החברה כשני מיליון דולאר נוספים. גם כאן פג תוקפו של הרשיון שניתן לחברה.

ניסיון נוצר נוסף של "מוריה" התבצע לאחר נה באזור נתניה. הקידוח, בהשקעה של כמיליון דולאר, נועד לאחר מלכודת-נפט בעומק מסוים. הקידוח הצליח מבחינה טכנית והגיע לעומק ה" מתוכנן, אולם נפט לא נמצא שם והקידוח נסגר. בכתבה שהתפרסמה במוסף "הארץ" לפני שני תיים התייחס משה גולדברג, היועץ לענייני נפט של שר האנרגיה, למניעיו של גילמן היל לחי" פרש נפט בארץ. גולדברג נחשב כידור הקרוב של היל, והוא סיפר כי היל חושב במונחים גרד לים: גוג ומגוג. הוא רוצה להוכיח ליהודים כי דרכו של ישו היא הדרך. אם יצליח למצוא נפט תהיה זו הוכחה בצדקת דרכו. למרות המאפיינים האולוגיים בעבודתה של "מוריה" בישראל אי אפשר להתעלם גם מהמאפיינים הגאולוגיים מקצועיים. אנשי-מקצוע בכירים במשרד האנרגיה אמרים כי חברת "מוריה", כמו גם שתי החב" רות הגוצריות האחרות, משתמשות בשירותיהם של גאולוגים רציניים, וכי כל קידוחי הנפט שהן ביצעו בארץ היו "סכירים" מבחינה מקצועית. וזהו אם כן דמותם של חברת "מוריה" ושל גילמן היל העומד בראשה. לחברה זו פנה היום ר"ר אברהם מלמד כדי שתשמש כמשקיעה בפרויקט הפיר בהרדיון. "מקורות" קיבלה את "מר" ריה" כמשקיע בפרויקט ללא שום בעיות.

ג. ההסכם בין המשקיע ל"מקורות". ההתחלה

גילמן היל הסכים באופן עקרוני ובלתי-מחייב להשקיע בפרויקט, וייפה את כוחו של אברהם מלמד לנהל בשמו משאומתן עם "מקורות". מ"ר בחינתה של "מוריה", אם תחזיתו של ר"ר מל" מר נכונה, הפיר יכול להיות השקעה מפתה. מחיר ההפקה של מ"ק מים בשיטת הקידוח הר" גילה הוא כעשרה סנט. "מקורות" הציעו ל"מר" ריה" תשלום של 35 סנט למ"ק. בהנחה שהפיר היה מצליח להפיק מים על"פי המתוכנן, בכמות של 18 מיליון מ"ק לשנה, מדובר בהכנסה של למעלה משה מיליון דולאר בשנה. לפי חישוב זה יכולה "מוריה" לכסות את ההשקעה שלה בפרויקט בתוך כשלוש שנים, ובמשך כל אחת מה" שנים הבאות שבנה יהיה ההסכם בתוקף לשלשל לכיסו סכום נאה של ששה מיליון דולאר.

ההסכם היה למעשה על"תנאי. למרות שגם "מקורות" וגם "מוריה" חתומות עליו נקבע בו במפורש, בסעיף 29 (האחרון להסכם), כי רק עם קבלת אישור בכתב משר החקלאות ייכנס ההס" כם לתוקף. רוב סעיפי ההסכם מתייחסים להתחייבות "מקורות" לרכוש מים מהפרויקט: אילו כמויות, באיזה מחיר, באילו תנאים. באופן מאוד כללי ניתן לומר כי הנקודות המרכזיות בהסכם הן כדלהלן:

- תוקף ההסכם הוא ל"25 שנה, מדרג ששר הד חקלאות מאשר אותו (משמעות סעיף זה, על"פי התסריט האופטימי ביותר מבחינתה של חברת "מוריה", הוא רווח רמיני של למעלה ממאה מיליון דולאר עד סוף התקופה).
- חברת "מוריה" מתחייבת לפתח פיר באזור הרדיון, וכן לממן "טכנולוגיות חדשניות" נוס" פות לניצול מיתחום.
- "מקורות" מתחייבת לקנות מ"מוריה" עד 18 מיליון מ"ק לשנה מהפיר בהרדיון, במחיר בסי" ס" של 35 סנט למ"ק.
- "מוריה" מתחייבת לפצות את "מקורות" על כל נזק שייגרם לה עקב הפחתה אפשרית בשאר" בת המים בבארות קיימות כתוצאה מהשאבה ב" אמצעות הפיר.
- "מוריה" תקבל למשך תקופת החוזה זכויות בלעדיות לשימוש בטכנולוגיה של הפיר ובטכ"ר נולוגיות חדשניות אחרות להפקת מים, באזורי הגב ודרום יסדהמלה.

במבט לאחור מתברר כי עריכת החוזה על"ידי "מקורות" היתה לקויה לפחות משלוש בחינות. ראשית, "מקורות" לא שיתפה כלל את היועצת המשפטית של נציבות המים בהכנתו. שנית, "מקורות" לא התיעצה כלל במשרד האוצר קר דם שמיהרה להתחייב בשם המדינה על סכומי עתק (מדובר בהוצאה נוספת, שהיתה יכולה להגיע לעשרות מיליוני דולאר). במשרד האוצר נמתחה ביקורת נוקבת על אופן הפקדה של כל מערכת משק המים בהקשר התקציבי. עד לפני כחצי שנה הצליחה מערכת זו להתחמק מהתנאי

סגן שר החקלאות אברהם כץ-עוז: הכל התפוצץ בגלל איהבנה של אנשי המנהל האזרחי, או בגלל הסתה. ההסתה גרמה לכך שהמקומיים בבית-לחם העבירו למשקיע האמריקאי מסר שהיהודים מסדרים אותם

פמנט". היל הוא רמות בולטת בתופעה המעניי" נט כשלעצמה של קבוצות משקיעים נוצריים המתבססות על הכתוב בתנ"ך כדי לחפש נפט ב" ישראל, ובעיקר על הפסוק מפרק ל"ג בספר דב" רים, "ולאשר אמר, ברוך מבנים אשר, יהי רצוי לאחיו וטובל בשמן רגלו". אם מתייחסים לפסוק זה כאל כתב החידה במשחק "חפש את הנפט", ומוסיפים לו את הידיעה שבשט אשר נשכן בצפון, באזור חיפה של ימינו, אין פלא שר משקיעים הנוצריים הפנו את מאמציהם לאזור זה. מאחורי התכרות הגאורדיות הללו עומדים אלפי מאמינים, בעיקר מארצות-הברית, הממ" נים את החיפושים, בתרומות קטנות בדרך-כלל. מבצעי הנפט של משקיעים נוצריים בישראל נתקלו בארצות-הברית בביקורת ציבורית נוק בת. בראיון ל"ווליסטריט וורנאל" אמר פול האנסון מבית הספר ללימודי-קודש באוניברסי" טת הארווארד כי "לעתים קרובות מדי הופכים מבצעים נבואיים כאלה לתכניות התעשרות קלה למארגינת".

עד עתה פעלו בישראל שלוש קבוצות-משק" עים כאלו. הראשונה מבחינה כרונולוגית היא קבוצה בראשות וסלי הנקוק מטכסאס, שפעלה באמצעות חברה בשם "אשר אויל קומפאני", ר חיפשה נפט בקידוחים "אשר ו" ו"אשר 2", בר מיתחונן וביגור, לשוא. בראש קבוצת-משק" עים שניה עמד מהגרס הנפט אנרי סורל. קבוצה זו פעלה באמצעות חברה בשם "אנרג" אכספלר ריישן". שקדחה באזור עתלית, שוב לשוא. קבוצת המשקיעים השלישית היא זו שבראשה עומד גילמן היל, הפועלת באמצעות חברה אמ" ריקאית הנקראת "מוריה אנרגיה וטכנולוגיה". לפני כשבע שנים הקים גיל בישראל חברה תחת השם "מוריה (ישראל) לאנרגיה וטכנולוגיה בע"מ". מאז ביצעה חברה זו שלושה קידוחי-נפט כושלים. במשרד האנרגיה נודעו לנו הפרטים ה" כאים: "אליהו ו" היה הקידוח הראשון של החב" רה על הכרמל. על"פי התכנית המקורית אמור היה הקידוח להגיע לעומק של כ"4,000 מטר. בעומק של 2,600 מטר, ואחרי השקעה של כש" לוש מיליון דולאר, לא מצאה החברה רי כסף להמשך העבודה והקידוח נעצר. לפני כחצי שנה פקע תוקף הרשיון שמשרד האנרגיה נתן לחברה לחפש נפט באתר, לאחר שזו לא המשיכה את הקידוח כמתוכנן.

קידוח "אליהו 2", אף הוא על הכרמל, היה אמור אף הוא להגיע לעומק של כ"4,000 מטר. לפני תחילת העבודות פיתחה "מוריה" מכונת" קידוח מיוחדת בהשקעה של כמיליון וחצי דר"ר לאר. לפני כשנה החל הקידוח, ולאחר כחוד"

ב"1983, לאחר שהור"ח הגיש לנציבות המים והתקבל על"ידיה, הציע ר"ר מלמד לנסות את ה" טכנולוגיה האמורה, שאין לה תקדים בעולם, ב" קידוח פיר בערבה. הודעה המבצעת של הנציבות, חברת "מקורות", הודרה להכליל את ביצוע ה" פיר בתקציב הפיתוח שלה באותה שנה, אולם חברת תה"ל, שהיא הודעה המתכננת של הצ"ר בות, התנגדה להשקעה, והרעיון לא יצא לפועל. ניסן נבו, המנהל היום את חטיבת המים בתה"ל, היה אז סגן נציב המים. השבוע הסביר מדוע ה"ר גהר לפיר בערבה: "זה נראה לי נושא פנטאזיוני, ופרט לבריקות שר"ר מלמד יכול היה לעשות עד יום מותו ולהתפרנס מהן לא היה לכך כל טעם".

חלפה שנה, ובתחילת 1984 חזר ר"ר מלמד ר" הציע ל"מקורות" לבצע את פרויקט הפיר, הפעם באזור ירושלים. "מוריה" שאין סיכוי שיקימו פרויקט כזה בגב", הוא מסביר, "והגעתי להער" כה שיש עוד אזור שבו ניתן ליישם את הטכנר" לוגיה החדשה ירושלים וסביבותיה. מוזרית ל"ר רדשה ישנו מאגר אדיר של מים המזורים ב"75 מיליון מ"ק בשנה למעיינות כיסיהמלה. המים האלו, שבמקורם הם מ"גשמים מתוקים, הולכים למעשה לאיבוד, משום שהם ממליחים ואינם ראויים לשימוש. הצעתי ל"מקורות" לתפוס את המים האלו לפני שהם הולכים לאיבוד. היום מצי" ליחה 'מקורות' להפיק מהם רק כשבעה מיליון מ"ק בשנה, בקידוחים במזרח-ירושלים ובחרוד" יון. בטכנולוגיה של הפיר ניתן יהיה להפיק, להערכתי, כ"15 מיליון מ"ק מים לשנה".

הצעתו החדשה של מלמד ל"מקורות" נפלה על אזניים קשובות. משק המים נאלץ להתמודד בשנים האחרונות עם בעיות מחריפות וחולכות בתחום אספקת המים לכירה. ירושלים צורכת היום כארבעים מיליון מ"ק מים בשנה, ונציבות המים מצליחה אך בקושי לספק את הצריכה הג" רלה, שתסתכם, על"פי הערכת הנציבות, בכאר" בעה מיליון מ"ק נוספים בשנת 1990, וככשמונה מיליון מ"ק בשנת 2000. הקושי נובע מכך שמרבית המים לירושלים מועברים מהשפלה ב" אמצעות שלושה צינורות המוגבלים, טכנית, בכ" מות המים שביכולתם להזרים. עלות הנחתו של קרמים רביעי עשויה להגיע לחמשים מיליון דר"ר לאר, ועל רקע זה מוכנת ההתעניינות הרבה של "מקורות" בהצעה לקידוח הפיר.

בשלב הראשון הציע מלמד כי נציבות המים תממן מתקציב הפיתוח שלה את קידוח הפיר, אולם הצעה זו נדחתה בהתנגדות חריפה מצד הגורמים העיתיים בתה"ל, שהסבירו כי מדובר בהשקעה כוללת של כעשרים מיליון דולאר (15 מיליון בקידוח, ועוד כחמשה מיליון בעבודות" תשתיות), ואין כל ביטחון שתביא לגידול כלשהו בתפוקת המים הכוללת מאזור ההרדיון. כיום שואבת "מקורות" מארבע בארות באזור זה: הרד" דיון 1, 2, 3, 4. עמדת תה"ל היתה גם כי מבחי" נה הידרולוגית עלול הפיר אף להביא להתייב" שותן של הבארות הקיימות. לאחר שיקול הגר" עה המים למסגנה כי אין לסכן השקעה בסדר-גדל של עשרות מיליוני דולאר על טכנר" לוגיות חדשניות שלא נוסו עדיין במקום כלשהו בעולם.

באותו שלב הציע מלמד לגייס לביצוע הפרר" יקט קבול פרטי, המוכן לעבוד באשראי. גם הצ" עה זו נדחתה, משום שהסיכון נשאר סיכון גם אם ההתחייבות של המדינה לכיסוי העלות איננה מידית ב"מקורות" הסבירו לר"ר מלמד כי אם יצליח להשיג משקיע שיקח על עצמו את הסי" כון ויממן את הקידוח, תתחייב החברה לרכוש ממנו את המים במחיר שיוסכם בין הצדדים. הש" בוע סיפר מלמד: "בתה"ל חשבו שלא אעמוד ב" תנאי הזה, אבל הבאתי משקיע, חברה אמריקאית בשם 'מוריה', שהשקיעה כבר הרבה כסף בארץ, כשמונה מיליון דולאר, בחיפוש-נפט. ב'מוריה' יש אוהבי-ישראל פאנאטיים, נוצרים. הקשר ה" ראשון שלי עם החברה היה כשעשיתי להם עבר" זה בנושא בריכות-ישמש. אחרי שבאתי עם ה" משקיע ל"מקורות" התנהל בינינו משאומתן, וכ" סופו, ב"3 באפריל 1985, נחתם הסכם לפיו החב" רה תשקיע בקידוח, ואילו 'מקורות' מתחייבת לרכוש ממנה מים במחיר של 35 סנט למ"ק, עד לכמות של 18 מיליון קוב בשנה".

ב. המשקיע

גילמן היל, מיליונר בן 64, הוא איש דתי מאוד, אוראנגליסט. מכריז קוראים לו בקיצור גיל. הוא גאולוג, כימאי ומתגורר, מתגורר ברנבר, קולוראדו, משם הוא מנהל עסקים גדולים במס" גרת מספר חברות. אחת מהן נקראת "פטרוליום ג'אולוגיסט", ואחרת "מוריה ריסרץ" אנר ריוולר"

20.10.87

P.M.

11.3/22 - YNG
23.8/11
7/13/22 - YNG
27.8/11

DRILLING FOR WATER AT HERODION

1. The drilling agreement between the company Moriah and the Water Commission has not yet been signed, although discussions have been held on the subject. No work has begun in the field. The Cabinet received a complete report on the project, but no decision has yet been made.

2. The Minister of Defence, through the Coordinator of Government Operations in the administered territories, has raised, with those responsible for water resources in the country, a number of requirements as a condition for his agreeing to the drilling:

- A. The inhabitants of the administered territories will pay an identical price for water from the new well as they do for water pumped from existing wells. Those responsible for the project will be obliged to subsidize the difference in cost, if there is any.
- B. Compensation in equal quantity will be given for any existing source of water that may be harmed as a result of the drilling. An apparatus, in cooperation with a neutral party, will be set up for resolving disputes.
- C. The right of the local inhabitants to receive water, including calculations as to the future increase in consumption, will be guaranteed and be given top priority. Consequently, most of the water from the well will go to the local inhabitants.

3. It is essential to note that existing water sources in the area are dwindling. Already today a large amount of water is supplied to the area from sources within the area of the green line (out of 20.6 million cubic meters of water used in the area during the year 1985/6, more than 20% was supplied from within the area of the green line).

Israel is committed to guaranteeing the regular supply of water to the inhabitants of the area, and the company Moriah itself announced that it would not carry out the project in opposition to the will of the area's inhabitants.

20 October 1987

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ירצא

בלמס

23.8/238
 238/238
 238/238

חוזם: 10,9451
 אל: אתונה/126, בון/211, בריסל/169, האג/156, לונדון/222, פריס/406,
 רומא/199, מילנו/82, מדריד/125, אוסלו/78, קופנהגן/100,
 ליסבון/79
 מ-: המשרד, תא: 161087, זח: 1359, דח: ר, סג: ב
 נד: 8

בלמ'ס/רגיל

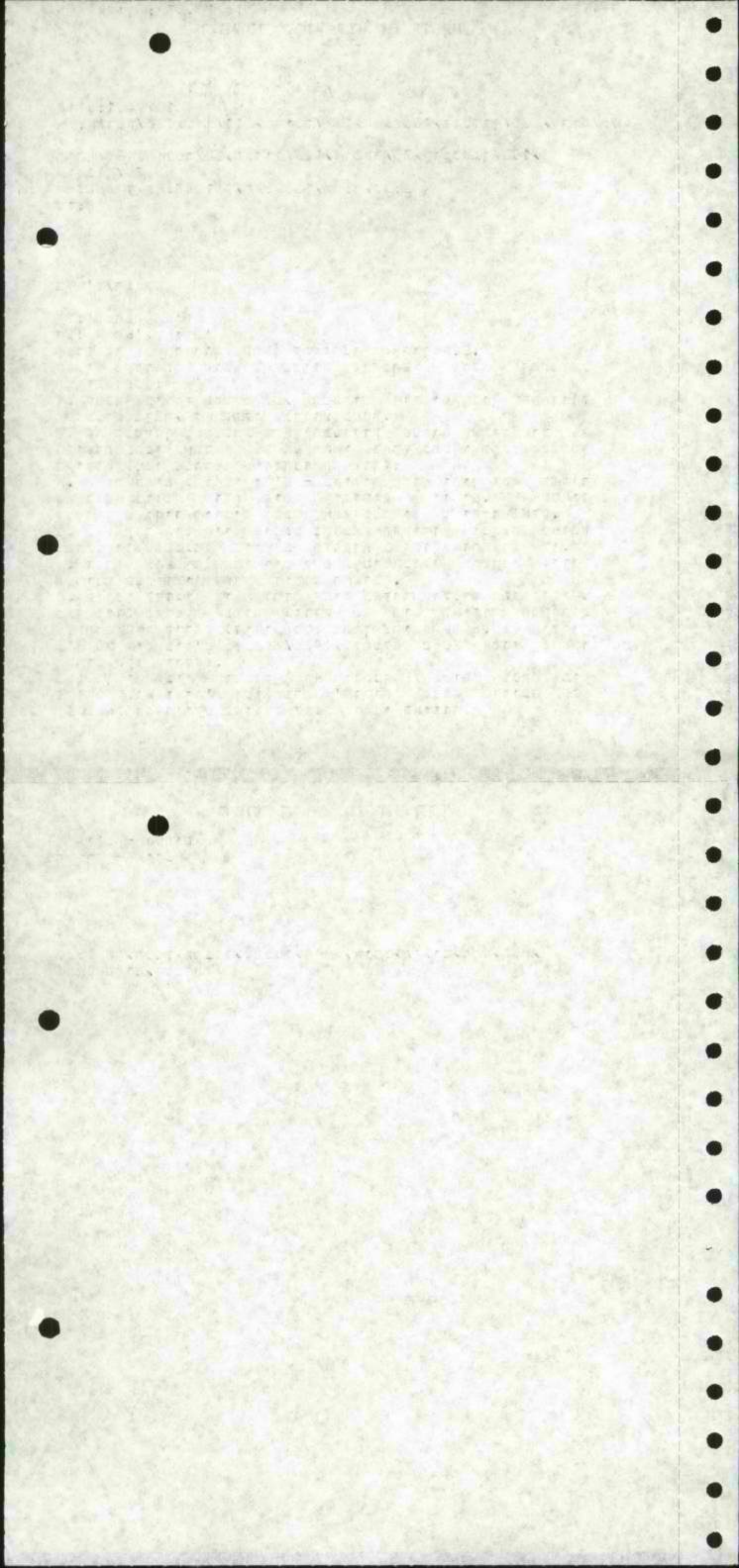
אל: תפוצת מאיה
 דע: אירא', אירב'
 קדוח מיט בהרודיון/בהמשך לחוזרנו מתאריך 2.9.
 להלן נקודות הוגשה במידה והנושא עולה ומתבקשת
 התייחסותכם:
 1. הסכם הקידוח טרם נחתם, מתנהלים דיונים בין הרשויות
 הכוגעות בדבר, לא החלו עבודות בשטח.
 2. שר הבטחון באמצעות מתאם הפעולות בשטחים העמיד שורה של
 דרישות במני האחראים על משק המים בארץ כתנאי למתן הסכמתו
 לקידוח (כפי שמורטו בהוזרנו הראשון):
 א. מחיר המים לתושבי יו"ש - בקידוח החדש יהיה זהה למחיר
 המשולם כיום תמורת מים מקידוחים קיימים. האחראים
 למרוויקט יהיו חייבים לסבסד את ההפרשים אם יהיו כאלה.
 ב. כל מקור מים קיים שימגע כתוצאה מהקידוח יפוצה באותה
 כמות. יוקם מנגנון ליישוב מחלוקות בשיתוף גורם נטרלי.
 ג. זכות התושבים המקומיים לקבלת מים כולל חישובי גידול
 הצריכה בעתיד יובטחו בעדיפות ראשונה.
 3. חיוני להדגיש כי מקורות המים באזור הולכים ומידלדלים.
 כבר כיום מסופקת כמות גזולה של מים לאיזור ממקורות
 שבתחום הקו הירוק (ליועיתכם: מתוך צריכה של 20.6 מיליון
 מ'ק של מים ביו"ש בשנת 1985/6, למעלה מ-20 אחוז סופקו
 מתחום הקו הירוק).
 כמו כן יש לציין חובתנו ואחריותנו להבטיח אספקת מים
 סדירה לתושבי יו"ש וכי חברת 'מוריה' עצמה הודיעה שלא
 תבצע את הפרויקט בניגוד לדעת תושבי האיזור.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

מזתיים - שטחים
 הסברה - מידע

מס

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, סמנכל, אירא, אירב, מזתיים, ממד, מעת,
 מתאם שטחים, הסברה

כ"א בתשרי התשס"ח
14 באוקטובר 1987

שמור

113/17 - סה"כ
מח/23.8

אל: לשכת רוה"מ
לשכת מ"מ רוה"מ ושה"ח
לשכת שר הבטחון

הנדון: הקהיליה האירופית - הרודיון

שגריר דנמרק בישראל נפגש לבקשתו ב-13.10.87 עם ד"ר יוסי ביילין, והעלה בפניו את דאגת ה-12 בענין הרודיון.

השגריר מסר למנכ"ל המדיני את זכרון הדברים הרצ"ב, וחזר בע"פ על עיקריו. הדגיש שהונחה להביע דמאש רשמי בשם ה-12 לקראת פגישת המנכ"ל עם המדיניים של הקהיליה שתתקיים ב-14 וב-15 דנא בבריסל. לדבריו, מבינים בקהיליה שהקבינט אישר את הפרוייקט, הם מעוניינים להביע את דאגתם מכך וביקש לקבל את תגובתנו.

הנייר שהוא מוסר מהווה בעצם NON PAPER והטיעונים רוכזו בו בכתב לשם הנוחיות בלבד.

לשאלתו של ד"ר ביילין אמר השגריר כי לא ייזום מעידו את פרסום דבר הפגישה או תוכן הנייר עד שיקבל תשובתנו המוסמכת.

המנכ"ל המדיני הגיב שאנו נחבר זכרון דברים שלנו כ- NON PAPER כתשובה לנייר השגריר. בינתיים הוא יכול לומר לשגריר שאין זה מדויק שהקבינט אישר כבר את התכנית, או שקיים כבר חוזה עם חברה זרה לביצוע הפרוייקט. לקבינט נמסר דיווח מלא על התכנית, ואנו נמצאים בשלב של מו"מ עם החברה הזרה, כשמצידנו הועמדו תנאים רבים שמטרתם להבטיח את האינטרסים של האוכלוסיה המקומית שלא תפגע בעקבות הקידוח. מכל מקום, תשובה מפורטת ורשמית נוכל למסור לשגריר תוך שבוע.

ב ב ר כ ה ,

איתן מרגלית

העתק: המנכ"ל המדיני
המשנה למנכ"ל
מנהל מזת"ס
מנהל אירופה 1

כ"א בתשרי התשמ"ח
14 באוקטובר 1987

שמור

Ge - 11/3/87
1238/מכ

אל: ד"ר יהוידע חייס, מנהל מזתי"ס
מאת: מנהל אירופה 2

הנדון: הרדיון

רצ"ב העתק מכתבי על פגישתו של המנכ"ל המדיני עם שגריר דנמרק בנושא.

בהמשך לשיחתנו, אודה לך אם תוכל לפנות למתאם הפעולות בשטחים
מר שמואל גורן ולבקש לקבל ממנו את כל הפרטים והטענות להכנת תשובתנו
בנדון.

אנא, שים לב שהובטח לתת את התשובה עד ה-20.10.

ב ב ר כ ה ,

איתן מרגלית

העתק:
המנכ"ל המדיני
המשנה למנכ"ל

ירצא

בלמס

11.2.10

123.8/א

חוזם: 10,7801

אל:ני/448/ורש/359

מ-:המשרד,תא:131087,זח:1629,זח:מ,טג:ב

נד:6

בלמס/מיוזי

דע: ורשינגטון - אומן

ניו יורק - רמין

קידוח המים בהרודיון

לשלכו חוזם 6997.

בסעיף 3 צ"ל 'מ תחום הקו הידוק' ולא 'ב תחום הקו הידוק'.

מזתיים - שטחים

הסברה/מידע

אש

תמ: שהח,מנכ"ל,ממכ"ל,ליאור,מזתיים,מתאםשטחים,סיובל,משפט,אביטל,
מעת,הסברה,נירן,מצמא,מינרבי,אנב

ירצא

בלמט

11.3/87 - *123.8* / *123.8*
 חרוזם: 10,6997
 אל:ני/409, ורוש/335
 מ-:המשרד, תא: 121087, דח: 1748, דח:מ, ט:ג:ב
 נ:ד:ג

בלמט/מיידי

אל:רוש - אומן

אל:ני - רמין

קידוח המים בהרדיון.

בהמשך לחוזר הטברה - מזתי'ם מ-2 בספטמבר ובהמשך לפניותכם.

1. הסכם הקידוח טרם נחתם, מתנהלים דיונים בין הרשויות הנוגעות בדבר, לא החלו עבודות בשטח.

2. שר הבטחון באמצעות מתאם הפעולות בשטחים העמיד שורה של דרישות בפני האחראים על משק המים בארץ בתנאי למתן הסכמתו לקידוח (כפי שפורטו בחוזרנו הראשון):

א. מחיר המים לתושבי יו"ש - בקידוח החדש יהיה זהה למחיר המשולם כיום תמורת מים מקידוחים קיימים. האחראים לפרויקט יהיו חייבים לטבס את ההפרשים אם יהיו כאלה.

ב. כל מקור מים קיים שיכבש כתוצאה מהקידוח יפוצה באותה כמות. יוקם מנגנון ליישוב מחלוקות בשיתוף גורם נטראלי.

ג. זכות התושבים המקומיים לקבלת מים כולל חישובי גידול הצריכה בעתיד יובטחו בעזימת ראשונה.

3. חיוני להדגיש כי מקורות המים באזור הולכים ומידלדלים. כבר כיום מסופקת כמות גדולה של מים לאיזור ממקורות שבתחום הקר הירוק (ליוזעתן): מתוך צריכה של

משרד החוץ-מחלקת הקשר

20.6 מיליון מ"ק של מים ביו"ש בשנת 1985/6, למעלה מ-20
אחוז סופקו בתחום הקו הירוק).

כמו כן יש לציין חובתנו לאחריותנו להבטיח אספקת מים
סדירה לתושבי יו"ש וכו' חברת 'מוריה' עצמה הודיעה שלא
תבצע את הפרויקט בניגוד לדעת תושבי האיזור.

מזמ"ס - שטחים
הסברה - מידע

אש

תפ: שהח, מבכ"ל, מתכנל, ליאור, מזמ"ס, מתאסשטחים, סיובל, משפט, אביטל,
העת, הסברה, בירן, מצפא, מינרבי, אכב

- 587-01

694587

1555

IPU

ירצא **

שמור

**

**

**

שליח - 1/3/87
 123.8/מ

חוזם: 10,6277

מל: 368/ני

מ-: המשד, תא: 111087, זח: 1448, דח: טג: ש

ג: ד: 8

שמור/מיוז

נאום- רמין.

נ.מ. 500.

קידוח הרודיון. שלן 62.

(א) מאז שיגור התדרונים שבידיו לא התחדש דבר. אין חוזר
 אין ברגע עבודות קידוח בשטח.

(ב) מציטים להניח לצד המשפטי שהוא מורכב ומסובך ואינו
 עשוי לספק לנו טיעונים מועילים.

(ג) לצורך הדיון- נמי שהדברים נראים ברגע זה - ראה
 התדרונים שבידיו.

ערביל 2.

משה מלמד.

מג

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, ברנע, ארבל, סייבל, משפט, ליאור, מזתים,
 מתאסשטחים, מינרבי, אכב

11319
- " 123.8 / m

תחנות: רגיל	מחלקת הקשר ניו-יורק טופס מברק	רפ: _____
סוג כסחובי		מתור: _____
תז"ח: 0511 -		א ל : ארב"ל 2
בר : 0062		ד ע : _____
		מאת : דוד רמין

העתק : לשכת המנכ"ל המדינה - אלוף ליאל. מז"תים, משפט, אכ"ב.

פרויקט המים בהרודיון

1. עלינו להתכונן לכך שהערבים יעלו הנושא בועדה המדינית המיוחדת (סעיף 75 - דו"ח וערת השטחים) ואולי גם בועדה השנייה (סעיף 12 - דו"ח אקוסוק : פעולות כלכליות של ישראל בשטחים).

2. ברשותנו מברק הסברה/תכנים 662 מ - 20 ביולי וחוזר הסברה/מז"תים מ - 20 בספטמבר.

3. הבריקונא :

א. המצב העובדתי כיום ביחס לתכנון וביצוע.

ב. עמדתנו מבחינה משפטית.

ג. מה נוכל להגיד בדיון (בתשובה לערבים), הן על עצם התוכנית והן לגבי החיבת המשפטי.

נאו"ם

3/3 דא"ל

ס ו ס מ ב ר ק

דף 1 מחוד 1 דפים

סוג בטחוני שמור

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 14:15 5 אוק'

096

מס' מברק

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד

לא גמ - מליון
23.8/מח

אל: הסברה

מ: הקונכיל, וושינגטון

קידוח מים באזור יהודה.

1. הנושא מתחיל לקבל תאוצה כאן, במיוחד לאחר פרסום כתבה בולטת בווישינגטון פוסט. בין השאר מצוטטת עתה סגנית דובר מחמ"ד כאומרת "שמאבי האזור חייבים להיות מנוצלים לטובת התושבים הפלסטינים..."

2. חסר לנו סיכום מעודכן ומנומק, עם עובדות ומספרים, של נושא המים ביו"ש - כולל מספרים על כמויות המים שהועברו בעבר מישראל של הקו הירוק אל יו"ש, כאשר כשנים מסויימות מאזן ההעברות בשני הכוונים היה דווקא לטובת יו"ש. סיכום כזה היה מאפשר לנו להשיב ביתר סמכותיות ושכנוע לשואלים בעניין.

3. התוכלו להעביר אלינו בהקדם סיכום כזה ?

משה אומן

2 1 2 1 1 3 2
שם גמ / גמ / אביסל / גמ / גמ / גמ / גמ
2 1 2 1 1 3 2
גמ / גמ / גמ / גמ / גמ / גמ / גמ
2 1 2 1 1 3 2
גמ / גמ / גמ / גמ / גמ / גמ / גמ

2/3

2

BY DAVE COON—THE WASHINGTON POST

Such a miracle is necessary, some say, because when God made this the Promised Land he neglected to install running water. Rain is an elusive visitor and the soil is parched and unforgiving. "For us, water is like petroleum," says Nader Hatib, surveyor and engineer for the Bethlehem Water Supply Department. "Whoever controls it, controls our lives."

The West Bank is located atop a spinal column of hills that have the most abundant underground aquifers. Since capturing the West Bank from Jordan in 1967, Israel gradually has asserted control of water supplies in the same general way it has taken control of much of the land.

Mekorot, the state-controlled water supply company, has taken over most of the area's water system, freely mixing West Bank supplies with those of Israel proper. The rates for Jewish settlers, subsidized by Zionist institutions, are about one-quarter those of their Arab neighbors, according to a recent study by the West Bank Data Base Project, a nonprofit research group.

Three years of drought have aggravated problems for both sides and in recent summers several Arab cities have had to rely on water trucked in by tankers. Jerusalem, Israel's capital and national showpiece, a burgeoning population center for both Arabs and Jews, also faces a potential water crisis in the next decade that could curtail its growth.

The short-term solution is to drill more shallow wells. But drilling permits are closely guarded by the authorities, who say they fear too many wells will destroy the aquifer. They began looking for a long-term answer.

The man who came up with one was Avraham Melamed, a hydrological consultant for the Moriah company. Melamed singled out the

"With more water available, there will be more Jewish settlers, more settlements and more loss of our land."

— Bethlehem Mayor Elias Freij

Herodion area, site already of five smaller wells, because it is near the large aquifer that flows east to the Dead Sea.

The idea is to intercept the sweet water before it reaches the sea. But rather than drill one narrow borehole, Melamed proposed sinking a large vertical shaft, then branching out once inside the aquifer with several horizontal shafts to get the maximum amount.

It is so expensive a technique that few have tried it and professional hydrologists disagree on its prospects for success. Many say the amount of water available is not worth the cost. Some say they fear that draining water so rapidly will dry out all the other wells in a wide area and that the project could siphon off underground water that feeds important fresh water springs to the east.

Nonetheless, Israel's Agricultural Ministry approved the plan, as did the Defense Ministry, which oversees the West Bank, after certain objections were met. Moriah and Mekorot, the two parties to the contract, had to agree to give priority to Arab needs in the area, ministry officials said, and also agreed to furnish free water to anyone whose well was dried out by the project. Also, officials say they revised the planned destination of the new supplies: rather than 75 percent of it going to Jerusalem and the rest of Israel, they have insisted that half must go to Arab residents of the West Bank.

There was another feature that appealed to the Israelis: Moriah agreed to fund the entire project by raising money from private American investors.

"We risk nothing," said a senior military official in charge of administering the area, who spoke on condition of anonymity. "Right now we estimate we are using only 10 percent of the total rainfall in the area. So as long as these conditions are in the contract, what do we have to lose?"

One official who disagreed was Brig. Gen. Ephraim Sneh, the West Bank's senior military administra-

END

3
3

2

tor, Sneh argued that local residents would bitterly oppose the plan, but he found himself increasingly isolated within the Defense Ministry to the point where he was not asked to attend a series of key meetings on the project. He resigned last week, and although he has refused to comment publicly, friends say the Herodion project was a major factor. Ministry officials deny this.

Local Arab leaders learned about the project only when Joel Greenberg, Arab affairs reporter for The Jerusalem Post, disclosed it in late June, months after it was proposed. They were not pleased.

"Obviously the Israelis did not want us to know about it," said Elias

Freij, Palestinian mayor of Bethlehem, who is considered one of the West Bank's leading political moderates but who takes a very harsh view of the Herodion project.

"Israel has no right to do this project. With more water available there will be more Jewish settlers, more settlements and more loss of our land. And if they find big water, the Israelis will never under any condition withdraw from this area. This would seal our political future; it would be a very big nail in the coffin of the peace process."

Freij went to his friend, Israeli Foreign Minister Shimon Peres, to enlist his help in killing the project. Israeli legal experts said the project could be justified under international

law so long as the water supply of the local population was not disturbed, just as Israel pumped oil from the Sinai Peninsula until it returned the area to Egypt.

Peres said he will support the project provided Arab water needs are met. Nonetheless, senior staffers in his own ministry strongly opposed it.

They object, according to a senior Foreign Ministry official, on the grounds that the technology involved is experimental, the project could provoke international condemnation and they do not trust the Moriah company to deliver on its commitments.

"The officials especially feared that Moriah would launch a fund-

raising drive among Christian fundamentalists by emphasizing that much of the water would go to Jerusalem—a diplomatic red flag because most of the world does not recognize Israel's annexation of the Arab sector of the city or its designation as Israel's capital.

A recent 11-page letter from Hill to Freij did little to ease their fears. In it, Hill cites a number of New Testament passages to justify the project and, after observing that "Jesus did not concern himself about the trivial matters of occupation armies or government decrees," Hill asked, "Should we do any less? Should you and I remain immobilized out of fear, hatred and bitterness over our circumstances, waiting for some man-

made political solution that may be further delayed?"

Hill and Israeli authorities concede they erred in not notifying Freij and other Arab leaders earlier. Still, Hill told Freij he wants to go ahead and wants the mayor's support plus that of Jordan, which exercises informal veto power over such development projects in the West Bank.

Others are not so sure Hill will succeed. "The situation is sensitive" to say the least, said a senior Foreign Ministry official. "Even if the project never gets under way, the impression is being created that we are allowing them to take West Bank water for Israeli territory. The political damage will be done."

*

15805

תאריך : 09.87 מס' החוץ-מחלקת הקשר

ידצא **

טודי

**

**

**

החלף - 11.7.87
123.8/מח

חוזם: 9,15805

אל: רוש/729

מ-: המשרד, תא: 230987, זת: 1241, דח: מ, סג: ט

נד: 8

טודי/מיוני

מתני

הרודיון, שלן 450.

אנשי שבארה"ב קבלו תזדון מלא ממתאם הפעולות בשטחים בענין
ההרודיון. הם הביעו עתה רצון להפגש עם היועץ המשפטי של
המתאם כדי לשמוע חוות דעת משפטית.

מזתים

חב

תפ: שהח, רהמ, מנכל, ממנכל, בירן, מצפא, ליאור, מזתים, סייבל, מינרבי,
ר/מרנז, ממד

11/10/68

11/10/68

11/10/68
11/10/68
11/10/68
11/10/68

11/10/68

11/10/68

11/10/68

11/10/68
11/10/68
11/10/68
11/10/68

11/10/68

11/10/68

11/10/68
11/10/68
11/10/68
11/10/68

Handwritten signature/initials

Handwritten: ת"ת 238/מ

לשכת המנכ"ל המדיני

י' באלול התשמ"ז
4 בספטמבר 1987

יב/558

Handwritten: מ. ג.

שמור

אל: המנכ"ל המדיני

הנדון: קידוח ה"פיר" בהרודיון

להלן מג'ו סאליבן, היועץ המדיני בשגרירות ארה"ב:

לפני ימים אחדים ביקר השגריר האמריקני אצל שר הבטחון ומחה בפניו על הכוונה לקדוח את ה"פיר" בהרודיון. פיקרינג מסר לרבין כי ראש ממשלת ירדן פנה בימים אלה לשגרירות ארה"ב בעמאן וביקש מהאמריקנים להעביר לידיעת ממשלת ישראל את דבר התנגדותה של ירדן לפרוייקט.

ב ב ר כ ה,

אלון ליאל

העתק: השגריר, וושינגטון
היועץ המדיני לשר
סמנכ"ל מצפ"א
סמנכ"ל מז"ת ✓
היועץ המשפטי

נכנס **

שמור

**

**

**

חוזם: 9,1408

אל: המשרד

מ-: מוריד, נר: 22, תא: 020987, זח: 1600, דח: פ, טג: ש

נד: 6

שליח - אי/ס

(שליח - אי/ס)

שליח / 23.8 / 123.8 / 11/3

שמור/רגיל

אל: אירופה 2

זע: המרכז, דע: מזתי"מ

מאת: מוריד

כנס מומחי מז"ת של ה-12 ב-25-26 אוגוסט.

מפי: FERRER

א. בזיון על המפרץ הסתמנו שלש קבוצות:

1. בריטניה וצרפת בעד מעורבות אוניטרלית של צייהן.

2. הולנד, בלגיה, לוקסמבורג ואיטליה בעד התארגנות

במפרץ במסגרת ברית מערב אירופה (UEO), אן ידוע

שאנדרואר תומך דוקא בפעולה במסגרת או"ם. הנציג

האיטלקי שיקף עמדה של חלק מהקואליציה.

3. ספרד, יוון

זנמרק ואירלנד הציעו להמתין עד 20.9 ואם איראן לא

לא תקבל החלטת מועבי"ט 598, יוחלט על סנקציות במסגרת

או"ם ויתארגן כח מולטילטרלי מטעם האו"ם בו ישתלבו

הציים שכבר מועלים במפרץ. ב. בריטניה היתה הכי אנטי

איראנית. ההולנדי טען שעיראק אינה מכבדת את הפסקת

האש ולכן אשמתה לא מחוטה מזו של איראן. ג. הקידוח

בהרוזיון - שמעו דורח הדני על הסבריו ותר לא.

ביקור ינויז.

בפגישה שיקיים (ב-7 או 8 דנא אחה"צ) בקונסוליה בירושלים

עם הנכבדים מיש"ט, יודיע ינויז על תרומת מזדקה

לעיר בית לחם. יבקש לשמוע דעותיהם על תהליך השלום

ואיכות החיים. ינויז דחה בקשת מרייג' לסעוד עמו

ביחידות מחוסר זמן.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

מגורן

הפ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממז, רס, אמן, אירא, אירב,
מזתיים, מתאסשטחים

משרד החוץ

מחלקת ההסברה

ח' אלול תשמ"ז
2 בספטמבר 1987

ל. ח. - ח. ח. ח.
123.8

ח/87/9

- שמור -

אל: ראשי הנציגויות
הממונים על ההסברה

הנדון: קידוח המים המוצע באזור הרודיון

1. המסמך הרצ"ב אינו נועד להפצה. המידע בו נועד להיות רקע לידיעתכם ולתגובה אם תשאלו.
2. נודה על דיווחים חוזרים שיאפשרו לקבוע את מידת הבולטות התקשורתית של הנושא.

הסברה/מידע - מזח"ים

קידוח ה"פיר" בהרודיון - מידע רקע

לאחרונה מגוהל מו"מ בין המנהל האזרחי ביו"ש לבין חברת 'מוריה אנרגיה וטכנולוגיה בע"מ' בדבר קידוח מים באיזור הרודיון. הצורך בקידוח נובע ממחסור במים ביהודה ושומרון ואי יכולתם של המקורות בתחום הקו הירוק להשלים את החסר.

חברת 'מוריה' הציעה לקדוח פיר רחב באזור זה לעומק של 500-600 מטר שיאפשר ניצול מאגר מים גדול הנמצא בשכבת קרקע זו ומשם לספק מים ליישובי יו"ש ולירושלים. על-פי ההצעה לא יהיה על ממשלת ישראל להשקיע בקידוח אלא רק לשלם עבור המים המופקים.

להלן מספר נקודות רקע:

1. שיטת הקידוח המוצעת הינה חדשנית, טרם נבדקה בשום מקום אחר בעולם וקיימת מחלוקת בין מומחים לגבי יעילותה. קיימת אפשרות שהקידוח יגרום לייבוש קידוחי-מים אחרים הקיימים באזור ולטענת הידרולוגים אחדים אף עלול לגרום לייבוש מעיינות מתוקים באזור יריחו ועין-גדי.
2. חברת 'מוריה', הפועלת תחת השראה דתית, היתה פעילה בעבר ולא הצליחה בשלושה קידוחי נפט בישראל: קידוח הנפט 'אליהו 1' על הכרמל הופסק בשל קשיי מימון. 'אליהו 2' נעצר בעומק 635 מ' בשל בעיות טכניות, וקידוח שלישי באזור נתניה לא העלה נפט גם בעומק המתוכנן של 1,400 מ'.
3. מקורות המימון של החברה הם בראש ובראשונה כספים שמקורם בחוגים דתיים-נוצרים. לנוכח העובדה שאין ברשות החברה המימון הדרוש לביצוע הקידוח, נראה שאנשי 'מוריה' יצטרכו לצאת במבצע גיוס כספים למימון הקידוח, שיתמקד ככל הנראה בכנסיות ברחבי ארה"ב וקנדה תחת חסותם 'WATER FOR JERUSALEM'.
4. יוזמת הקידוח מעוררת בעיה פוליטית בשל הכוונה להעביר מים מאיזור הרודיון לירושלים, עובדה שעלולה להגביר המתחות בין תושבי השטחים לבין ישראל ולעורר תגובות בינלאומיות. הלחץ הבינלאומי בנושא כבר החל כאשר ירדן מצרים, ארה"ב, השוק המשותף והאומ' כבר מחו על כוונותיה של ישראל לבצע את הפרוייקט. ראש עיריית בית-לחם אליאס פרייג' הביע התנגדותו לקידוח באזני מ'מ רוח'מ ושה'ח פרס. המחאות מדגישות שהתוכנית נוגדת את האמנות הבינלאומיות האוסרות על שלטון כיבוש לנצל את משאביו הטבעיים של אזור שבשליטתו ונוגדות הצהרות קודמות של ישראל. יש לציין כי במסמך שהגיש שגריר ישראל באומ' באוקטובר 1984 נאמר כי בניגוד לממצאי דו"ח שהכין הארגון עפ"י דרישת ירדן, אין מועברים מים מן השטחים לישראל ופעילות מסוג זה סותרת את העקרונות עליהן מושתת משק המים בישראל.

5. מאידך בראיון ל'קול ישראל' ציין שר החקלאות נחמקין שהכוונה היא להשלים את מכסת המים לירושלים ואין כל כוונה להעביר מאתר הרודיון מים לשפלה. כמו-כן ציין השר כי ישראל אחראית על אספקת המים לשטחים; 'לא כל עיר קודחת לה באר ולא כל אדם מספק לעצמו את המים...'. השר הוסיף כי כיום מעבירים כמות גדולה של מים מהכנרת לאזור יו"ש.

6. מן הראוי לציין כמו כן כי אנשי חברת 'מקורות' ואנשי משרד החקלאות מעוניינים לבחון את שיטת הקידוח החדשנית בתקווה ליישמה גם באזורים אחרים בארץ. מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, אמר כי הסכם בין הממשל האזרחי ומינהל המים חייב לכלול ערבויות לכך שהאספקה לישובים היהודיים תבוא רק לאחר מילוי כל צרכי הכפרים הערביים, שחברת מקורות תפצה בעלי בארות שיפגעו בעקבות הקידוח, שחמחיר לא ישתנה, ושיקום גוף מתאם ומסקח. לא מילוי כל התנאים הנ"ל החוזה לא ייחתם. חברת 'מוריה' הודיעה שלא תפעל בניגוד לדעת האוכלוסיה באזור הקידוח או בניגוד לדעתה של ירדן. הקבינט שמע דיווח על הפרוייקט אך בשלב זה לא נתקבלה כל החלטה. במידה ותשאלו יש להדגיש שהמדיניות המנחה את המצדדים והמתנגדים גם יחד היא שאין לפגוע בתושבי השטחים ובאיכות חייהם והמגמה היא לחתמיד בקו זה.

שמו

ז' באלול החשמ"ז
1 בספטמבר 1987
86

ה' כ"ז י"ן
ש"מ/1238

אל : המנכ"ל

מאת : סמנכ"ל ארבי"ל

הנדון: קידוח מים בהרודיון-השלכות בארגונים כינ"ל

3. מדינות ערב עלולות לנצל את הנושא ולהעלותו בפורומים בינ"ל שונים כמטרה לנגח את ישראל. קיימת אפשרות סבירה שיעשו זאת אף אם לא נחתום על הסכם עם חב' מוריה ולא נערוך קידוחים. מאידך ברור שאם ההסכם ייחתם, ועוד לפני שנתחיל בקידוחים עצמם, יחל מסע מאורגן נגדנו הן בארגונים בינ"ל והן באמצעי התקשורת ובלי שום ספק נוצג כ"גוזלי המים של הערבים".

2. עד כה התעורר הנושא בשתי מסגרות:

- א. פניה-תלונה של הצל"א אל מתאם הפעולה בשטחים, אשר בחשובתו עמד על כך שאין לצל"א מעמד בנושא.
- ב. אגרת תלונה של שגירדן אל מזכ"ל האו"ם כה הוא מציין שירדן שומרת לעצמה את הזכות לבקש כינוס מועב"ט בנושא.
- ג. אגרת זו איננה מחייבת חשובה מצדנו ואכן לא הגבנו עד כה.

3. לפי הערכתנו עלול הנושא לעלות בפורומים הבאים:

- א. מליאת עצרת או"ם (בנאומים-אבל אפשרית גם הצעת החלטה)
- ב. הועדה השניה (הכלכלית) - בסעיפים על תנאי החיים של הפלשתינאים וניצול משאבים.
- ג. הועדה המדינית המיוחדת (פגיעה בזכויות אדם; כמסגרת דיון על סו"ח).
- ד. ועדה שלישית (חברתית).
- ה. ועדה ששית (משפטית).
- ו. מועב"ט.
- ז. אקו"ס"ק.
- ח. הועדה לזכויות האדם בג'נבה.
- ט. הצלב האדום.
- י. יו"פ (אפשר גם הביטאט).
- יא. אב"ע.
- יב. הועידה הבינפרלמנטרית. (I.P.U.)

עלי לציין שאין בידינו בשלב זה אינדיקציה שהנושא אכן יועלה בפורומים אלה, מקצתם או כולם, אולם ברור שאכן כך יהיה אם יתקיים האמור בסעיף 1 דלעיל.

4. במגמה להעריך לקראת אפשרות זו ביקשתי את משפט להכין חוות דעת מזוית הראיה של החייבויות ישראל בהתאם למשפט בין"ל והאמנות המתאימות.
5. ההיתחסות בסעיף 3 דלעיל הינה לארגונים בין"ל. ברור שהנושא יגרר תגובות גם במישורים אחרים: בילטרלי - (ארה"ב, מדינות אירופה וכו') ותקשורתי. אני מניח שהחברים המופקדים על היבטים אלה עוקבים מצדם אחרי הנושא.

ב ב ר כ ה ,

י.ב.

יחזקאל ברנע

העתק: המנכ"ל המדיני.
סמנכ"ל מז"ת.
היועץ המשפטי.
מנהל מזתי"ס. ✓

ירושלים, ו' אלול תשמ"ז

31 אוגוסט 1987

- ט ב ו ר -

אלו רפי ברק, בריטל
מאת: דורון גרוסמן, הסברה/חכמים

מס' 2/27
123.8/מ

הנדון: הקידוח בתרדיון
מכתב מ-27 באוגוסט

להלן תמצית המבוקש:

א' גם חברות דרום-אפריקאיות מוזכרות במסגרת רשימת ה- Sub-Contractors
עמם מנהלת חברת "מוריה" מו"מ, וזאת בזכות הנסיון הרב שיש לחברות
דרום-אפריקאיות בתחום זה.

ב' שרי הבטחון והחקלאות חומכים בפרוייקט, אך לא הם ולא כל צורם אחר אישרו
אותו בשלב זה.

ג' מסמך מסורט יותר בנושא נמצא בחכמה ויגיער בהקדם.

ב ב ר כ ה,

דורון גרוסמן

העתיקים: ד"ר אלון ליאל, לשכת המנכ"ל המדיני

יעקב לוי, מנהל הסברה

מע"ח

מזמ"ים ✓

אירומה א'

RECEIVED, 11 MAY 1961

SECRET

IN MATTER OF

RE: THE CASE OF
THE STATE OF TEXAS, et al.

11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961
11 MAY 1961

RECEIVED, 11 MAY 1961
RECEIVED, 11 MAY 1961

RE: THE CASE OF

RE: THE CASE OF THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.

RE: THE CASE OF THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.

RE: THE CASE OF THE STATE OF TEXAS, et al.

RECEIVED, 11 MAY 1961

RECEIVED, 11 MAY 1961

RE: THE CASE OF THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.
THE STATE OF TEXAS, et al.

נצא

משרד החוץ - מחלקת הקשר

חוזם: 8/17841

אל: בני/867, רוש/822

מ-: המשרד, תא: 280887, זח: 1606, דח: מ, טג: ב

נד: 2

בלמ"ס/מיווי

פרשנות מצרית רישמית: גזילת ומים בשטחים המורה מפשעי הנאצים.

פרשן הרדיו הממלכתי המצרי 'צוח אלערב' מתאר (27) במילים בוטות ביותר את התכנית הישראלית להעביר מים מהשטחים לאיזור ירושלים כשלב נוסף וטובי בתכנית-העל הישראלית 'ליובש' את תושבי השטחים כדי להביא עליהם כליוה, אם באמצעות מוות או נטישתם את השטחים בחיפוש אחר מים.

הפרשן טוען כי שלטונות הכיבוש הישראלים אינם מתיחסים לחוק הבינ"ל, לזכויות האדם ולעניינים הומניטריים, והם נחושים בהחלטתם להמית אסון על 'מליוני מלס' בגזמ"ע, אסון העולה בגודלו ובתוצאותיו על מה שנאמר ביחס למשעי הנאצים במלחמת העולם השנייה'.

ערב 1/ממ"ד

א/מ

תפ: שהח, ממנכל, ממנכל, ר/מרכז, ממז, ליאור, מצרים, רס, אמן, אביטל, מעת, הסברה, מזתים, סייבל, משפט, בונט, ארבל 2

2000

Ge - 123.8
123.8

אזאא

אל:קהיר,

מ:-המשרד, נר: 229, תא: 280887, זח: 1700, דח: מ, סג: ,
בבבב

בלמס/מיד

פרטנות מצרית רישמית: גזילת המים בשטחים חמורה מפשעי
הנאציזם.

פרטנ הרדיו הממלכתי המצרי יצות אלערבי מתאר (27) במילים
בוטות ביותר את ההכנית הישראלית להעביר מים מהשטחים
לאיזור ירושלים כשלב נוסף וסופי בתכנית-העל הישראלית
ליבטי את תושבי השטחים כדי להביא עליהם כלייה, אם
באמצעות מוות או נטישתם את השטחים בחיפוש אחר מים.

הפרטנ טוענ כי שלטונות הכיבוש הישראליים אינם מתיחסים
לחוק הבינלי, לזכויות האדם ולעניינים הומניטריים, והם
נחושים בהחלטתם להמיט אסונ על ימליוני פלסי בגדמיע, אסונ
העולה בגודלו ובתוצאותיו על מה שנאמר ביחס לפשעי הנאציזם
במלחמת העולם השניה.

ערב 1/ממיד

א/מ

סכס

3 2
גא/גא רגלכ גאם אילי גצים רח אלן
אמסל גא- הסמך גצים סילכ גסל בינא אמסל
1 1 1 1 1 1 1 1

AMBASSADE D'ISRAEL

שגרירות ישראל

AMBASSADE VAN ISRAEL

בריסל, ב' באלול תשמ"ז
27 באוגוסט 1987

ש מ ר

357
261.2

החלפה - 123.8/מ
ע

אל : גבי ע. סביר, הסברה
מאת: בריסל

הנדון: הקידוח בהרודיון

בהמשך למברקנו נר 126 מ- 24.8

בדו"ח תקשורת שלנו מ- 24.8 צורף מאמרה של הגבי אן גוטר, הכתבת בארץ של "לה ליברה בלג'ייקה". הנ"ל מעלה מספר נקודות שרצינו לקבל מכם הבהרות על נכונותם:

- א. האם אמנם חברות דרום אפריקאיות מעורבות בנושא ?
- ב. האם שרי הבטחון והחקלאות אשרו את הפרוייקט ?

ב ב ר כ ה ,

ר. ברק

העתק : מע"ת
מזת"ים ✓
אירופה א'

נכנס

בלמס

חוזט: 14563/8

אל: המשרד

מ-: בריסל, נר: 126, תא: 240887, זח: 1500, דח: ר, סג: ב

נד: &

בלמס/רגיל

אל: מעת' - אירופה 1

מאת: השגרירות, בריסל

הנדון: הקיום בהרודיון

1. אין גיטר-לליברה בלג' יקה (21/8) במאמר מפורט מדגישה
בין היתר הקשר בין מסיונרים אמריקנים שיזמו את הרעיון
לבין חברות דרום- אמריקאיות אשר יבצעו את העבודה.

2. מציינים את הסכמתם של שר הבטחון והחקלאות לפרויקט
והתנגדותם של גורמים ביוש' והן של ארהב' מצרים וירדן.

3. לבסוף טוענת שהנושא עקרונית יופיע בסדר היום של
הכינוס הקרוב של שרי החוץ (צ'ל מומחי מז'ת) של הקהילה
25/8-

4. הקטע בדיפ.

ברק.

צל=

חפ: שהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממז, רס, אמך, מעת, הסברה,
מזתים, מתאסשטחים, מצפא

למח' / הקצא
23.8/87
קבל ק"י

קבל ק"י

המסמך נמצא בתיק 14563/87

OFFICE OF THE
DIRECTOR
BUREAU OF THE
INTERNAL SECURITY
UNIT

MEMORANDUM

TO: DIRECTOR

FROM: SAC, NEW YORK

SUBJECT: [Illegible]

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]

4. [Illegible]

5. [Illegible]

6. [Illegible]

7. [Illegible]

123.8 / mC
T m Ce
ה'תש"ח

23.8.87 "G.61"

מים פוליטיים

בית לחם וסביבותיה ייהנו ראשונות ממי הקידוח בהירדיון. רק העורפים יגיעו לירושלים

מאת נדב שרגאי

ישראל מוצאת עצמה בימים אלה צנדקת וגבוכה נוכח חשיפת התרבות לקידוח מים בהירדיון של ירושלים. מבית ומחוץ, מואשמים הוגי הרעיון כי הם פועלים בניגוד לחוק הבינלאומי. אשמה נוספת, פורמלית פחות, מדברת על גזל מקורות המים של היישובים הערביים.

זה שנים קיימת ויקה גלויה בנושא המים בין ירושלים לבין היישובים הערביים שסביבה ברזל כלל בכיוון חדסטרי: מירושלים מזרחה, במסגרת אותה ויקה נהנית האוכלוסייה הערבית מאספקה שוטפת של 2 מיליוני מ"ק מים מדי שנה. המים האלה עולים במשאבות לירושלים מכיוון מערב, מהעבר הישן של הקו הירוק, ורד ירושלים ומפעלי המים שלה, מזרחה ליישר בים הערביים בי"ש.

בית לחם, עירו של אליאס פריז, מקבלת מים מירושלים. מפעל המים של רמאללה, שלא הוזכר כלל בסכמת הירדיון האחרונה, משרת כיום 60,000 איש המתגוררים באל דה, ברמאללה, 18-2 כפרים ערביים, בשמונה יישובים יהודיים וכמה מחנות צבא. המפעל אינו עומד בדרו בעומס האספקה וניזון ממקור ישראלי - קו ביתרניה-מוצא - ומירושלים עצמה.

לאורך כביש ירושלים-רמאללה מתחמים מים שני קווים, לשני כיוונים שונים. האחד - מרמאללה עד לתל אל פול, המעביר מים לכפרים קלנייה, כפר עקב ובית הניגא הירושלמי. הקו השני שופץ על עוד לפני 14 שנה יוצא מהגבעה הצרפתית בירושלים, ממשיך

לעטרות, נווה יעקב ושועפט, הלאה לאזור התעשייה של עטרות ולגבעת זאב. קו זה מספק מים גם למפעל המים של רמאללה.

בשנים שבהן נקלע מפעל המים של רמאללה למצוקה, סיפקה מערכת המים הירושלמית כמויות מים ניכרות לעשרות אלפי צרכני המים של המפעל הרמאללי. כיום מספק מפעל רמאללה כ-330 אלף מ"ק לשנה לאוכלוסייה הערבית שבחלק הצפוני של תחום השיפוט הירושלמי, ומקבל כמות כפולה מהמערכת הארצית הירושלמית.

דוגמה אחרת: מפעל המים של עין פארה אינו מתפקד עוד. מקורו תיו והומו על-ידי חברת החשמל המזרח ירושלמית. בתקופת הירדנים ניזונו ענתא וחיומא ממפעל זה. החל מ-1970 מספקת עיריית ירושלים, על-פי הסכם עם חברת מקורות, מים לחושבי ענתא וחיומא.

אבו ריס ועוריה, שני כפרים שבהם חיים כ-60 אלף תושב. מקב לים מים מירושלים. לשני הכפרים אגורות מים נפרדות הקונות את המים מירושלים. גם ההתיישבות הברדית סוואחרה ואשקיה מקבלת מים בעקיפין ממפעל המים של ירושלים.

תחומים המוחזים צופות תפוקה של כ-3000 מ"ק לשעה מהקידוח בהירדיון, כ-60,000 מ"ק ליממה, כ-20,000 מיליון מ"ק לשנה -

כמות השווה לחצי מכלל הצריכה לשנה של כל ירושלים. כמלים אחרות - כמות גדולה מאוד. חסר המים בירושלים אינו בגדר חירום. מצוקת מים ידעה העיר מדורי דורות. כיום מקבלת ירושלים מים מכיוון אחד בלבד, מהצד המערבי, בקו פרוכלמטי וארוך. כיום הם "נגמרים בדרך", בשל שרי מוש מוגבר של יישובי הפרוורד ואו מופעלים המאגרים הרורביים בתוך העיר עצמה.

גם בית לחם וסביבותיה הן יהודי ורית ורית הערבית, נמצאות כמצוקת מים. הקידוח בהירדיון אמור לעזור בראש ובראשונה להן. העורפים יגיעו לירושלים. את המים מקבלים קודם כל הצרכנים הראשונים על הקו. ירושלים נמצאת בסופו של הקו, וכשם שה"פרוורד" יושב מערב ראשון על הקו המערבי לירושלים, תשכ בית לחם וסביבותיה ראשונה על הקו המזרחי לירושלים.

נתונים פנימיים בעיריית ירושלים מלמדים, כי אם יפיק הקידוח רק חצי מהכמות המשוערת - 3000 מ"ק לשעה במקום - תהיה הצרכנות המים של בית לחם ורית, מבינה מרבית, ואפילו טיפה אחת לא תגיע לירושלים. אם יפיק הקו רוח שני שלישים מהכמות המשוערת, רהיניו 2000 מ"ק לשעה או יותר, תינהג ירושלים מהעורפים ותחזיר לעצמה את שני מיליוני המ"ק השנתיים המוחזים לאוכלו

סייה הערבית כאזור בית לחם ורמאללה. כך גם יהיה לירושלים קו מים מכיוון נוסף, והתלות בקו המערבי, והחירי עד כה, תקטן.

החוק הבינלאומי

מומחי המים של עיריית ירושלים ובראשם גלד רובין, האחראי לנושא בירושלים, אומרים כי מאגר המים שאותו מתכוונים לגצל בקידוח החדש הוא מאגר מדבר יהודה, המשתרע מדרום-מזרח לירושלים ועד רומית מים המלח. להלכה, אפשר היה ליטול מים ממאגר זה בתחום הקו הירוק, בכביבות אזור עין גרי, אולם איכותם היתה נפגעת בעת שהיו מחלחלים בתהיקרקע ופוגעים בשכבות קרקע מלוחות. עד 1967 שאבה ירדן מים מאקוויפר הירדן וככך מנעה זרימת מים לראש העיר. מים, מסתבר, אינם מכירים בגבולות.

מקור בכיר במשק המים בישראל אמר לפני שבועות מספר לסופר "הארץ" מיכאל גרסי, כי כל מי שיגזל את המים שבהם מדובר יעשה עמם ברכה. "היום", אמר אותו אדם, "זה פשוט מתבובב". אותו מתכנן חוסף, כי אין חשש לפגיעה בקידוחים המספקים כיום מים ליישובים הערביים, שכן מדובר במאגר תהיקרקע אחד לגמרי, שאינו מנוצל כמעט.

מים אינם מכירים בגבולות, אבל החוק הבינלאומי מכיר בהם, וככזה, הוא אוסר כיום על ישראל לקדוח בשטחים ולהעביר מים לתחום שבו היא ריבונית. אלא שהשטחנות ברבר גול מקורות המים של האוכלוסייה הערבית נוגעות בראש ובראשונה בשאלה הבסיסית - למי שייכת הארמה הזאת?

למימי איילת ולימור

איתכם באבלכם הכבד על מותו ללא עת של מנהלנו היקר

משה ריזה

מבני פלס בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בטרם עת של יקרנו

משה ריזה

לשכת המנכ"ל המדיני

יט' באב התשמ"ז
14 באוגוסט 1987
יב/539

מחליפה
הע יחלאל

סג"ל - חכ/11/1
למ/23.8

אל: המנכ"ל המדיני

הנדון: "פיר" בהרודיון

הציר בשגרירות ארה"ב ארט היוז והנספח המדעי אנטוני רוק מסרו לי כי גילמן היל, נשיא "מוריה", הודיע לסטייט דיפרטמנט שחברתו לא תבצע את קידוח ה"פיר" בהרודיון באם תושבי האיזור יתנגדו. זאת בנוסף להבטחת הבן, קרייג היל, במכתב שהפקיד בידי אליאס פריג'.

בברכה,
אלון ליאל

העתק: סמנכ"ל צפ"א
סמנכ"ל מז"ת
היועץ המשפטי
מנהל מצפ"א

ירושלים, יז' באב התשמ"ז
12 באוגוסט 1987
סמז"ח/446

ס ו ד י

ה.ל.ל.
1/23.8/סמז

אל: מר אלון ליאל - לשכת המנכ"ל המדיני

מאת: סמנכ"ל מז"ח

הנדון: הקידוח בהרודיון

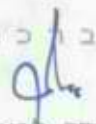
בישיבת צוות ירדן-שטחים אמש, בראשות המנכ"ל, דיווח תא"ל פרדי זך
ס/מתאם הפעולות בשטחים, על הפרוייקט כדלקמן:

1. קיים מחסור במים לאוכלוסיה הערבית באזור שבין חברון
לרמאללה. מאמצי הקידוח הרגילים (כולל הקידוח האחרון -
הרודיון 4), לא הניבו התוצאות הדרושות ואין בכוחם לפתור
הבעיה.
2. בעוד המערכת מחלבתה כיצד להשלים החסר, הגיעה הצעת חברת
"מוריה" לקדוח הפיר.
3. תא השטח היורד מפרשת המים בפסגות ההרים לעבר ים המלח, קולט
כ- 70 מליון קוב גשם בשנה. רק 10% מנוצלים. השאר נשפך לים
המלח כמים מלוחים.
4. בטכניקת "מוריה" יתפס חלק ממים אלה (עד למקסימום של 18
מליון קוב בשנה), כאשר המים מתחדשים מדי שנה.
5. הקידוח אושר עקרונית ע"י שהב"ט ושר החקלאות. אנו עומדים
כרגע בפני חתימת ההסכם בין המנהל האזרחי למקורות ונציג
המים.

עקרונותיו:

- המחיר לצרכן הערבי ישאר ללא שנוי.
 - עדיפות לחושבים הערביים לפי חלוקה אחוזית או דמוגרפית.
 - מערכת פיצוי נאותה במקרה של ייבוש באדום.
6. הפניתי חשומה לב משתתפי הפורום לשורה של השמטות בדוח (פרשת ירושלים) וכן לאספקטים קונטרוברסיאליים אחרים שעלו בדיונינו כאן.
7. לידיעתכם.
אני מניח שמחאס הפעולות אינו יכול לתח הוראות ביצוע לפני קבלת אישור משה"ח.

ב ב ו כ ה,

יצחק קיאור

העתק: ממנכ"ל
היועץ"מ
סמנכ"ל צפ"א

מ/על מ/א/מ

משרד החוץ-מחלקת הקשר

6198

תאריך : 11.08.87

נכנס **

שמור

**

**

**

חוזם: 6198/8

אל: המשרד

מ-: קומנהגן, נר: 28, תא: 110887, דח: 1430, דח: מ, סג: ש

נר: 6

שמור/מידוי

אל: אירומה 2 מזתים

דע: תפוצת מאיה + רושינגטון.

הקידוח בהרווינג.

שלכם ח/19696 ושלנו 15

משיחה עם בו ברהמטן (11.8)

הדנים התרשמו לחיוב מההסברים שקבל הממונה מהסמנכל
ליאור שהנשא בשלב מאז התחלתי והבעיה אינה כפי שהיא
מוצגת ע"י הערבים או כפי שכמה מדינות חברות התרשמו.
הוסיף, שלמרות שעשויות להיות לפרויקט השלכות פוליטיות
בעתיד, ההתענינות בשלב זה קהילתית כללית ולא במישור
EPC. יחד עם זאת זורחו של הממונה הדני הופץ
ויידון בספגש מומחי מזת ב-25.

טביר==

תפ: שהח, והחמ, שהוט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רס, אמך, מזתים,
מתאסשטחים, אירא, אירב

שמור/מיוזי

ראשי נציגויות

זר"ח מדיני שוטן 13/87.

א. בישיבת הנהלה (7.8.87) נדון בין היתר:

(א) קידוח ה"פיר" בהרודיון - סקירת א. ליאל

(ב) יפן, זרוע קורואה - השגריר י. כהן

ב. להלן עיקרי הדברים:

הקידוח בהרודיון:

(א) יוזמי הקידוח חברת מוריה מתכננים קידוח ה"פיר" זרומית - מזרחית לבית לחם באיזור הרודיון לעומק של 500-600 מטר.

(ב) הקידוח מתוכנן להגיע לקו מתן התחתון בגובה 300 מטר

משרד החוץ-מחלקת הקשר

מעל פני הים במטרה להגיע לשכנו בה נמצאים מים מתוקים וזאת בטרם ירדו לים המלח, בו הם נושעים מלוחים.

(ג) בחוגי ההידרולוגים יש העוללים מקצועית הרעיון שמאחרי הקידוח. לזעתם יש סכנה שהקידוח יביא ליבוש קידוחים קיימים באיזור וכן ליבוש מעיינות מתוקים באיזור יריחו ועין גדי. לזעתם אין בקידוח המתוכנן להביא לתוספת נטו של מים.

(ד) חברת מוריה היזמת חתמו על חוזה עם מקורות. החברה היתה פעילה בעבר ללא הצלחה, בקידוחי נפט על הר הכרמל ובנתיניה. בראש החברה עומד גילמן היל המועל תחת השראה דתית, תכנית.

(ה) יזמת הקידוח מעוררת מספר בעיות פוליטיות בין היתר בשל הכוונה להעביר מים גם ליורשלים. עוד ב-1984 קיבלנו אגרת מחאה מהאו"ם בנושא. כיום יש תלונה ירדנית ומחאה מצרית כאשר ארה"ב והקהילה האירופית עוקבות אחר הנעשה וכבר הביעו דאגתן.

(ו) בדיון הושמעה הערכה לגבי ההשלכות הצפויות אם יצא הפרויקט לפועל. האוכלוסיה באיזור מגלה התנגדות וחברת מוריה הודיעה שלא תפעל בניגוד לדעת האוכלוסיה. ככלל צוין המדיניות היא שאין למגוע בתושבי השטחים ובאיכות חיהם ונעשה הכל שהמדיניות תימשך.

UNCLASSIFIED

DATE 12/10/2010

TIME 10:00 AM

1. SUBJECT: [REDACTED]

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]

4. [REDACTED]

5. [REDACTED]

6. [REDACTED]

7. [REDACTED]

8. [REDACTED]

9. [REDACTED]

10. [REDACTED]

11. [REDACTED]

12. [REDACTED]

13. [REDACTED]

4511

האגודה : קצת-מחלקת הקשר

שמור

**
**
**
**

חוזם: 8,4511

אל: המשרד

מ-: קומנהגן, נר: 15, תא: 070887, זח: 1300, זח: מ, סג: ש

נר: 8

שמור/מיון

אל: אירומה 2, מזתים

זע: תפוצת מאיה + רושונגטון

הקידוח בהרדיון

שלכם ח/19696 מ 30/7

משיחה עם פרקל (67/8):

1. דנמרק העדיפה פניה שקטה אלינו לבירור המצב לאשורו, תשובותיו המלאות ומפורטות של ליאור לממונה הונו הועברו לבירות ו'הנושא נלמד'. בורדאי יידון במסגרת מומחי מזת הקרוב. מזבריו ניתן להבין שהם מזווחים על מגעים שמנהלת שג ארהב בארץ עם הגורמים המוסמכים.

2. הוסיף שגם אם הקידוח הוא לתועלת לכל תושבי האיזור, אי- אפשר להתעלם מההיבטים הפוליטיים.

טביר==

תפ: שהח, והמ, שהבט, מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, רס, אמן, אירא, אירב, מזתים, מתאסשטחים

2238

תאריך : 05.08.87

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמור

יוצא **

**

**

**

חוזם: 2238, 8

אל: מדור/44

מ-: המשרד, תא: 050887, זח: 1527, זח: מ, סג: ש

נד: 8

שמור / מידור

ס.ש. 74

אל: הציר

קידוח בהרדיון. שלן 10

א. ראה מברקנו 305 מיום 30.7 לשגריר.

ב. מעבירים חומר נוסף בדיכ"י.

מזטים'-אירומה 2

מ/א

תפ: מזטים, אירב

שח"מ
קצ"מ
בגיון/קצ"מ
129.8/מח
"

RECEIVED
FEBRUARY 1961
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE

TO : DIRECTOR

FROM :

SAC, NEW YORK

SUBJECT: [illegible]

RE: [illegible]

DATE: [illegible]

BY: [illegible]

1

100-100000

2513

תאריך : 09.08.87 **משרד החוץ-מחלקת הקשר**

שמו

נכנס **

**

**

**

חוזם: 2513/8

אל: המשרד

מ-: מזריו, נר: 24, תא: 050887, זח: 1345, דח: מ, טג: ש

נד: 8

שמו/מיווי

אל: אירומה 2

וע: מזתוי"מ

מאת: מזריו

הקידוח באזור בית לחם

מברקי נר - 10 מ- 3.8

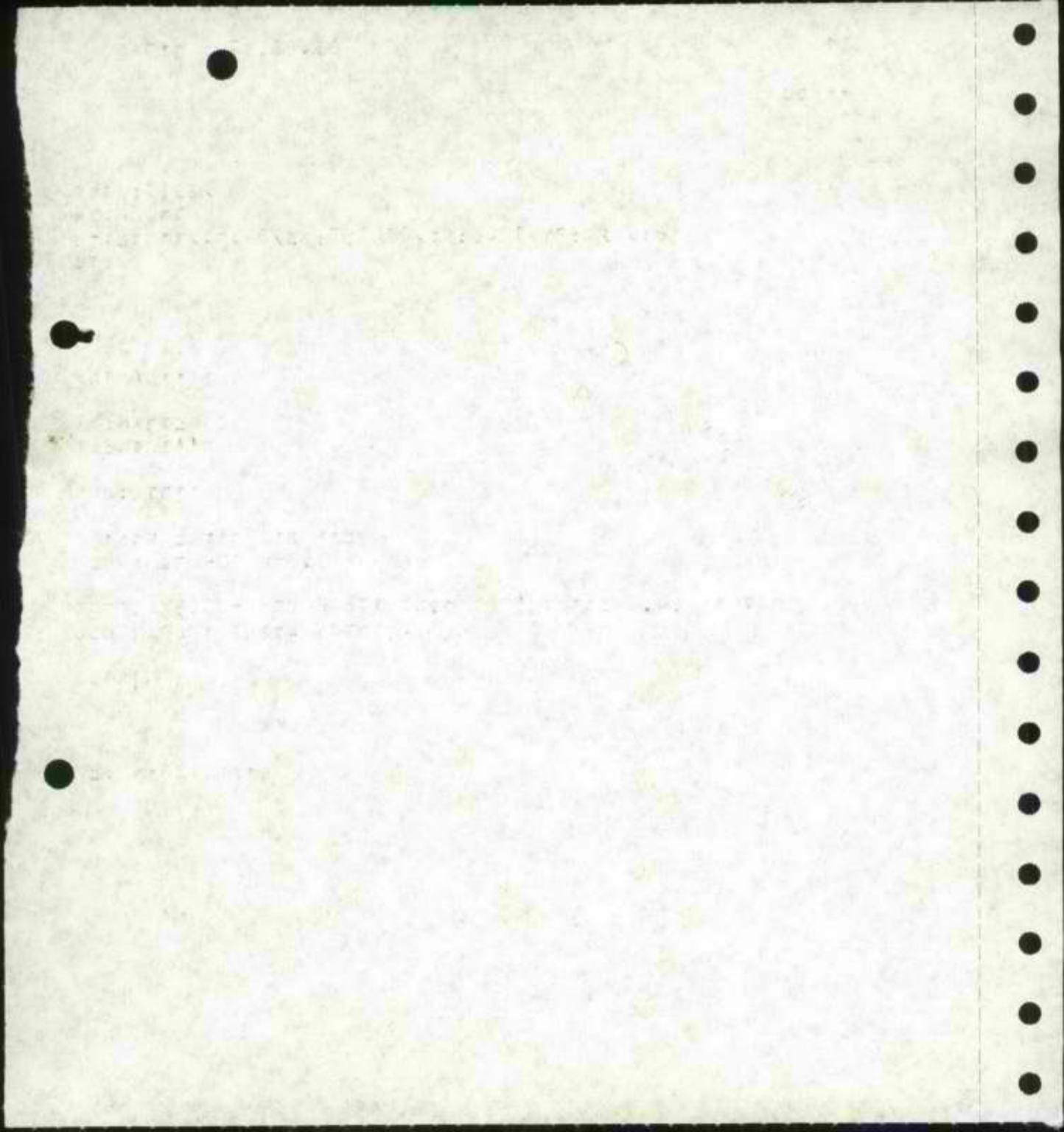
מברקנס 305 - חוזם 19696 נמסר לחי"מ היום 4.8. אי לכך

מבטל בקשתי למידע ותדורן.

מגדורן

חפ: אירב, מזתים

סט ח"מ - קצ"ח
מח/ 129.8
במילוקין
"

1. יחידת
2. ג' יחידת / מלח
23.8/מלח

משרד החוץ
ירושלים

אנכיק

לשכת המנכ"ל המדיני

ה' באב התשמ"ז
31 ביולי 1987
יב/516

סודי ביותר

אל: המנכ"ל המדיני

הנדון: פרויקט ה"פיר" בהרודיון

באחרונה התקיימו בנושא זה שתי ישיבות אצל מתאם הפעולות בשטחים בהן הציג ד"ר אברהם מלמד, הוגה רעיון ה"פיר", את תכניתו. בראשונה ב-22 ליוני 1987 הוצג הרעיון בפני אנשי משה"ח וצה"ל (היועצים המשפטיים סייבל וזינגר, מנהל מז"תים והח"מ) ובשניה הוצג הפרויקט בפני אנשי שגרירות ארה"ב (הציר היוז, היועץ המדעי, היועץ הכלכלי ואחרים). מאחר ונכחתי בשתי הפגישות ברצוני להתריע על הפער הקיים בהצגת התכנית בתוך המערכת לבין ההצגה לאמריקנים בכל הקשור ליעדי הצריכה של המים שיופקו מן הפרויקט. בעוד בהצגה בפנינו הודיע ד"ר מלמד שחלק ניכר מן המים שיופקו מקידוח ה"פיר" ישמשו את העיר ירושלים על שכונותיה היהודיות, נאמר לאמריקנים שהמים שיופקו בפרויקט לא ישמשו את ירושלים אלא "יכנסו למערכת המים הכוללת" ויחולקו על ידי "מקורות" על פי הצרכים באזור.

בסוגית השימוש במים הסביר ד"ר מלמד בהצגת התכנית בפני משה"ח וצה"ל כי אין הצדקה כלכלית לקדוח ה"פיר" באם מימיו ישמשו אך ורק את תושבי הגדמ"ע ואילו בהצגה לאמריקנים נאמר שכמות המים המכסימלית שתופק ב"פיר" (18 מיליון מ"ק לשנה) אין בה עדיין כדי לכסות את מלוא צריכת המים ביהודה ושומרון וניתן היה להבין שמים אלה ינוצלו אך ורק בשטח הגדה המערבית.

יש לציין כי בכל שאר הפרטים הכרוכים בצד הטכני וההידרולוגי של התכנית היתה ההצגה זהה.

יב/כח
אלון ליאל

העתק: סמנכ"ל מז"ת
היועץ המשפטי

19696

תאריך : 07.07.60 משרד החוץ-מחלקת הקשר

ירצא **

שכר

**
**
**

הרצם: 7/19696
אל: אתרנה/338, בוך/687, בריסל/401, האג/311, לונדון/473, בריס/792

רומא/478, מילנו/240, אוסלו/143, קופנהגן/258, מדריד/305,
ליסבון/199

מ-: המשרד, תא: 30078, זה: 1749, דח: מ, טב: ג
ג: ד

שכר/מיוני

1734

קופנהגן - השגריר

הפוצת האיה

דע: לשכת השגר, לפני המכ"ל המדיני

הקידוח באזור בית להט.

לבקשתו בנגש הממונה הדני עם המכ"ל מד"ת שפ"י הנחיות
ממשלתו כדי להביא דאגת מהתוכנית לבצע קידוח מים באזור בית
להט ששל בני הפרסומים בתקשורת מיוגו, בין היתר, לתושבי
התנהלויות ולידושלים.

הדגיש שהוא ביקש את הכגישה כנגדי דבמרק אך ידוע להם שהנושא
מדאיג את יתר חברות הקהילה ולא מן הכמכש שיוגלה בבריסל.

ביקש לקבל מידע ממורט על כמות המים שבקידוח הצפוני ולמי
מיועדים את המים.

מר ליאור בזברי תשובתו עמד על מספר בקורות:

1. הפרויקט נמצא עדיין בשלב המחקר והתכנון.

מ"ר יצחק - א.א. X
יקיאל זלגמן
א.א. 8/23.8/123.8
קידוחי המדינה

משרד החוץ-מחלקת הקשר

2. מקודמת המים הנרכשים באזור הולכים ומתולדלים ומחובתנו ואחריותנו להבטיח אספקה כדירה לתושבי האזור (ערבים ויהודים). הפרויקט שיטמך כ-15 מיליון מ"ק לשנה, הוא בבחינת התפתחות מהפכנית אשר תבייש להתגבר על המחסור במים. אם וכאשר יוחלט על העברת מים לירושלים הרי יהנו מכך במובן גם התושבים הערבים שבמזרח העיר. (באגרת התלווה הירדנית לאו"ם נטען כי ישראל התכוננת לספק מים מהקידוח לחלק הערבי בלבד).

3. מתאם הפעולות בשטחים העיב תנאי מוקדם לאישור הפרויקט והוא חתימה על הסכם עם החברה המבצעת (לחברה אמריקאית בשם 'מוריה') שיבטיח אספקת מים זהה לכמויות הנדרשות ביום ובאותו מזור לאורך זמן, לתושבי האזור ערבים ויהודים. הפרויקט כפוף לאישור הורג המוניטין הבכיר.

ובתשובה לשאלות:

1. אין אפשרות לקבוע כיום לוח זמנים לגמר תכנון, אישור וביצוע.

2. משה'ח מעורב באורח שוטף בתהליך ומביש את שיתופו בכני הגורמים הקשורים בו.

3. ההתנגדות הן של הירדנים והן של גורמים אחרים בשטחים וההודעה להם היא פוליטית ולא טכנית.

4. כמדון שבאסגרת הסדר כולל באזור נאטרן להת דעתנו גם על הסכם חלוקת מים, שהרי אנו נשכנינו בשטחים של אותם מקורות. בסיום השיחה הציג מר ליאור למחנה הדנו להבגש עם מושגי המים שלנו העוסקים בסוגיה כזו לקבל מהם הבהרות על ההיבטים המקצועיים של הפרויקט.

אירונה 2

ת.פ. שהה, דהמ, שהבט, מנכל, מתנכלר, מרנז, רט, אמנ, המו, ליאור, מהז, יכ, מתאשטט, אירא, אירב

לא יבצעו את קידוח הרודיון אם ייפגעו מכך הפלשתינאים

יתכן שהקידוח לא יבוצע כלל, מפני שטכנולוגיית הקידוח המתוכנן בלעדית לחברה הנשלטת על ידי חברה נוצרית-אמריקאית

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

החברה "מוריה לאנרגיה וטכנולוגיה", האמורה לבצע את קידוח המים השני במחלוקת, ליד ההר ריון, לא תבצע את הפרויקט, אלא אם כן יהיה ברור כי הרבר לא יפגע באוכלוסיה הפלשתינית באזור.

כך מסר נשיא החברה, גילמן היל, לראש עיריית בית-לחם, אליאס פרייג'. החברה היא חברה בת של חברה אמריקאית בעלת אופי רח"י נוצרי הפועלת גם מטעמים אידיאליסטיים ולא רק על בסיס מסחרי. הודעתו של היל עשויה לגרום לביטולו של פרויקט הקידוח.

במכתב ששיגר לראש עיריית בית-לחם כתב היל, כי לא יבצע שום פרויקט שיגרום נזק או סכל לאנשי בית-לחם והגדה המערבית, וכי יבצע את פרויקט שאיבת המים רק אם ישתכנע כי תשופר איכות החיים של אוכלוסיית האזור. היל הסביר לפרייג' כי כוונתו היתה להביא רווחה לאוכלוסיית האזור, לא לפגוע בה.

בנו של גילמן היל, קרייג, נפגש שלושם עם ראש עיריית בית-לחם, מסר לו את המכתב והבהיר, כי אכזי עומד על דעתו, שביצוע הפרויקט מותנה בהסכמתו.

פרייג' הביע אמש שביעות רצון מהמסר, ואמר כי ניתנה לו הבטחה שהפרויקט לא יצא אל הפועל, אחרי השגת הסכם בינו לבין ההגדה "מוריה". כמות פרייג' לכרוס אם

פרויקט שאיבת המים אינו פוגע בברורות המים הקיימות באזור, ולמסור את תשובתו ל"מוריה".

ממשלת מצרים מחתה

מדובר בקידוח מים בטכנולוגיית קידוח ושאובה חדשה באזור העיר ריון, מעבר לקו הירוק.

במסגרת תוכנית של "מקורות", שהתקשרה עם חברת הקידוחים "מוריה", היתה אמורה מרבית כמות המים שתישאב, לשרת את האוכלוסיה היהודית בירושלים ובתל-אביב לזית של דרום הגדה.

הודיעה על הכוונה להתחיל העבודות הקידוח התפרסמה בר-אשונה לפני כחודש, ועוררה סערה בגדה. גם ממשלת מצרים הביעה מחאה על כוונתה של ישראל לנצל את אוצרות הטבע של הגדה המערבית, ואף שגזירות ארצות-הברית בישראל דרשה הברות בעניין זה. ראשי האוכלוסיה באזור הכיעו מחאה על שישאל מתכונת להשתמש באוצרות טבע שאינה בת-חום ריכוזותה, והתריעו על סכנת המלחתן של בארות המים הקיימות באזור.

גם אנ

כשחקן. נקבע, כי כאשר יפרוש יעניק מימי מניסיונו כגילוי ובטר פוח כשרונות צעירים, במסגרת האגודה בה גדל ועימה הגיע להישגים גורלים במישור הארצי והבינ לאומי. "מימי כרוביץ ומכבי תל אביב" ימשיכו כמו בעבר לציוד יל

פועלותה רק לפני כחמש שנים. מאז המרליות של משלחת ישראל במשחקי סטוקהולם עלה ל-2 חזק, 8 כסף, 3 ארד, בעקבות המשרד והצלחות של ספורטאינו בענפי האתלטיקה, השחיה והקליעה.

הסדרות: ציפורה רובין מקום ראשון קרב 5 לנשים; נחמן חולף מקום שני קרב 5 לגברים; רות קירר מקום שני קליעה למטר, שכיבה, 393 נק' מתוך 400; יוסי וגנר מקום ראשון בנית א' במשחה 50 מטר חזה 48.32 שני' ומקום שני ב-50 מטר גב 43.06 שני'; שלמה פינטו מקום שני 100 מטר חזה 1:45.04 דקה ומקום שלישי ב-100 מטר גב 1:33.07 דקה; אסף אגמון מקום שלישי בית ב' 50 מטר חזה 54.02 שני'; בלה צור מקום שני 50 מטר גב 1:02 דקה.

אברהם תשובה

הקמת האינטריון:

שמיר לא יוכל קולים פוליטיים

יור' תנועת החירות רובי ריבלין שייך את הקמת הוועד הרגיש, כי מטרתו היא לא לשם קיום מלחמת תרבות בעיר, אלא בעיקר למען גיוס כספים ותמיכה ציבורית נרחבת לזיווד הקמת האינטריון, להערכתם של ריבלין וויסמן, לאחר שנושא האינטריון עבר את כל שלבי התכנון של הוועדות השונות, לא נותר לראש הממשלה הממשל כשר הפנים אלא לחתום על רשיון הקמת המתקן הזאת מבלי שתיתן לו כל אפשרות להתחמק מכך בשל שיקולים פוליטיים.

סגן ראש עיריית ירושלים אברהם כחילה גילה כי הסכום הנדרש להקמת האינטריון נע בין 15 ל-20 מיליון דולרים. לדבריו, בעיריית ירושלים התקבלה החלטה לפיה תישא העיריה בחלק נכבד של

יצוא ישראלי בלי יבוא, גם תסכים

מאת משה הרגעש

"אם חמישה משחקני נבחרת ישראל יופיעו בקביעות בהרכבי מועדונים מקצועיים באירופה, תשתפר רמת הנבחרת ב-50 אחוזים לפחות, ובכך תהיה לה מיקדמה חשובה בטורניר הקדם אולימפי" — סבור המאמן עמנואל שפר, חבר ועדת הנבחרות, שהעמיד את ישראל לגמר האולימפי והעולמי במכסיקו. המאמן שפר התייחס להיבטים השונים של היצוא הישראלי הגובר לכדורגל האירופי, "הרוב טוב לכדורגל. היצוא הוא הוכחה שאנו עולים אט אט על המפה ואיני מופתע מכך. יש לנו הרבה שחקנים ברמה אירופית. תמיד היו לנו שחקנים כאלה, אבל הבעיה שלהם הייתה מנטלית. אני מקווה שהמנטליות תשתנה. אחרת כל השחקנים שנשעו וחזרו מהר מאוד.

"בעית הכדורגלנים הישראליים שאין להם נשמה של מקצוענים, הם התרגלו להרוויח את כספם בקלות, בלי לתת תמורה בהתאם. הדרושות ממקצוען באירופה קשות פי עשר מאשר בישראל. מי שאינו מסוגל להשלים עם זאת ולהתגלגל לכך, מוראלית ומנטלית, יישבר. כאן אין סנטימנטים. הסיבה העיקרית, לדעתי, שיש לפתע נהירה לאירופה נעוצה בסוכנים. היום הצעירים שלנו יודעים מה הם רוצים ולמי לפנות. אך כדאי לזכור שגם בטוטו כל אחד רוצה לזכות ורק בודדים מצליחים. בינתיים, מגל היצוא החדש, שום שחקן עוד לא הצליח לתפוס מקום של קבע בדרבן משך עונה שלמה, כמו בעבר ויקי פרץ, מרדכי שפיגלר וגורא שפיגל. בכל מקרה, אני כמי קדם המאמן הלאומי מילינקו מר היץ הייתי מאושר מתופעה זו, כי שחקן תאפיץ בליגות ההולנדית, הבלגית, או הצרפתית, הוא מקצוען מלא. נתון בלחצים קשים יותר

30.7.87

11'3/22 n137/123.8/n66

PLET

ՈՒՆԵՆԻՍՏԻԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ

** יוצא

שמו

**

**

**

חוזם: 7,19696

אל: אתונה/338, בון/687, בריטל/431, האב/311, לונדון/473, פריס/792

רומא/478, מילנו/240, אוסלו/143, קופנהגן/258, מדריד/305,

ליטבון/199

מ-השרד, תא: 300787, זח: 1749, דח: מ, טג: ש

נד: 2

שמו/מיוז

1734

קופנהגן - השגריר

תפוצת מאיה

דע: לשכת השר, לשכת המנכ"ל המזכיר

הקידוח באזור בית לחם.

לבקשתו נמסר הממונה הדני עם שמנכ"ל מז"ת עכ"ל הנחיות
משלתו כדי להביע דאגתם מהתוכנית לבצע קידוח מים באזור בית
לחם שעל פי הפרסומים בתקשורת מיועד, בין היתר, לתושבי
ההתנחלויות ולירושלים.

הדגיש שהוא ביקש את הבגישתו כנציג דנמרק אך ידוע להם שהנושא
מדאיג את יתר חברות הקהילה ולא מן הנמנע שיועלה בבריסל.

ביקש לקבל מידע מפורט על כמות המים שבקידוח הצפוי ולמי
מיועדים את המים.

מר ליאור בדברי תשובתו עמד על מספר נקודות:

1. הפרוייקט נמצא עדיין בשלבו המחקר והתכנון.

60 חיס - דפוח מים כהן (פ"י)
123.8/מ"מ

משרד החוץ-מחלקת הקשר

2. מקורות המיט הנדכחים באזור הולכים ומתדלדלים ומחובתנו ואחריותנו להבטיח אספקה סדירה לתושבי האזור (ערבים ויהודים). המרוויקט שיטפס כ-18 מיליון מ"ק לשנה, הוא בבחינת התמתחות מהפכנית אשר תסייע להתגבר על המחסור במים. אם וכאשר יוחלט על העברה מים ליורשלים הרי יהנו מכך כמובן גם התושבים הערבים שגמזרח העיר. לבאגרת התלונה הירדנית לאו"ם נטען כי ישראל מתכוונת לספק מים מהקידוח לחלק המערבי בלבד).

3. מתאם הפעולות בשטחים הציו תכאי מוקדם לאישור המרוויקט והוא חתימה על הסכם עם החברה המבצעת (חברה אמריקאית בשם 'מוריה') שיבטיח אספקת מים זהה לכמויות הנצרכות כיום ובאותו מחיר לאורך זמן, לתושבי האזור ערבים ויהודים. המרוויקט כפוף לאישור הדרג המזיני הבכיר.

ובתשובה לשאלות:

1. אין אפשרות לקבוע כיום לוח זמנים לגמר תכנון, אישור וביצוע.

2. משה'ח מעורב באורח שוטן בתהליך ומביע את עמדותיו בפני הגורמים הקשורים בו.

3. ההתנגדות הן של הירדנים והן של גורמים אחרים בשטחים ומחוצה להם היא פוליטית ולא עניינית.

4. כמובן שבמסגרת הסדר כולל באזור נצטרך לתת דעתנו גם על הסכם חלוקת מים, שהרי אנו ושכנינו נשענים על אותם מקורות. בסיום השיחה הציע מר ליאור לממונה הדני להפגש עם מומחי המים שלנו העוסקים בסוגיה כדי לקבל מהם הבהרות על ההיבטים המקצועיים של המרוויקט.

אירדטה 2

תפ: שהח,רהמ,שהבט,מנכל,ממנכל,ו/מרכז,רם,אמן,ממד,ליאור,מזתים,
מתאסשטהים,אירא,אירב

16180

תאריך : 24.07.87

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

דצא **

**

**

**

חוזם: 7,16180

אל: 707/ש

מ-: המשרד, תא: 240787, זח: 1646, דח: מ, טג: ש

נד: 6

שמו/מיווי

ס.ש. 57

ערן.

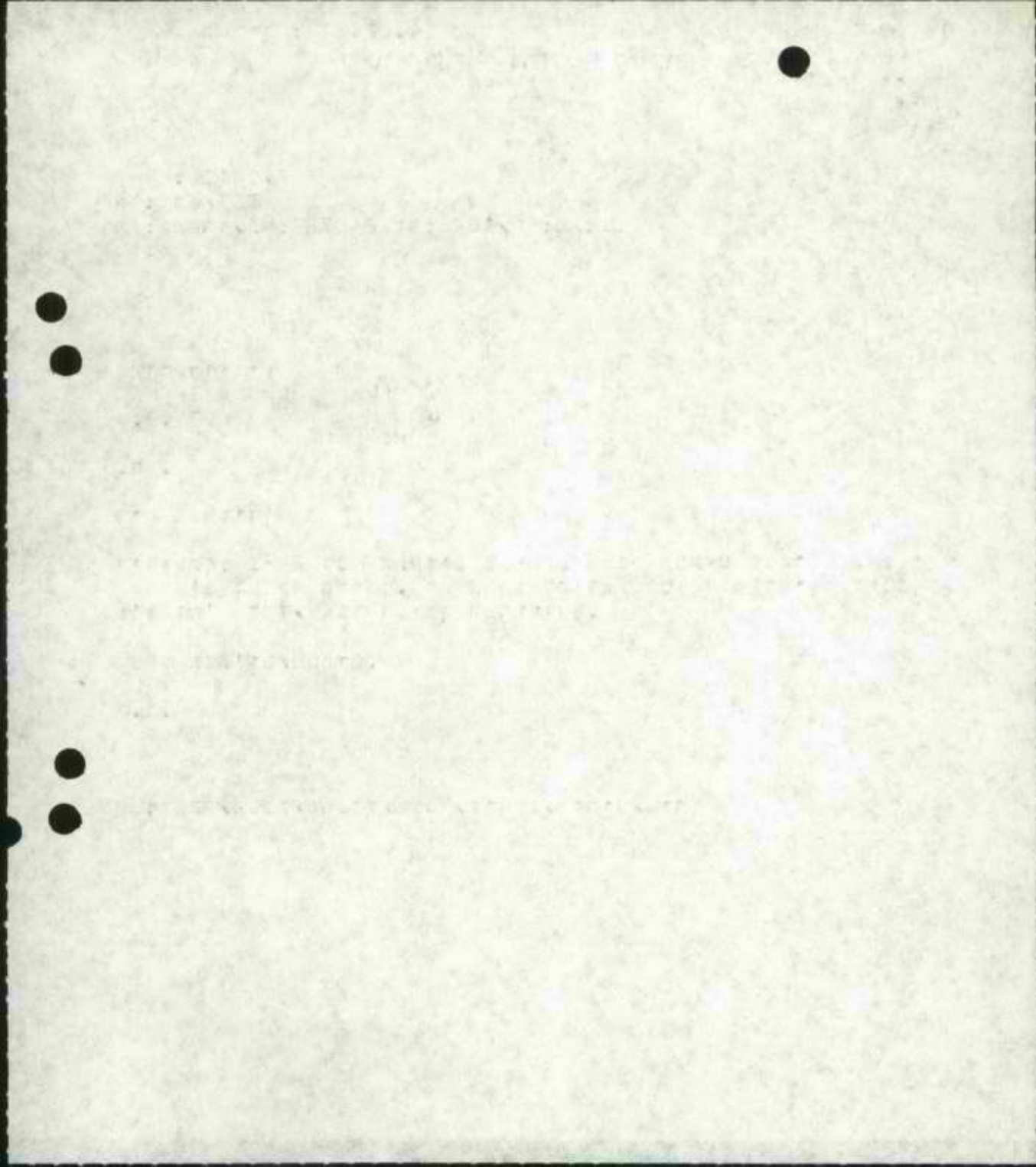
מים מהרדיון

לידיעתך: ב-29 ונא תתקיים בבישה אצל המתאם גורן לאנשי
שבארזה'ב לקבלת תודון. זה אמור להיות טכני לחלוטין וינתן
ע"י זר' מלמד, אבי רעיון הפרויקט.

מנהל מזת'ים/שטחים. =

ל.ב.

תפ: שהח, מכביל, ממכביל, מצמא, ליאוו, מזתים, בירן

** נכנס

טורי

**

**

**

חוזם: 7/14651

אל: המשרד

מ-: קופנהגן, נר: 107, תא: 220787, זח: 1500, זח: ב, טג: ט

נד: 8

טורי/בהול

אל: ענוו, אירונה 2

הקידוח באיזור בית לחם.

הנושא נדון במפגש מומחי מזת' בבריסל ב-20 אך לא הגיעו לסיכום על הגשת דמרה.

הממונה הזני יקבל היום הנחיה לקיים פגישה בדרך בניר במשהח' כדי לקבל הסברים על הקידוח. הפניה במישור הביטורלי ולא X לא הקהיליית אן ההסבר שיקבל יקבע התייחסות הידורות הזנית לנושא בפורומים של הקהילה וכיצד ינווטו הדיונים בו. אודה על דווח מלא ומפורט לשיחותי כאן.

גנור==

תפ: שהח, ורהמ, מנכל, ממנכל, אירא, אירב, ליאור, מזת'ים, מתאם שטחים, ר/מרכז, ממד

101

101

PROCESSED
 1010101
 1010101
 1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

1010101

13953

תאריך : 1-07-87 **לשד החוץ-מחלקת הקשר**

ירצא **

שמור

**

**

**

חוזם: 7,13953

אל: בון/495, בריסל/281, האג/231, לונדון/348, פריס/556, רומא/339,
גנבה/236, וינה/225, בנגקוק/279, טוקיו/266, רוש/633, אוטבה/117,
ני/711, ביורס/290, מנסיקו/190
מ-: המשרד, תא: 210787, זח: 2000, דח: מ, סג: ש
נד: 8

סלח/129.8/11/11/11

שמור/מיידי

פרויקט המים בהרודיון

בהמשך לחוזמנו

טרם נפלה כל החלטה בנושא
המדיניות הישראלית היתה ונותרה לא להעביר מים מן
השטחים המוחזקים למדינת ישראל. עמדתנו המפורטת בנושא
הוגשה לאו"ם ב- 1984 ולא שונתה מאז

מזתיים - הסברה

אש

תפ: שהח, רהמ, מנכל, ממנכל, ליאור, מזתיים, פרימור, אסיה, מצפא, ורד,
ארבל, שפי, אמלט, מתאם שטחים, אביטל, הסברה

9-2-84 4-4

974:3271-5

[illegible]

ALFVÉN, G.

Figure 1. The effect of the concentration of the polymer on the gelation time.

— 294 —

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

157

1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2805-2806-2807-2808-2809-2810-2811-2812-2813-2814-2815

חוזם: 7/12973
 אל: בון/465, לונדון/330, מריס/522, רומא/317, גנבה/220, רינה/206,
 בנגוק/262, טוקיו/250, רוט/590, אוטבה/111, בני/662, בריסל/266,
 האג/217, ביירס/267, מבסוק/173
 מ-: המשרד, תא: 200787, זח: 1747, דח: מ, טג: ב
 נד: 6

מחלקת
 123.8/מח
 11/11/87

בלמס/מיוזי

פרויקט המים באזור ההרודיון

בהמשך לשלנו מ-20.7.87 באותו נושא.

THE WATER PROJECT IN THE HERODIAN REGION

A. THERE IS A GENUIN WATER SHOREAGE IN THE ADMINISTERED TERRITORIES, WHICH AFFECTS THE JEWISH AS WELL AS THE ARAB POPULATION IN THE JERUSALEM VICINITY AND IN THE AREA OF THE JUDEA AND SAMARIA WATERSHED. THIS RPROJECT REPRESENTS A SOLUTION FOR THE FUTUR OF WATER RESOURCES IN THIS HILLY REGION. THE PROJECT IS STILL IN THE PLANNING STAGE AND THE CIVIL ADMINISTRATION OF THE TERRITORIES HAS YET TO GIVE ITS APPROVAL. ONE OF THE CONDITIONS OF THE GRANTING OF THIS APPROVAL IS THAT THE ARAB POPULATION'S RIGHTS BE PROTECTED AND SAFEGUARDED THROUGH A SPECIAL CONTRACT BETWEEN THE ADMINISTRATION AND THE ISRAELI WATER AUTHORITY. THIS CONTRACT WILL REQUIRE THAT NEITHER THE PRESENT WATER QUOTA NOR ITS PRICE WILL BE AFFECTED DUE TO THE PROJECT.

B. A FACT-FINDING EFFORT IS CURRENTLY UNDER WAY, AS IS AN EXAMINATION OF THE LEGAL AND OTHER ASPECTS OF

משרד החוץ-מחלקת הקשר

THE PROJECT. THIS PROCESS MAY LAST A NUMBER OF WEEKS.

הסברה/תכנים

מא

תפ: שהח, מנבל, ממנבל, סמנבל, או קיאניה, מצרים, מצמא, אירא, אירב,
 אסיה, מאפ, אמלט, מדתים, ארבל2, א יוג, מעת, הסברה, מתאסשטחים, ממד

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שמו

** יוצא

**

**

**

חוזם: 7,12372

אל: 618/נו

מ-: המשרד, תא: 190787, זח: 1724, זח: מ, טג: ש

נד: 8

שמו / 123.8 / מחזור

שמור/מיוזי

ני-נאום

פרויקט מים, בהרודיון.

שלן 369

א. נושא הפרויקט ובצועו עדיין בבדיקה אצל הגורמים המוסמכים.

ב. לאור זאת אין להשיב בשלב זה על האגרת הירדנית.

ג. החומר שבדיון מיועד לתשובות לפונים ולהסברה בנושא.

ארבל 2

אט

תפ: ורד, ארבל 2, ליאור, מזתים, טיבל, משפט

12897

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך : 20.07.

** ידעא

שמור

**

**

**

חודש: 7, 12897

אל: בון/464, ברוסל/264, האג/215, לונדון/328, מריס/521, רומא/313,

גנבה/217, רינה/204, בנגקוק/259, טוקיו/247, רוש/582, אוטבה/109,

ני/655, בייס/266, מבסיקו/171

מ-: המשרד, תא: 200787, זח: 1650, דח: מ, טג: ש

נד: 8

שטח/23.8/הרצון
שטח

שמור/מיוזי

פרויקט המים באיזור ההרודיון

בכפר בגלוי תורון בנושא, לשמוש בעת הצורך בלבד
ולא להפצה ידועה

מזת'ים-הסברה/זככ'ים

עס

תפ: שהח, מככל, ממככל, סמככל, אוקיאניה, מצרים, מצפא, אירא, אירכ,
אסיה, מאמ, אמלט, מזת'ים, ארבל, אירג, מעת, הסברה, מתאס שטח'ים, ממד

סודי מס' 498

אל: המנכ"ל המדיני

הנדון: קידוח הרודיון

ב-15 ליולי נפגשתי, לפי בקשתך, עם מנחם קנטור (מראשי משק המים בעבר המשמש כיום יועץ מיוחד לתה"ל) כדי לשמוע ממנו את עמדתו בנושא.

מר קנטור (המבטא גם את עמדת תה"ל) מתנגד חריף לרעיון קידוח ה"פיר" בהרודיון גם מבחינה הידרולוגית וגם בגלל הנזק המדיני שעלול להגרם לנו באם יבוצע הפרוייקט.

הפרוייקט עצמו

מפלס המים באיזור גב ההר בגדה המערבית הוא גבוה במיוחד, כ-250-300 מטר מתחת לפני האדמה. באיזור פזורים קידוחים רבים של ערבים ושל יהודים העונים, יחד עם המעינות באיזור, על צרכי המים של ישובי הסביבה. הקידוח המתוכנן של ה"פיר" בהרודיון (ראה הנייר המצ"ב) יהיה בעומק של כ-400-450 מטר ויגרום להורדת מפלס המים בכל האיזור. הורדת המפלס תביא ליבוש כמעט מיידי של כל הקידוחים הקיימים ברדיוס של 10 ק"מ מבית לחם (כולל קידוחים בחלקה הדרומי של ירושלים), וככל הנראה ליבוש חלק ניכר מן הקידוחים ברדיוס של כ-20 ק"מ, הכולל את איזור הלחול וחברון. בנוסף לכך עלול הפרוייקט להביא ליבוש המעינות ממזרח לאיזור הרודיון, דבר שישפיע גם על המעינות שבמורד הזרם כולל מעיינות עין פשחה ועין גדי.

הסיבות להתנגדות תה"ל

1. פוליטית - כמעט כל הישובים בחלק הדרומי של הגדמ"ע, שהם כיום עצמאים באספקת המים שלהם, יהפכו בעקבות הפרוייקט תלויים בצורה מוחלטת במערכת המים הישראלית. שינוי כזה בסטטוס של מקורות המים באיזור הוא מורכב ביותר מבחינה פוליטית-משפטית (לדברי קנטור זה "הקולוניאליזם בשיאו ברמה בינלאומית"). בתה"ל לא ידוע על תקדים ל"שוד מים" מסוג זה.

2. הידרולוגית - לא צפויה תוספת משמעותית של מים בעקבות פרוייקט ה"פיר" וכנראה שלא תהיה תוספת כלל. יבוש מקורות המים של מרבית הישובים בחלקה הדרומי של הגדמ"ע (מיריחו דרומה) תחייב את מערכת המים הישראלית להוביל את המים לישובים אלה, עובדה שתגרום הפסדים כספיים ניכרים. (מקרה דומה של קידוח עמוק באיזור בית שאן יבש את מעיינות הברדלה ו"מקורות" נאלצת להוביל מים לישובי האיזור בעלות כספית גבוהה ביותר).

-2-

3. טכנית-פיננסית - לקידוח מסוג זה אין תקדים ונטילת הסיכון היא גדולה ביותר גם מבחינת היכולת הטכנית לביצוע הפרוייקט וגם מבחינת האפשרות לממנו. החברה האמריקנית "מוריה" שנטלה על עצמה לבצע את הקידוח לא ביצעה מעולם דבר דומה וסביר מאוד שהיא תתקל בקשיים טכניים כמו התמוטטות מנהרות והצפת איזור הקידוח. גם מקורות המימון של חברת "מוריה" מוגבלים ביותר. יש לציין כי "פיר" דומה שהוצע לאיזור הנגב נפסל משיקולים מקצועיים טהורים.

4. בטחונית - בעקבות הפרוייקט תהפוך ירושלים תלויה במקור מים אחד בלבד לעומת שורה ארוכה של מקורות כיום. אם יבוצע פרוייקט ה"פיר" בהרודיון יהיה לירושלים ולישובי האיזור מקור מים שנוי ביותר במחלוקת פוליטית ושכזה הוא יהפוך אובייקט ראשון במעלה לנסיונות פיגוע. יש להניח שגם במהלך הקידוח של ה"פיר" תהיינה הפרעות בלתי פוסקות מצד תושבי האיזור וארגוני המחבלים.

העמדה השלילית הנ"ל של תה"ל כנגד הפרוייקט הובעה במסמך שהוגש לשר החקלאות. באותו מסמך הוצגה גם תכנית אלטרנטיבית לפתרון בעיית המים של ירושלים לטווח הרחוק. שר החקלאות גנז את המסמך והדרך היחידה לקבלו היא באמצעות פניה ישירה של ממרה"מ ושה"ח לשר החקלאות. לדברי מר קנטור המאבק בתכנית צריך להיות בתוך המערכת כאשר מוקדי התמיכה בתכנית המוצעת הם בחברת "מקורות" (שתהפוך בכך "בעלת הבית" על המים של איזור ירושלים) ובמשרד החקלאות. יש לציין כי אחד המהנדסים הבכירים של נציבות המים שהתבטא באחרונה נגד התכנית הושעה על ידי נציב המים מעבודתו. פירוט התומכים והמתנגדים מנייר המצ"ב.

ב ב ר כ ה,

אלון ליאל

סודי מס' 498

אל: המנכ"ל המדיני

הנדון: קידוח הרודיון

ב-15 ליולי נפגשתי, לפי בקשתך, עם מנחם קנטור (מראשי משק המים בעבר המשמש כיום יועץ מיוחד לתה"ל) כדי לשמוע ממנו את עמדתו בנושא.

מר קנטור (המבטא גם את עמדת תה"ל) מתנגד חריף לרעיון קידוח ה"פיר" בהרודיון גם מבחינה הידרולוגית וגם בגלל הנזק המדיני שעלול להגרם לנו באם יבוצע הפרוייקט.

הפרוייקט עצמו

מפלס המים באיזור גב ההר בגדה המערבית הוא גבוה במיוחד, כ-250-300 מטר מתחת לפני האדמה. באיזור פזורים קידוחים רבים של ערבים ושל יהודים העונים, יחד עם המעיינות באיזור, על צרכי המים של ישובי הסביבה. הקידוח המתוכנן של ה"פיר" בהרודיון (ראה הנייר המצ"ב) יהיה בעומק של כ-400-450 מטר ויגרום להורדת מפלס המים בכל האיזור. הורדת המפלס תביא ליבוש כמעט מיידי של כל הקידוחים הקיימים ברדיוס של 10 ק"מ מבית לחם (כולל קידוחים בחלקה הדרומי של ירושלים), וככל הנראה ליבוש חלק ניכר מן הקידוחים ברדיוס של כ-20 ק"מ, הכולל את איזור חלחול וחברון. בנוסף, לכך עלול הפרוייקט להביא ליבוש המעיינות ממזרח לאיזור הרודיון, דבר שישפיע גם על המעיינות שבמורד הזרם כולל מעיינות עין פשחה ועין גדי.

הסיבות להתנגדות תה"ל

1. פוליטית - כמעט כל הישובים בחלק הדרומי של הגדמ"ע, שהם כיום עצמאים באספקת המים שלהם, יהפכו בעקבות הפרוייקט תלויים בצורה מוחלטת במערכת המים הישראלית. שינוי כזה בסטטוס של מקורות המים באיזור הוא מורכב ביותר מבחינה פוליטית-משפטית (לדברי קנטור זה "הקולוניאליזם בשיאו ברמה בינלאומית"). בתה"ל לא ידוע על תקדים ל"שוד מים" מסוג זה.

2. הידרולוגית - לא צפויה תוספת משמעותית של מים בעקבות פרוייקט ה"פיר" וכנראה שלא תהיה תוספת כלל. יבוש מקורות המים של מרבית הישובים בחלקה הדרומי של הגדמ"ע (מיריחו דרומה) תחייב את מערכת המים הישראלית להוביל את המים לישובים אלה, עובדה שתגרום הפסדים כספיים ניכרים. (מקרה דומה של קידוח עמוק באיזור בית שאן יבש את מעיינות הברדלה ו"מקורות" - נאלצת להוביל מים לישובי האיזור בעלות כספית גבוהה ביותר).

-2-

3. טכנית-פיננסית - לקידוח מסוג זה אין תקדים ונטילת הסיכון היא גדולה ביותר גם מבחינת היכולת הטכנית לביצוע הפרוייקט וגם מבחינת האפשרות לממנו. החברה האמריקנית "מוריה" שנטלה על עצמה לבצע את הקידוח לא ביצעה מעולם דבר דומה וסביר מאוד שהיא תתקל בקשיים טכניים כמו התמוטטות מנהרות והצפת איזור הקידוח. גם מקורות המימון של חברת "מוריה" מוגבלים ביותר. יש לציין כי "פיר" דומה שהוצע לאיזור הנגב נפסל משיקולים מקצועיים טהורים.

4. בטחונית - בעקבות הפרוייקט תהפוך ירושלים תלויה במקור מים אחד בלבד לעומת שורה ארוכה של מקורות כיום. אם יבוצע פרוייקט ה"פיר" בהרודיון יהיה לירושלים ולישובי האיזור מקור מים שנוי ביותר במחלוקת פוליטית ושכזה הוא יהפוך אובייקט ראשון במעלה לנסיונות פיגוע. יש להניח שגם במהלך הקידוח של ה"פיר" תהיינה הפרעות בלתי פוסקות מצד תושבי האיזור וארגוני המחבלים.

העמדה השלילית הנ"ל של תה"ל כנגד הפרוייקט הובעה במסמך שהוגש לשר החקלאות. באותו מסמך הוצגה גם תכנית אלטרנטיבית לפתרון בעיית המים של ירושלים לטווח הרחוק. שר החקלאות גנז את המסמך והדרך היחידה לקבלו היא באמצעות פניה ישירה של ממרה"מ ושה"ח לשר החקלאות. לדברי מר קנטור המאבק בתכנית צריך להיות בתוך המערכת כאשר מוקדי התמיכה בתכנית המוצעת הם בחברת "מקורו" (שתהפוך בכך "בעלת הבית" על המים של איזור ירושלים) ובמשרד החקלאות. יש לציין כי אחד המהנדסים הבכירים של נציבות המים שהתבטא באחרונה נגד התכנית הושעה על ידי נציב המים מעבודתו. פירוט התומכים והמתנגדים מצייר המצ"ב.

ב ב ר כ ה,

אלון ליאל

מס' 495

קדוח הרודיון - תמצית

מדיניות המים באיו"ש

ההתיישבות הישראלית באיו"ש הביאה לניצול מוגבר של מי התהום באיו"ש כאשר מרבית המים המופקים מיועדים לשימושה. חברת "מקורות" שקבלה לידה בקיץ '82 בהוראת שהב"ט דאז, את רב מתקני המים באיו"ש מפיקה כ-46 מליון מ"ק בשנה, למעלה מ-90% מהם לצרכי ההתנחלויות. מ-8% לערך מהמים המופנים לערבים, החלק הארי הוא פצוי על בארות שיבשו עקב שאיבה מסיבית של "מקורות". לפי מספרים שפורסמו לאחרונה 42% מהמים המופקים באיו"ש מיועדים להתנחלויות, בה בשעה שמספר תושביה הערביים של יו"ש גדול פי 14 מזה של המתנחלים. רק כמיליון מ"ק לשנה מוזרם מתחום ישראל לתושבים ערבים של יו"ש, כאחוז אחד מכלל המים המופקים באזור. ממאגר המים הגדול של ארץ ישראל, אגן ירקון-תנינים, שחלקו הגדול הוא במורדות המערביים של הרי יהודה ושומרון, למעלה מ-90% מנוצל ע"י המשק הישראלי.

הממשל באיו"ש אינו מתיר לערבים לקדוח בארות לצרכי השקיה. בשנים האחרונות אושרו לערבים קידוחים אחדים (2-3), למי שתיה בלבד. במקביל אין הגבלה על קדוחי מקורות עבור ההתיישבות, ואלה אף חורגים בהרבה ממכסות המים (ר' דו"ח מבקר המדינה האחרון).

מהות מפעל ההרודיון

מדובר בקדוח נסיוני ראשון בעולם, בטכניקה של כריית מנהרה (פיר) לעומק רב וממנה תסתעפנה מנהרות משנה. בכרייה כזו קצב הפקת המים הוא מהיר מאד. הפיר האמור להקדח דרום מזרחית לבית לחם אמור להפיק 18 מ"מ"ק לשנה ותוך כעשרים שנה לרוקן את מאגר המים של גב ההר. החברה האמריקאית "מוריה" תממן את ההשקעה בקידוח, אך דורשת 35 סנט ממקורות עבור כל מ"ק במקום הקדוח. נציבות המים רואה בפיר ~~הזו~~ לבעיות המים של ירושלים, וזה הנימוק העקרי שהועלה בפני שר הבטחון. יש להניח כי אם יוותרו מים לאחר ההספקה לירושלים הם יחולקו בין ההתנחלויות לבין תושבי יו"ש הערבים. נציב המים מציע את שר הבטחון כמחליט סופי על חלוקת המים (עדיפויות) ועל מחירם.

משמעויות

מבחינה פוליטית מדובר בהעברת משאב טבע רגיש וחיוני מתחום יו"ש לתחום ישראל. מבחינה הדרולוגית הסכנה העיקרית עליה מצביעים מומחים היא התייבשות הבארות הקונבנציונליות באזור, בעיקר של ערבים בגב ההר. הפיר יהפוך למקור מים בלעדי ויחיד לירושלים. כמו-כן עלות המים תהיה גבוהה יותר, עקב מחוייבות לחברה האמריקאית, ולא ברור איך ייכפה המחיר הגבוה על הערבים או איך יסובסד.

-2-

יתרונות ה"פיר"

1. פתרון מהיר לבעיית המים של ירושלים. כאשר אין צורך בהשקעה ישראלית שכן החברה האמריקאית לוקחת זאת על עצמה.

חסרונות ה"פיר"

1. לחץ על ישראל מצד מדינות ידידותיות. בשל ניצול משאבי טבע של איו"ש, ופגיעה בחוק הבינ"ל.
2. התמרמרות רבה בקרב האוכלוסיה הערבית, כולל זו המתונה.
3. ירושלים תהיה תלויה במקור מים בלעדי, שלכל פגיעה או תקלה בו תהיה משמעות קריטית.
4. הבלעדיות של ה"פיר" כגישה לכל מאגר המים של גב ההר, תהפוך את אתר ה"פיר" למקום שאינו בר מיקומו לכלל מו"מ על פשרה טריטוריאלית.
5. לכשיתרוקן מאגר המים הזה עוד עשרות שנים אחדות לא יהיה פתרון חליפי אחר.
6. איתות שלילי לחוסיין בדבר כוונותינו ביחס ליהודה ושומרון.

מי תומך בפרוייקט?

1. ח"כ כץ-עוז, כנראה בעיקר בשל רצונו לנסות את טכניקת ה"פיר" ביו"ש, כדי שאם תצליח תיושם גם בנגב.
2. נציב המים, בעיקר כי זה פתרון מיידי לירושלים, ללא השקעה כספית מצדו.
3. ש. שבס, ע' שהב"ט.
4. מתאם הפעולות בשטחים.
5. חברת "מקורות", הדוחפת העיקרית לבצוע, כבר חתמה חוזה עם "מוריה".

מי מתנגד?

1. ראשי הערים בית לחם, בית סחור, בי"י ג'אלה.
2. לפחות ארה"ב ומצרים הביעו הסתייגות.
3. המנהל האזרחי באיו"ש.

-3-

התפתחויות אחרונות

בסוף מאי נערך דיון אצל שהב"ט בו העלו התומכים (כך-עוז, צמח ישי) והמתנגדים (ראש המנהא"ז באיו"ש, מנחם קנטור) את טיעוניהם. התומכים טענו כי ה"פיר" הוא הפתרון המועדף לבעיית מים בירושלים. שהב"ט ביקש כי תבדקנה אלטרנטיבות נוספות והביע את דעתו העקרונית נגד הזרמת מים מישראל לאיו"ש ונגד הזרמת מים מאיו"ש לישראל. לאחר מספר ימים הביע נציב המים בכתב חוות דעתו הנחרצת כי אכן אין אלטרנטיבה טובה יותר מאשר תכנית ה"פיר". הוטל על תאום הפעולה בשטחים לעבד הפרטים המשפטיים עם חברת "מקורות", כך שגם תובטחנה זכויות תושבי יו"ש הערבים. אל"מ יואל זינגר, רע"נ הדין הבינלאומי, שהופקד על הצד המשפטי העלה ספקות חמורים ביחס להתכנות המשפטית של הפרוייקט, הן בשל הפגיעה במשפט הבינלאומי (הפניית מים משטח כבוש לארץ הכובשת) והן בשל הקושי לסבסד את עלות המים היקרה ולהבטיח את זכות ערביי איו"ש לחלוקה צודקת של מי ה"פיר" בעתיד.

פרסום הפרשה בעתונות הביא בינתיים לגל מחאות ביהודה ושומרון כשבראש המתנגדים עומד דווקא אליאס פרג', וכן לשאילתות מצד גורמים בינלאומיים שונים.

שאלות ותשובות

1. האם אכן ה"פיר" חלופה יחידה להשקיית ירושלים? לא. יש לפחות תכנית מפורטת אחת של תה"ל לאספקת מים לירושלים מהשפלה. תכנית זו נדחתה בגלל העדפת רעיון ה"פיר".
2. האין דרך לפצות את תושבי יו"ש הערבים? לא. פרט לסבסוד מחיר המים, קיימת גם השאלה כיצד ינצלו מים מה"פיר" לבארות שתיובשנה. אמצעי האבטחה להולכת המים מה"פיר" הם יקרים מאד ובנייתם תקח זמן. אם לא רוצים לגרום לתופעות חמורות של חוסר מים יש להכין צנרת זו מראש; מה שיקר את הפרוייקט.
3. איך יחולקו מים ה"פיר"? בדיונים פנימיים מודים אנשי מקורות שרוב המים מיועדים לירושלים. אשר לחלוקת היתרה, מציע נציב המים כי שר הבטחון יפסוק במקרה של מחלוקת בין המנהל האזרחי לנציבות המים. אין להניח כי התושבים הערבים יקבלו את הרעיון ששר בטחון ייקבע את המחיר והחלוקה.

מס' 495

סמ"ח - תכ"ג/11
123.8

קדוח הרודיון - תמצית

מדיניות המים באיו"ש

ההתיישבות הישראלית באיו"ש הביאה לניצול מוגבר של מי התהום באיו"ש כאשר מרבית המים המופקים מיועדים לשימושה. חברת "מקורות" שקבלה לידה בקיץ '82 בהוראת שהב"ט דאז, את רב מתקני המים באיו"ש מפיקה כ-46 מליון מ"ק בשנה, למעלה מ-90% מהם לצרכי ההתנחלויות. מ-8% לערך מהמים המופנים לערבים, החלק הארי הוא פצוי על בארות שיבשו עקב שאיבה מסיבית של "מקורות". לפי מספרים שפורסמו לאחרונה 42% מהמים המופקים באיו"ש מיועדים להתנחלויות, בה בשעה שמספר תושביה הערביים של יו"ש גדול פי 14 מזה של המתנחלים. רק כמיליון מ"ק לשנה מוזרם מתחום ישראל לתושבים ערבים של יו"ש, כאחוז אחד מכלל המיים המופקים באזור. ממאגר המים הגדול של ארץ ישראל, אגן ירקון-תנינים, שחלקו הגדול הוא במורדות המערביים של הרי יהודה ושומרון, למעלה מ-90% מנוצל ע"י המשק הישראלי.

הממשל באיו"ש אינו מתיר לערבים לקדוח בארות לצרכי השקיה. בשנים האחרונות אושרו לערבים קידוחים אחדים (2-3), למי שתיה בלבד. במקביל אין הגבלה על קדוחי מקורות עבור ההתיישבות, ואלה אף חורגים בהרבה ממכסות המים (ר' דו"ח מבקר המדינה האחרון).

מהות מפעל ההרודיון

מדובר בקדוח נסיוני ראשון בעולם, בטכניקה של כריית מנהרה (פיר) לעומק רב וממנה תסתעפנה מנהרות משנה. בכרייה כזו קצב הפקת המים הוא מהיר מאד. הפיר האמור להקדח דרום מזרחית לבית לחם אמור להפיק 18 מ"ק לשנה ותוך כעשרים שנה לרוקן את מאגר המים של גב ההר. החברה האמריקאית "מוריה" תממן את ההשקעה בקידוח, אך דורשת 35 סנט ממקורות עבור כל מ"ק במקום הקדוח. נציבות המים רואה בפיר פתרון לבעיות המים של ירושלים, וזה הנימוק העקרי שהועלה בפני שר הבטחה. יש להניח כי אם יוותרו מים לאחר ההספקה לירושלים הם יחולקו בין ההתנחלויות לבין תושבי יו"ש הערבים. נציב המים מציע את שר הבטחון כמחליט סופי על חלוקת המים (עדיפויות) ועל מחירם.

משמעויות

מבחינה פוליטית מדובר בהעברת משאב טבע רגיש וחיוני מתחום יו"ש לתחום ישראל. מבחינה הדרולוגית הסכנה העיקרית עליה מצביעים מומחים היא התייבשות הבארות הקונבנציונליות באזור, בעיקר של ערבים בגב ההר. הפיר יהפוך למקור מים בלעדי ויחיד לירושלים. כמו-כן עלות המים תהיה גבוהה יותר, עקב מחויבות לחברה האמריקאית, ולא ברור איך ייכפה המחיר הגבוה על הערבים או איך יסובסד.

-2-

יתרונות ה"פיר"

1. פתרון מהיר לבעיית המים של ירושלים. כאשר אין צורך בהשקעה ישראלית שכן החברה האמריקאית לוקחת זאת על עצמה.

חסרונות ה"פיר"

1. לחץ על ישראל מצד מדינות ידידותיות בשל ניצול משאבי טבע של איו"ש, ופגיעה בחוק הבינ"ל.
2. התמרמרות רבה בקרב האוכלוסיה הערבית, כולל זו המתונה.
3. ירושלים תהיה תלויה במקור מים בלעדי, שלכל פגיעה או תקלה בו תהיה משמעות קריטית.
4. הבלעדיות של ה"פיר" כגישה לכל מאגר המים של גב ההר, תהפוך את אתר ה"פיר" למקום שאינו בר מיקור לכל מו"מ על פשרה טריטוריאלית.
5. לכשיתרוקן מאגר המים הזה עוד עשרות שנים אחדות לא יהיה פתרון חליפי אחר.
6. איתות שלילי לחוסיין בדבר כוונותינו ביחס ליהודה ושומרון.

מי תומך בפרוייקט?

1. ח"כ כץ-עוז, כנראה בעיקר בשל רצונו לנסות את טכניקת ה"פיר" ביו"ש, כדי שאם תצליח תיושם גם בנגב.
2. נציב המים, בעיקר כי זה פתרון מידי לירושלים, ללא השקעה כספית מצדו.
3. ש. שבס, ע' שהב"ט.
4. מתאם הפעולות בשטחים.
5. חברת "מקורות", הדוחפת העיקרית לבצוע, כבר חתמה חוזה עם "מוריה".

מי מתנגד?

1. ראשי הערים בית לחם, בית סחור, בי"ז ג'אלה.
2. לפחות ארה"ב ומצרים הביעו הסתייגות.
3. המנהל האזרחי באיו"ש.

-3-

התפתחויות אחרונות

בסוף מאי נערך דיון אצל שהב"ט בו העלו * התומכים (כץ-עוז, צמח ישי) והמתנגדים (ראש המנהל"ז באיו"ש, מנחם קנטור) את טיעוניהם. התומכים טענו כי ה"פיר" הוא הפתרון המועדף לבעיית מים בירושלים. שהב"ט ביקש כי תבדקנה אלטרנטיבות נוספות והבאע את דעתו העקרונית נגד הזרמת מים מישראל לאיו"ש ונגד הזרמת מים מאיו"ש לישראל. לאחר מספר ימים הביע נציב המים בכתב חוות דעתו הנחרצת כי אכן אין אלטרנטיבה טובה יותר מאשר תכנית ה"פיר". הוטל על תאום הפעולה בשטחים לעבד הפרטים המשפטיים עם חברת "מקורות", כך שגם תובטחנה זכויות תושבי יו"ש הערבים. אל"מ יואל זינגר, רע"נ הדין הבינלאומי, שהופקד על הצד המשפטי העלה ספקות חמורים ביחס להתכנות המשפטית של הפרוייקט, הן בשל הפגיעה במשפט הבינלאומי (הפניית מים משטח כבוש לארץ הכובשת) והן בשל הקושי לסבסד את עלות המים היקרה ולהבטיח את זכות ערביי איו"ש לחלוקה צודקת של מי ה"פיר" בעתיד.

פרסום הפרשה בעתונות הביא בינתיים לגל מחאות ביהודה ושומרון כשבראש המתנגדים עומד דווקא אליאס פרג', וכן לשאילתות מצד גורמים בינלאומיים שונים.

שאלות ותשובות

1. האם אכן ה"פיר" חלופה יחידה להשקיית ירושלים? לא. יש לפחות תכנית מפורטת אחת של תה"ל לאספקת מים לירושלים מהשפלה. תכנית זו נדחתה בגלל העדפת רעיון ה"פיר".
2. האין דרך לפצות את תושבי יו"ש הערבים? לא. פרט לסבסוד מחיר המים, קיימת גם השאלה כיצד ינצלו מים מה"פיר" לבארות שתיובשנה. אמצעי האבטחה להולכת המים מה"פיר" הם יקרים מאד ובנייתם תקח זמן. אם לא רוצים לגרום לתופעות חמורות של חוסר מים יש להכין צנרת זו מראש, מה שייקר את הפרוייקט.
3. איך יחולקו מים ה"פיר"? בדיונים פנימיים מודים אנשי מקורות שרוב המים מיועדים לירושלים. אשר לחלוקת היתרה, מציע נציב המים כי שר הבטחון יפסוק במקרה של מחלוקת בין המנהל האזרחי לנציבות המים. אין להניח כי התושבים הערביים יקבלו את הרעיון ששר בטחון ייקבע את המחיר והחלוקה.

קידוח ה"פיר" בהרודיון

לקראת חתימת חוזה, מנוהל לאחרונה מו"מ בין המנהל האזרחי ביו"ש לבין חברת "מוריה אנרגיה ומכניולוגיה בע"מ" בדבר קידוח מים באיזור הרודיון. הצורך בקידוח נובע ממחסור במים ביהודה ושומרון ואי יכולתם של המקורות בתחום הקו הירוק להשלים את החסר.

חברת "מוריה" הציעה לקדוח פיר רחב באזור זה לעומק של 500-600 מטר שיאפשר ניצול מאגר מים גדול הנמצא בשכבת קרקע זו ומשם לספק מים ליושבי יו"ש ולירושלים על-פי ההצעה לא יהיה על ממשלת ישראל להשקיע בקידוח אלא רק לשלם עבור המים המופקים.

להלן מספר נקודות הקע:

1. שיטת הקידוח המוצעת הינה חדשנית, טרם נבדקה בשום מקום אחר בעולם וקיימת מחלוקת בין מומחים לגבי יעילותה. הקידוח יגרום לייבוש קידוחי-מים אחרים הקיימים באזור ולטענת הידרולוגים אחדים עלול לגרום לייבוש מעיינות מתוקים באזור ירוחו ועין-גדי.

2. חברת "מוריה", הפועלת תחת השראה דתית, היתה פעילה בעבר ללא הצלחה בשלושה קידוחי נפט בישראל: קידוח הנפט 'אליהו 1' על הכרמל הופסק בשל קשיי מימון, 'אליהו 2' נעצר בעומק 635 מ' בשל בעיות מכניות, וקידוח שלישי באזור נתניה לא העלה נפט גם בעומק המתוכנן של 1,400 מ'.

3. מקורות המימון של החברה הם כראש ובראשונה כספים שמקורם בחוגים דתיים-נוצרים. לנוכח העובדה שאין ברשות החברה המימון הדרוש לביצוע הקידוח, נראה שאנשי "מוריה" יתחילו בקרוב במבצע גיוס כספים למימון הקידוח, שיתמקד ככל הנראה בכנסיות ברחבי ארה"ב וקנדה תחת הסיסמא "WATER FOR JERUSALEM".

4. יוזמת הקידוח מעוררת בעיה פוליטית בשל הכוונה להעביר מים מאיזור הרודיון לירושלים, עובדה שתגביר ככל הנראה את המתחות בין תושבי השטחים - כולל גורמים מתונים - לבין ישראל ותעורר תגובות בינלאומיות נזעמות. הלחץ הבינלאומי בנושא כבר החל כאשר ירדן מצרים, ארה"ב, השוק המשותף והאו"ם כבר מחו על כוונותיה של ישראל לבצע את הפרוייקט. ראש עיריית בית-לחם אלוואס פרייג' הביע התנגדותו לקידוח באזני מ"מ רוה"מ ושה"ח פרס. המחאות מדגישות שהתוכנית נוגדת את האמנות הבינלאומיות האוסרות על שלטון כיבוש לנצל את משאביו הטבעיים של אזור שבשליטתו ונוגדות הצהרות קודמות של ישראל. יש לציון כי במסמך שהגיש שגריר ישראל באו"ם באוקטובר 1984 נאמר כי בניגוד לממצאי דו"ח שהכין הארגון עפ"י דרישת ירדן, אין מועברים מים מן השטחים לישראל ופעילות מסוג זה סותרת את העקרונות עליהן מושתת משק המים בישראל.

בראיון ל"קול ישראל" ציין שר החקלאות נחמקין שהכוונה היא להשלים את מכסת המים לירושלים ואין כל כוונה להעביר מאתר הרודיון מים לשפלה. כמו-כן ציין השר כי ישראל אחראית על אספקת המים לשטחים: "לא כל עיר קודחת לה באר ולא כל אדם מספק לעצמו את המים...". השר הוסיף כי כיום מעבירים כמות גדולה של מים מהכנרת לאזור יו"ש.

אנשי חברת "מקורות" ואנשי משרד החקלאות מעוניינים לבחון את שיטת הקידוח החדשנית בתקווה ליישמה גם באזורים אחרים בארץ. מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, אמר כי הסכם בין הממשל האזרחי ומינהל המים חייב לכלול ערבויות לכך שהאספקה ליושבים היהודיים תבוא רק לאחר מילוי כל צרכי הכפרים הערביים. שחברת מקורות תפצה בעלי בארות שיפגעו בעקבות הקידוח. שהמחיר לא ישתנה, ושיקום גוף מתאם ומפקח. ללא מילוי כל התנאים הנ"ל החוזה לא ייחתם. חברת "מוריה" הודיעה שלא תפעל בניגוד לדעת האוכלוסיה באזור הקידוח או בניגוד לדעתה של ירדן. הקבינט שמע דיווח על הפרויקט אך בשלב זה לא נתקבלה כל החלטה. במידה ותשאלו יש להדגיש שהמדיניות המנחה את המצדדים והמתנגדים גם יחד היא שאין לפגוע בתושבי השטחים ובאיכות חייהם והמגמה היא להתמיד בקו זה.

דחיות:	מחלקת הקשר ניו-יורק		רפ: ---
מיד:	טופס מברק		מתור: ---
סוג בטחוני:	מנהל ארבי"ל 2		א ל: ---
שומר:	מנהל ארבי"ל 2		ר ע: ---
תז"ח:	יוחנן ביינ		מאת: ---
1517 -			
נר: 0369			

פרויקט המים באיזור הרודיון.

- האיגרת הירודנית הופצה לפני שבוע (7.7) - מברקינו 136 ו-159.
 - במברקם 273 (8.7) הברקתם כי ע"ל החומר שתקבלו תחליטו "כימים הקרובים" האם נשיב לאיגרת.
 - כינתיים שלחחם ידיעת מעריב (מברקם 329, חוזר 6401), ותדרוך מזתי"ס - מצפ"א (מברקם 457 חוזם 9171).
 - כידינו גם כחכות ג'רוזלם פוסט מ- 7.7 וכה דברי שמואל גורן ו-3.3 (דררו שהכ"ט רבין), אל פג'ר מ-27.6 ו"ג'ורדן טיימס" עם דברי דודין.
 - לעניות דעתך - דברי גורן (ג'רוזלם פוסט 7.7) הם בסיס מתאים לתשובה לאיגרת. על כל פנים - אם בדעתנו לענות - לא נראה סביר לדחות תשובתנו עוד.
- הכריקונא.

תודה

מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2
מנהל ארבי"ל 2

אישור:

שם השולח:

15.7.87

תאריך:

כינוי

Water scheme worries Peres

By BENNY MORRIS
and JOEL GREENBERG

9.7

Foreign Minister Peres is "concerned" about a major Israeli water-drilling scheme in the West Bank, and has set in train an inquiry into its purpose and likely consequences, informed sources said yesterday.

The plan to pump water near Bethlehem, mostly to Jerusalem and Jewish settlements, has brought strong Palestinian protests and expressions of concern from senior officials as well as Egypt and Jordan, which plans to raise the issue at the UN. Sources close to the project have said it could deplete wells serving Arab communities in the Bethlehem region.

Peres has repeatedly posited the "improvement of the quality of life" of the Arab population of the territories as one of the aims of the government, and "is

concerned by signs that the drilling is designed to obtain water for the inhabitants of Israel proper rather than for those of the territories," the sources said.

The coordinator of activities in the territories, Shmuel Goren, said this week that the project would only get final approval if adequate water supplies to Arab communities were guaranteed in a legally binding contract.

Goren defended the project as the only way to ensure the future water supply of Jerusalem and communities in the central mountain ridge which runs through the West Bank. The project is to employ new deep-drilling technology and pump some 18 million cubic metres of water a year from a prime West Bank aquifer near Herodion. It has already been approved in principle by Defence Minister Rabin.

מצרים מחתה על כוונת ישראל לשאוב מים בגדה

אחת. דוברת המינהל האזרחי מסרה אתמול, כי סרם נחתם החוזה עם חברת הבת המבצעת של "מקורות", ובכל מקרה, תחזה כזה יבטיח, שתושבי הגדה לא יפגעו מבחינת מקורות המים באזורם.

ראשי הערים הערביות באזור, כשכראשם ראשיעיר רית בית-לחם, אליאס פריג'ו, חזרו והביעו גם הם את התנגדותם הנחרצת לתוכנית "גניבת המים", שתפגע לדבריהם במקורות המים של תושבי האזור ותגדל

75 - מאת יצחק רבינוא ורונני שקד, כתבי "ידיעות אחרונות" - מוציף המיכסוד סביב כוונת ישראל להסיק מים באזור התרדיון ולהעבירם לירושלים. הצור בשגרירות ישראל אתמול נורע, כי ממסלת מצרים מחתה לפני כעשרה ימים בפני ישראל על כוונתה זו. למשרד החוץ המצרי, ושם נימסרה לו המתאה המצרית.

יש איכות חיים – ויש

מאת דני רובינשטיין

**פעם מתבטא הדבר בירידה
מהקומה הרביעית לבית קטן
חמש דקות מכפר סבא; ופעם
אחרת – בעליה מהבית הקטן
לקומה הרביעית בנפת
בית-לחם. תלוי במי מדובר**

התכנית לקחה בחשבון את כל ההגבלות שנוצרו בעקבות פעולות הממשל הישראלי – תפיסות הקרקע שביצעה ישראל, ההכרזות על אדמות מדינה, ההפקעות. כמרכז נלקחו בחשבון איסורי הבנייה – סמוך להתנחלויות, ליד מתקני צבא ובשטחים, ועוד. בקרב הציבור הערבי קמה התנגדות עזה לתוכנית. ראו בה ניסיון לדחוס את הבנייה הערבית לגטו, והוגשו התנגדויות ללא ספור. התוכנית לא אושרה כחוק, וכיוון שתוכניות אחרות אין – מיישמת מועצת התכנון העליונה של הממשל את התכניות מימי המנדט הבריטי, שגילן מתקרב ל-50 שנה.

אין צורך לומר שהתוכנית שמלפני 50 שנה הן ממש בריחה, בנתונים של היום. למשל, מרשות תוכניות אלה לכפריים לבנות – על כל דונאם – רק מבנה מגורים אחד, ששטחו לא יותר מ-150 מטר. תושבי הכפרים, שבנייתם נחסמה יותר ויותר – גם בגלל תפיסות הקרקע וההגבלות הישראליות – התקשו לבנות, גם בגלל הפרוצדורות הממושכות והביורוקרטיה שהלכה והסתככה. תושב כפר ערבי שרוצה לבנות – צריך להגיש תחילה תכנית מדידה מאושרת עליידי קציני מדידות, אחר-כך בודקת ועדת אינפורמציה (מטעם לשכת התכנון) את בעלותו על אותה קרקע. גם בכך לא רי – קציני מטה של האפוסטרופוס צריך לאשר שזו איננה אדמת נפקדים; וכמובן בודקים אם אין שם צו איסור בנייה. משם עוברת הבדיקה לקצין המטה לארכיאולוגיה – שצריך לאשר שאין שם עתיקות.

רק אז מתחיל כל התהליך הממושך של קביעת זכויות הבנייה, סימון קווי הבנין והוראות התכנון. הסיפור יכול לקחת שנים. כיום, קשה מאוד לאדם בודד לבנות לבד – ולא רק בגדה, גם בתחומי מדינת ישראל. אלא שבישראל מרוכזת כמעט כל הבנייה בירי המדינה ובירי חברות גדולות, ציבוריות ופרטיות ובירי תנועות התיישבות, ויש בנקים למשכנתאות – וכל אלה עושים את העבודה, אשר לאדם פרטי היא קשה וכמעט בלתי אפשרית.

הערבים באים, איפוא, בטענות שהונקים אותם, שלא נותנים לבנות – והממשל הישראלי אומר להם: תארגנו יותר, תצמצמו; אתם יכולים לבנות יותר לגובה, בעיירות ובערים, בתי קומות ובתי דירות. כך תתאפשר בגדה איכות חיים מודרנית. על כך מגיב האדריכל שלמה חייט מירושלים, שמצטט לקוח ערבי שלו: "כאשר ישראלי גר בקומה רביעית בבתים או ברמלה, באים ואומרים לו, בוא תגור בסכונה יפה בשומרון חמש דקות מכפר סבא; תקבל שם וילה, בית עם גינה גדולה – זו איכות חיים. ולערבי שרוצה לבנות לו בית, וילה עם גינה, אומרים: בוא לגור בקומה הרביעית, זו איכות חיים". מסתבר שפעם איכות חיים זה לרדת מהקומה הרביעית לבית קטן, ופעם איכות חיים זה לעלות מהבית הקטן לקומה הרביעית. תלוי במי מדובר.

בתחום סגנון המגורים והבניה, קיימים הבדלים ניכרים בין הרוב המסורתי של ערביי השטחים לבין רוב הציבור הישראלי. לפני שנים אחדות בא לביתי – בית דירות ירושלמי – חשמלאי ערבי, מהעיירה בית-סחור, שעשה עבודות תיקונים בבניין. הוא איש מבוגר, שלא יצא את הארץ – מלבד ביקור אחד ברבת-עמון – וביקש לומר לי כמה רב-ישב על האופי היהודי. העובדה שבבנין אחד מתגוררות 20 משפחות, הביאה אותו למסקנה שיש לנו אופי נוח. מדוע? הנה, הוא גר בבית בודד על גבעה, וחצי קילומטר מסביב יש רק שדות ומטעים. על הגבעה המרוחקת שממול, גרה משפחת אחיו. וכל היום יש מריבות. הגשים רכות, הילדים צועקים ומתקוטטים. לכן אי אפשר להבין איך אנחנו חיים כמו "כלול תרנגולות", כהגדרתו, ולא רוצחים אחד את השני כל רגע.

סגנון הבניה הכפרי בגדה מקשה מאוד על תכנון מודרני. עד 1974 בנו מעט מאוד בכפרים הערביים ביהודה ושומרון. אחרי מלחמת יום הכיפורים, עם העלויות החדות בהכנסות – פרי עבודת בני המשפחה במדינות הנפט, והצטברות ההכנסה מהעבודה בישראל – התחילו הערבים לבנות, בכפרים ובערים, קצב עצום. למשל, לפי נתונים של ד"ר מירון כנבנישתי, גדל השטח הבנוי של העיר חברון – מאז אותה תקופה – כ-300 אחוז ויותר. גם הכפרים גדלו, כשיעורים דומים. מגרעין הכפר המסורתי נשלחו שלוחות של בנינים בודדים לכמה כיוונים – בדרך כלל, לכיוון כניש הגישה לכפר ולעבר הכניש הראשי. זוהי בנייה לא מסודרת, בתים בני קומתיים ושלוש קומות – בקומה הראשונה פתחים לחנויות ומחסנים, ומעליה קומה אחת או שתיים למגורים.

הממשל הישראלי ניסה להסדיר את הבנייה שהרי לא יתכן שכל אחד יבנה, כרצונו, בתים רחוקים ובודדים לאורך כביש. קשה להקים תשתית ולקיים שירותים – רשתות מים, חשמל, ביוב וכדומה – כאשר הבנייה היא פרוצה, ללא תכנון וסדר. בהדרגה, ניסו להבין תכניות לכפרים – אבל לא נמצאו תהצבים ולא צוותים לעבודה. רק בשנים האחרונות ובערך מ-1981-82 הוחל בתכנונים אזוריים. אחת התכניות המקיפות היא של האדריכל השמשוני, והיא מקיפה את כל איזור יהודה ומסביב לירושלים – נפות חברון, בית-לחם ויריחו.

UNITED
NATIONS

A S

General Assembly Security Council

0159

2
4Distr.
GENERALA/42/385
S/18968
7 July 1987
ENGLISH
ORIGINAL: ARABIC

GENERAL ASSEMBLY

Forty-second session

Item 76 of the preliminary list*

REPORT OF THE SPECIAL COMMITTEE TO
INVESTIGATE ISRAELI PRACTICES
AFFECTING THE HUMAN RIGHTS OF
THE POPULATION OF THE OCCUPIED
TERRITORIESSECURITY COUNCIL
Forty-second year

Letter dated 6 July 1987 from the Permanent Representative of Jordan
to the United Nations addressed to the Secretary-General

I wish to inform you of the new plan, which is being implemented by the Israeli occupation authorities, to seize control of the ground-water resources in the occupied Arab territories, particularly in the area of Bethlehem. It was recently revealed that one stage in this plan provides for a well to be dug, to a depth of 1,000 metres, in an area south-east of Bethlehem and for the ground water to be pumped to the western half of the occupied city of Jerusalem and the Israeli settlement colonies in that area. The Israeli water company, Mekorot, has signed a contract with an American technology and energy company called Moriah for execution of the project, which will enable the Israeli occupation authorities to pump a quantity of 10 million cubic metres of water each year.

This project, which was broached two years ago, enjoys strong support from the Israeli Ministry of Agriculture, which controls the water authority, and the Israeli Minister of Defence recently approved implementation of the plan.

In this connection, I should like to draw your attention to the following facts:

1. The Israeli action is part of a major plan, the object of which is to gain control over all sources of fresh surface and ground water in those Arab territories which have been occupied since 1967. Official Israeli assessments

* A/42/50.

A/42/385
S/18968
English
Page 2

0159

3
—
4

indicate that 42 per cent of the fresh water pumped out in the occupied territories each year goes to the Israeli settlement colonies in the occupied territories, where it is used for irrigation and drinking.

2. Israel is digging wells in the areas where ground water flows towards the Jordan Valley (east of the watershed in the occupied West Bank), in an attempt to consume and deplete those resources and to preserve ground-water resources in the areas where water flows towards the Mediterranean Sea (west of the watershed in the occupied West Bank), most of which have been under its control since 1948.

3. The Israeli action will result in harm being done to the water resources and wells feeding the Bethlehem area, which do not extend far below the surface of the earth. The planned Israeli wells are to be dug to a depth of up to 1,000 metres below the surface, with the result that domestic consumption of water for the population of Bethlehem, Beit Jala, Beit Sahur and neighbouring villages, as well as a part of the Hebron area, will be adversely affected. Furthermore, damage will be done to agriculture and the various sectors of the Arab population's economy.

4. The Israeli plan constitutes a flagrant violation of Convention IV of The Hague of 1907 and the Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949, with respect to the obligations and responsibilities of the Occupying Power.

5. The Israeli plan constitutes a violation of the purposes and objectives of the Stockholm Declaration of 1972, adopted by the United Nations General Assembly on 15 December 1972, and of the World Charter for Nature, adopted by the United Nations General Assembly on 28 October 1982 (resolution 37/7).

6. The Israeli plan constitutes a crude challenge to the following United Nations General Assembly and Security Council resolutions:

(a) Security Council resolution 465 (1980) of 1 March 1980, particularly paragraph 8.

(b) General Assembly resolution 38/144 of 19 December 1983, relating to permanent sovereignty over national resources in the occupied Palestinian and other Arab territories, including water and water resources.

(c) General Assembly resolutions 41/63 A-G of 3 December 1986.

7. The plan is also incompatible with the decision of the Governing Council of the United Nations Environment Programme at its fourteenth session in Nairobi: the Council adopted a decision, on 19 June 1987, on the deteriorating environmental situation in the occupied territories and drew attention to the seizure of water resources by the occupation authorities and the negative consequences of that action for the environment.

In view of the implications and the dangers arising from implementation of this plan and in the light of the consistent and principled position of the Government of the Hashemite Kingdom of Jordan in such matters concerning the rights

/...

4
4

0159

A/42/385
S/18968
English
Page 3

and interests of the people in the occupied portion of our country, we request your immediate and direct intervention to halt these arbitrary Israeli measures.

While protesting vigorously at these Israeli violations, the Government of the Hashemite Kingdom of Jordan reserves its right to request that a meeting of the Security Council be convened at some time in the future to examine the negative economic, political and legal implications of the Israeli plan.

I should be grateful if you would have this letter circulated as an official document of the General Assembly, under item 76 of the preliminary list, and of the Security Council.

(Signed) Abdullah SALAH
Ambassador
Permanent Representative

ירדן: נתלונן באו"ם על יזמת ישראל לשאוב מים מהגדה ליישובים יהודיים

מתאם הפעולות בשטחים: פרויקט קידוח המים באזור הרודיון הוא "הדרך היחידה להבטיח את עתיד משק המים בגב ההר ובכלל זה בירושלים" • שר הבטחון נתן הוראה לקדוח באר

משקמים ברמקס מסר כי פרויקט והעיתונות הסורית מתעלמות מחששותיו של ישראל לגבי עבר רוח שמבצעת סוריה באגן הירדן. סוכנות הידיעות הסורית העתיקה פרשנות של סוכנות הידיעות הסובייטית "טאס", המבטאת את שלטונות ישראל המצביעים את עצמם כמגנים של הערבים אך למעשה מבקשים לגרום לשלל בין סוריה וירדן, שתי מדינות עוינות לישראל.

באותה לערס ולכפרים ערביים. דוברם בקונסוליה האמריקאית בירושלים מסר כי הם בודקים את התוכנית.

ירדן מזהרת באו"ם

רבת-עמון ועיר וע"א. ירדן הדיעה אתמול כי תתלונן באו"ם על התוכנית הישראלית החדשה לשאוב מים מהגדה המערבית לירושלים וליישובים יהודיים. סוכנות הידיעות היירדנית מסרה כי ירדן הדתה לנציגה באו"ם להגיש מתאם רשמית בגר תוכנית ישראלית לשאוב מים בקרבת בית לחם. הסוכנות הסיפה כי ירדן שומרת לעצמה את הזכות לדרוש את כינוס מועצת הביטחון כדי לדון בנושא.

במתאם באו"ם תאשים ירדן את ישראל בהפרת אמנות בקלאומיות. בנוסיון לנצל משאבי מים של הגדה המערבית כדי לשמור על עתודות המים שלה עצמה. מסרה סוכנות הידיעות היירדנית.

הלו בעניין זה בין נציבות המים וחברת מקורות לבין המינהל האזורי, עמדו ראשי המינהל האזורי על כך שהאכלוסיה הערבית לא תיפגע מן הקידוח.

לדבריו, הוא ידאג לכך שערכיות דובר איפניעה במינסות המים הקיימות של הערבים, במחירים שהם משלמים עבור מים ובזכויות השאיבה העצמאיות שלהם, יעוגנו בחוזה שיחתם בין נציבות המים לבין המינהל האזורי. גורן אמר, כי הפרוייקט נמצא עדיין בשלבי תכנון, וכי המינהל האזורי עדיין לא הביע את הסכמתו לכינועו.

ראש עיריית בית לחם אליאס פרג' אמר כי תוכנית השאיבה תישלול מעירו ומכפרים סמוכים משאבי מים חיוניים.

שר החקלאות אריה נחמקין הכחיש בשבוע שעבר כי התוכנית תגרום להתרוקנות בארות קיימות, ואמר כי היא תבטיח אספקת מים

באת אריה נחמקין "הארץ" בשטחים 7.7

מתאם פעולות הממשלה בשטחים, שמואל גורן, אמר כי פרויקט קידוח המים המתוכנן באזור הרודיון שליד בית לחם הוא "הדרך היחידה להבטיח את עתיד משק המים באזור גב ההר, ובכלל זה בירושלים".

מקדוח צבאיים בישראל מסר ביום שיש שעבר כי שר הבטחון יצחק רבין נתן רשות לקדוח באר לעומק של 1,000 מטר, כדי לשאוב 18 מיליון ממ"ק מים, בשל מחסור בירושלים וביישובים בגדה המערבית.

גורן אמר אתמול כי המינהל האזורי בשטחים שבר מומחים לקר רוחו מים, כדי לברוק את ההשלכות האפשריות של פרויקט הקידוח על האינטרסים של האוכלוסיה הערבית באזור. גורן ציין, כי במגעים, שהתב

בעוד ירדן מצרפת מחאתה למחאת מצרים ופונה לאו"ם

זכויות הערבים לא ייפגעו מקידוח המים בבית-לחם - אומר המינהל

במתאם שתוגש לאו"ם תאשים ירדן את ישראל בהפרת התקנות הבינלאומיות בנצלה את מקורות המים של הגדה המערבית כדי לשמר את מקורות המים שלה. כך דיווחה סוכנות הידיעות היירדנית.

הורחה לנציגותה באו"ם להגיש תלונה רשמית בגר התוכנית הישראלית לנצל את מקורות המים ליד בית לחם. ירדן שומרת לעצמה את הזכות לקרוא לכינוס של מועצת הביטחון של האו"ם בנושא זה, כך דיווחה הסוכנות היירדנית.

תלונה לאו"ם בגר תוכניתה של ישראל לשאוב מים בגדה המערבית ולספק אותם לירושלים ולהתיישבויות היהודיות. כך דיווחה אתמול סוכנות הידיעות היירדנית "פסרה".

באת דני רובינשטיין, סופר, "דבר" יועצים משפטיים מהמינהל האזורי ביוזמה ושומרון ומחברות "מקורות" ונציבות המים מכונים הסדר שלטון לא ייפגעו זכויות הערבים כתוצאה מקידוח המים הגדול העומד להתבצע ליד הרודיון ממזרח לבית-לחם.

מקורות במינהל האזורי אמרו אמש שקידוח זה הינו הדרך היחידה להבטיח אספקת מים ליהודים וערבים באזור ירושלים בעתיד. המדובר בקידוח גדול שהתחזמה לבצעו כאה בפגישות עם קבוצת ארמונר האמר העוסקת בעיקר בקידוחי נפט.

עלות קידוח כזה מתקרבת ל-10 מיליון דולר והוא עתיד להתבצע בשיתוף חרשניות של קריחה אלכסוניות. בקידוח כזה ליד הרודיון מבקשים להגיע לשכבת מים תחתונה שאיננה מנוצלת כיום.

עם היוודע תוכנית הקידוח מורסמו מחאות ערביות הנובעות מחשש שמו ינתן ישראל כנסה לקחת מים מאזור בית-לחם כדי לספק לירושלים ולהתנחלויות על חשבון אספקת המים לערביי האזור. דיפלומאטים אמריקאים גילו עניין בחיננות ומשלה מצרים פרסמה באזורי שטחים.

בתגובה על כך נמסר אתמול מהמינהל הישראלי בשטחים, כי המינהל יעמוד על כך שלא תיפגע הספקת המים לערבים בין נכמיות ובין כמחיר. יצוין, כי כבר היום מורגש מחסור חריף במים באזורי בית לחם וחברון ומחיר המים באזור זה גבוה.

ירדן פונה לאו"ם רבת עמון (ירדן) - ירדן תגיש

מקורות עדיין לא החלה בקידוח ליד ההרודיון

באת אריה נחמקין, סופר, "דבר"

הבית מקורות עדיין לא החלה בקידוח מים באזור הרודיון וכל הרעש שמקומה ירדן בנושא זה מוקדם מדי, אמר דובר מקורות, מרדכי יעקובוביץ, בסיום עם יחידת תה"ל לאורך המוביל הארצי. הוא הסעים, כי מקורות לא תתחיל בקידוחים באזור לפני שיהיו כל האישורים הדרושים.

הדובר גילה כי מקורות שואפת לחולל מהפכה בטכנולוגיה המקובלת בשאיבות מים על ידי הפירת פירים, דוגמת פיר וורן הנמצא בנחל קידרון ויורד עד מופלס מי התהום של מעין הגיחון לצורך זה התקשרה מקורות, באישורם של שר החקלאות אריה נחמקין ונציב המים ישי צמית, עם חברת מוריה לביצוע העבודה. אם יצליח הניסיון, תיפתח הדרך להקפת המים באזורים שבהם קשה או בלתי אפשרי להגיע אל המים שכמעטקים באמצעות מכונות קידוח, כמו באזור ירושלים, חברון ובאזור אבן החול הנוכית בגב.

עוד אמר, כי הפיר הראשון נועד לתגבר את הספקת המים לירושלים בלי לפגוע באוכלוסיה הערבית באזור. המים שיישאבו באמצעות הפיר אינם כלולים במאזן המים הארצי, בעוד שהחלופה לפיר בהרודיון היא הנהת קו מים רכיעי לירושלים.

7

הקידוח בהרודיון - הדרך היחידה להבטיח מים לערבים וליהודים

אומר מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן; זכויות האוכלוסיה הערבית יעוגנו בחוזה עם נציבות המים

ויות העבירה מצרים מחאה רשמית לישראל נגד כוונתה לבצע את הקידוח. גורמים בישראל מדגישים כי ישראל חייבת לדאוג לאינטרסים של האוכלוסיה הערבית, הסובלת כבר מזמן מים ומזיקים כי מצרים לא נענתה לפניותיה של ממשלת ישראל לספק מים לרצועת עזה מתוילוס למי רות נכונותו לסמן את הפרויקט. מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, מדגיש כי המינהל האזרחי מתנה את אישור הפרויקט בכך שזכויותיה של האוכלוסיה הערבית יעוגנו בחוזה מיוחד בין המינהל לבין נציבות המים. על פי החוזה לא תהיה פגיעה במכסות הקיימות ויובטח כי הפרויקט לא ייקר את עלות המים לאוכלוסיה הערבית.

קידוחי מים ובתחום המשפטי, כדי לבחון את השפעתו על האוכלוסיה הערבית. פרויקט המים בהרודיון מתוכנן על ידי נציבות המים והחברה האמריקנית "מוריה" שהיא בבעלות איש העסקים ארמנד המר. חברה זו, שאמורה להשקיע בפרויקט יותר מ-10 מיליון דולר, התמחתה בקידוחים לעומק רב ומשתמשת בידע הלקוח מתחום קידוחי הנפט.

נגד הקמת פרויקט המים בהרודיון נוצרה קואליציה מצד כל הגורמים הפוליטיים בשטחים. ראש עיריית בית-לחם אליאס פרג' מלין על כך שלא נועצו בו לגבי הענין, ואילו גורמים פרא-רשמיים מזהירים מפני כוונות לא טהורות של ישראל לנצל את עתודות המים בשטחים לטובתה. במסגרת ההתנגדות

מאת אבינועם בריוסף

מתאם הפעולות בשטחים, שמואל גורן, דוחה את הביקורת המושמעת נגד הקמת פרויקט המים בהרודיון ליד בית-לחם, ומדגיש כי זו הדרך היחידה להבטיח את עתודות המים לאוכלוסיה הערבית והיהודית בנגב הדר ובכלל זה בירושלים. מר גורן הבהיר כי הפרויקט נמצא עדיין בשלבי תכנון והמינהל האזרחי טרם נתן הסכמתו לביצוע. לדבריו מתאם הפעולות בשטחים ברצועת עזה ובנגב קיימת בעיית מים אמיתית, שנובעת בין היתר מגידול התצורה כת ומשאבה שהיא מעבר לאפשרויות. הוא הדגיש כי לצורך בחינת הפרויקט שכר המינהל האזרחי מומחים מקצועיים בתחום

'No water project if Arab rights aren't guaranteed'

By JOEL GREENBERG

Work on a controversial Israeli water-drilling project near Bethlehem will begin only if Arab water rights in the area are guaranteed in a legally binding contract, Coordinator of Activities in the Territories Ariel Goren said yesterday.

"If Arab rights are harmed, we will not allow this project to get underway," Goren told reporters in Tel Aviv in his first public comments on the scheme, which is to pump water mostly to Jerusalem and Jewish settlements.

Goren confirmed details of the project reported in *The Jerusalem Post* and conceded that the deep drilling scheme could deplete wells serving Arab communities in the area. However, he reiterated the conditions set by the Judea and Samaria Civil Administration for final approval of the project, which was recently approved in principle

by Defence Minister Rabin in a meeting with Goren.

"We will enter negotiations on the scheme on condition that Arab rights are not infringed on in any way," Goren said. He said the Civil Administration would demand compensation for Arab communities if their water rates increase as a result of the project.

Goren said legal experts from the defence ministry and the water commissioner were currently negotiating the terms, and that legal representatives of the Mekorot company, which is to distribute the water pumped by the project, have also participated in the discussions.

Goren said U.S. officials had contacted his office about the project, but that a complete explanation must wait for final details to be worked out. Arab mayors in the Bethlehem area had not been officially notified of the scheme, Goren said, because the project was still in the planning stage. When it is complete, Israeli officials will meet with the mayors, explain the plan and hear their opinions, he said.

Goren said the project had been proposed by the U.S.-based Moriah drilling firm as a means to obtain water for both Jews and Arabs in

WEST BANK WATER

To the Editor of The Jerusalem Post

Sir, - I refer to your article of June 26, "New plan to have West Bank water pumped to Israel" and wish to point out the following facts:

In the period 1977 to 1984, Israel drilled 300 wells for Arab farmers versus 17 for Jewish settlements.

All 17 of these wells were drilled with special equipment into water-bearing strata never before tapped.

In 1979/1980, 2.7 million cubic meters of water were pumped from Israel into the West Bank, as against 546,000 cubic meters pumped out of the West Bank.

In 1966, domestic water consumption stood at five cubic meters per person in the West Bank while in 1980, it rose to 20 cubic meters per person.

These facts show that Israel has had a very logical and beneficial policy about water rights in the West Bank. Judging by the fact that your article states that special deep-drilling technology is being brought in from the United States, I would tend to guess that the Arab wells in the area will not be affected.

HENRY NUSSBACHER
Ginot Shimon

Jerusalem and along the central mountain ridge. The project could pump as much as 20 million cubic metres of water a year and would cost more than \$10 million, he said. Moriah has already signed a contract with Mekorot to carry out the project.

Jordan said yesterday it would complain to the UN about the new plan.

שגרירות ישראל / נושיןנסון

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 1 מתוך 2 דפים

סוג מסמך סודי

דחיפות מיידי-טפל

תאריך/ד"ח 1000 7 יולי 87

מס' מברק

המשרד

ב

107

115

אל ו- מזח"ם
דא. אנה אשה (האמר נא לאקרא)

קידומי מים

לנאמר בתמצית העתונות לפי עתון הארץ מ-7.7

א. אנא מירב החומר הערובתי בהקדם האפשרי.

ב. לא ליחוס הגיע לידי אחד ממכרינו העתק ממברק שגארה"ב בתיא למחמ"ד בגדון
והוא מ"ב.

ג. אותו מבר, ישראלי העובד כאן עם גורם בינלאומי ומקורב לנושא המים מעריך שהרווח
הכספי של שאיבת המים בחר במקום בשפלה (והמדובר לדבריו באותם מים) יגרום לנזק מדיני
לאין ערוך גדול יותר. המדובר, להערכתו, בכמה מאות אלפי דולר בלבד.

ראונו באיחוד הס"פא של האביק והאית
א השקיר פיקרם.

מחני - מחורי

שמה אנה א/א/א א/א/א א/א/א
2 3 1 1 2

משרד החוץ-מחלקת הקשר

סודי

יוצא **

**

**

**

חוזם: 7,656

אל: בטחון/24

מ-: המשרד, תא: 010787, זח: 1835, דח: מ, טג: מ

נד: 2

סודי/מיוחד

מתאם מעולות בשטחים

ג.ג. 825

קדוח מים באיזור בית-לחם

1. בעקבות הפרסומים בעתונות על קידוחי מים באיזור בית-לחם והמיועדים ליישובים היהודיים ביו"ש ולצריכה בישראל, קבלנו מספר פניות של מדינות זרות לרבות משגרירות ארה"ב באן להבהרת הנושא, בשל חשש כי הדבר נוגד את כללי המשפט הבינלאומי.

2. כדוקה ראשונית שערכנו מעלה כי אכן קיים חשש שהקידוח החדש והשמוש במים שלא לצרכי ואוכלוסיה המקומית עלולים להחשב כהפרה של התחייבותינו הדיפלומטיות על כל ההשלכות המדיניות הנרבעות ממצב זה.

3. לאור האמור, נודה אם תוכל להורות על עיכוב המשך המעולות בכל הנוגע לקדוח עד ליום דיון בינמשרדי ללכון הסוגיה.

רובי סיבל

היועץ המשפטי

מא

2
4

GA
107

115

1. This message coordinated with congen Jerusalem.
2. Following is the text of an article carried in the Friday, June 26 edition of the Jerusalem Post, entitled "new plan to have West Bank water pumped to Israel".
3. Begin text:

The water commission and the Mekorot company are planning a project to drill into a prime West Bank aquifer in order to pump massive quantities of water to Jerusalem, sources associated with the project have told the Jerusalem Post.

The unprecedented scheme still needs Defence Ministry approval, but could become operational within a few months, the sources said. The work is to be funded and carried out by an American firm using new deep-drilling technology which could eventually deplete the water supply in wells used by Arab towns and villages in the drill area, including Bethlehem, Beit Jalla, and Beit Sahur.

The sources gave the following details of the project: the drilling site is to be near Herodion, southeast of Bethlehem, where water is already being pumped out of three boreholes for Jewish settlements and Arab communities in the Hebron and Bethlehem areas. The project is to be funded and executed by a U.S. based oil drilling firm, Moriah, working through its local subsidiary, the Moriah Technology Company.

Moriah has already signed a contract with Mekorot to carry out the project, which is expected to cost several million dollars.

Under the contract terms, Moriah is to sell the project 18 million cubic meters of water it will pump annually to Mekorot at 35 cents a cubic water.

X ~

$\frac{3}{4}$

GA
107

115

Mekorot will then distribute the water at a fee, mostly to Jerusalem and Jewish settlement; that will use it as drinking water and for irrigation. A smaller quantity of water perhaps a quarter to a third of the total amount pumped, will be available to Arab communities, the sources said.

According to official estimates, 42 percent of the 100 million cubic meters of water pumped annually in the West Bank already goes to Jewish settlements. While existing wells owned by Arabs and the Judea and Samaria civil administration serve Arab communities, virtually no new permits are given to West Bank Arabs to drill new wells.

The Moriah project will feature a new water-drilling technique to be tried for the first time. It was developed by Dr. Avraham Melamed, an engineering consultant to Moriah, who first proposed it as a means of extracting water in the Negev from layers of Nubian sand stone. The technique calls for sinking a shaft similar to a mineshaft into the aquifer, from which horizontal boreholes or tunnels can be extended. The method facilitates drilling to depths greater than those reached by regular boreholes which go down several hundred meters the width of the shaft makes it possible to install larger pumps than those used in the narrower, standard boreholes.

The depth and scale of the proposed scheme are controversial, partially because of the threatened depletion of wells serving Arab communities in the area. Water commission and Mekorot officials have urged the Defence Ministry to approve the scheme, on grounds that it is the best source of water for Jerusalem, and preferable to tapping aquifers in the coastal plain.

xa

Aside from the Ministry's approval, execution of the plan requires the specific agreement of the civil administration. The administration is on record as having opposed the scheme when it last came up for discussion several months ago.

The two-year-old plan has now won the strong backing of the Agriculture Ministry, to which the water commission belongs. End text.

4. Comment: this story if accurate, is disturbing and has serious implications for future efforts to develop adequate water infrastructure in West Bank municipalities. We will seek out further information from Givat and Mekorot (Israeli water authority) contacts on this proposal soon. As appropriate, we plan to reiterate to the GOI our longstanding position that unilateral actions that threaten to fundamentally alter the distribution and control of such basic resources as water are unacceptable. End comment. PICKERING

244

~~Handwritten scribbles~~

$$\frac{\text{מחיר} - \text{מחיר}}{\text{מחיר}} = \frac{3114}{1000} = 3.114$$

[illegible]

② - ١٣ - ١٤ - ١٥ - ١٦ - ١٧ - ١٨ - ١٩ - ٢٠ - ٢١ - ٢٢ - ٢٣ - ٢٤ - ٢٥ - ٢٦ - ٢٧ - ٢٨ - ٢٩ - ٣٠ - ٣١ - ٣٢ - ٣٣ - ٣٤ - ٣٥ - ٣٦ - ٣٧ - ٣٨ - ٣٩ - ٤٠ - ٤١ - ٤٢ - ٤٣ - ٤٤ - ٤٥ - ٤٦ - ٤٧ - ٤٨ - ٤٩ - ٥٠ - ٥١ - ٥٢ - ٥٣ - ٥٤ - ٥٥ - ٥٦ - ٥٧ - ٥٨ - ٥٩ - ٦٠ - ٦١ - ٦٢ - ٦٣ - ٦٤ - ٦٥ - ٦٦ - ٦٧ - ٦٨ - ٦٩ - ٧٠ - ٧١ - ٧٢ - ٧٣ - ٧٤ - ٧٥ - ٧٦ - ٧٧ - ٧٨ - ٧٩ - ٨٠ - ٨١ - ٨٢ - ٨٣ - ٨٤ - ٨٥ - ٨٦ - ٨٧ - ٨٨ - ٨٩ - ٩٠ - ٩١ - ٩٢ - ٩٣ - ٩٤ - ٩٥ - ٩٦ - ٩٧ - ٩٨ - ٩٩ - ١٠٠

$$\begin{array}{r} \text{P'N} \\ \hline \text{P'N} \\ \hline \text{P'N} \end{array}$$

[illegible]

4. 1970-1971
 1970-1971

New plan to have West Bank water pumped to Israel

By JOEL GREENBERG
Jerusalem Post Reporter

The Water Commission and the Mekorot company are planning a project to drill into a prime West Bank aquifer in order to pump massive quantities of water to Jerusalem, sources associated with the project have told *The Jerusalem Post*.

The unprecedented scheme still needs Defence Ministry approval, but could become operational within a few months, the sources said. The work is to be funded and carried out by an American firm using new deep-drilling technology which could eventually deplete the water supply in wells used by Arab towns and villages in the drill area, including Bethlehém, Beit Jalla, and Beit Sahur.

The sources gave the following details of the project:

The drilling site is to be near Herodion, southeast of Bethlehém, where water is already being pumped out of three boreholes for Jewish settlements and Arab communities in the Hebron and Bethlehém areas. The project is to be funded and executed by a U.S.-based oil drilling firm, Moriah, working through its local subsidiary, the Moriah Technology and Energy Company. Moriah has already

signed a contract with Mekorot to carry out the project, which is expected to cost several million dollars.

Under the contract terms, Moriah is to sell the projected 18 million cubic metres of water it will pump annually to Mekorot at 35 cents a cubic metre. Mekorot will then distribute the water at a fee, mostly to Jerusalem and Jewish settlements that will use it as drinking water and for irrigation. A smaller quantity of water — perhaps a quarter to a third of the total amount pumped, will be available to Arab communities, the sources said.

According to official estimates, 42 per cent of the 100 million cubic metres of water pumped annually in the West Bank already goes to Jewish settlements. While existing wells owned by Arabs and the Judea and Samaria Civil Administration serve Arab communities, virtually no new permits are given to West Bank Arabs to drill new wells.

The Moriah project will feature a new water-drilling technique to be tried for the first time. It was developed by Dr. Avraham Melamed, an engineering consultant to Moriah, who first proposed it as a means of extracting water in the Negev from layers of Nubian sand-

(Continued on Page 18)

stone. The technique calls for sinking a shaft similar to a mineshaft into the aquifer, from which horizontal boreholes or tunnels can be extended. The method facilitates drilling to depths greater than those reached by regular boreholes which go down several hundred metres. The width of the shaft makes it possible to install larger pumps than those used in the narrower, standard boreholes.

The depth and scale of the proposed scheme are controversial, partially because of the threatened depletion of wells serving Arab communities in the area. Water Commis-

sion and Mekorot officials have urged the Defence Ministry to approve the scheme, on grounds that it is the best source of water for Jerusalem, and preferable to tapping aquifers in the coastal plain.

Aside from the ministry's approval, execution of the plan requires the specific agreement of the Civil Administration. The administration is on record as having opposed the scheme when it last came up for discussion several months ago.

The two-year-old plan has now won the strong backing of the Agriculture Ministry, to which the Water Commission belongs.

מאכר

פ"ר

ההכרזות

ד"ר

משה

123.8 / m

"מי שמשחק באש, ידיו נכחות", אמר חנא סניורה ששתי מכונותיו הוצתו

שתי המכונות הוצתו לפנות בוקר בפתח ביתו של עורך "אל-פג'ר" • המציתים כתבו על הקיר בתרסיס אדום: "ירושלים תישאר בירת פלשתינ; דמי חללינו לא ייסלחו לך יא סניורה"; על החתום: "החזית העממית" • מפקדת ה"חזית" הודיעה אמש: "אם לא ישנה סניורה את הצהרותיו ויחזור לקו הלאומי-פלשתיני - יישפט בבית דין עממי"

מאת אורי ניר

"מי שמשחק באש, ידיו נכחות" - כך, בציטוט מתגם עממי ערבי, הגיב אתמול עורך "אל-פג'ר", חנא סניורה, על הצתת שתי מכונותיו בפתח ביתו. מספר ידידים, שהסנו בחדר הסדרה שלו באותו זמן, תהו לדוע אם הוא מתכוון לירידה של אלה שהציתו את מכונותיו. או אולי

מכונות הדברים אליו עצמו... שתי מכונותיו של סניורה הוצתו בסביבות השעה 4 אור ליום אתמול. שניים שמעו קולות נפץ ובעירה מכיוון הכביש, יצאו לבדוק, והוא את שתי המכונות עולות באש. המציתים הותירו כתובת על קיר הבית, שצוידה בתרסיס אדום: "ירושלים תישאר בירתה של פלשתינ. דמי חללינו לא ייסלחו לך, יא סניורה". על החתום:

"החזית העממית". הכתובים הצליחו להציל מהאש רק מכונת אחת, מדגם פורה קורטונה, שהלקה האחורי נשרף. מכונתו הפרטית של חנא סניורה, מדגם פזו 504, נשרפה כליל. בשעות הבוקר באו לבקר את סניורה ידידים ומקורבים, ביניהם גם כאלה שמתגו על "החזית העממית" ביותר בשבועות האחרונים. בין היתר היה גם צמד ה"חזית"

עודה באנגלית, אליאס ונאנדר, שכב במאמר המערכת שלו לפני שבועיים כי סניורה "חולה באי נאום", וכי הצהרתו על כוונתו להשתתף בבחירות לעיריית ירושלים היא "צעד אוטונומיסטי ואנוכי". היה שם גם הוגה הרעיון של סניורה, ר' סי נטיבה, שכנתם פתח את ביתו ביסודת על העיתון

ה"לטרמוסול" ועל הפרזות שב הצעת סניורה. מאז הצהיר סניורה על כוונתו להרכיב רשימה פלשתינית לבחירות לעיריית ירושלים, נמתחה עליו ביקורת מצד כל המחנות בידה הפלשתינית. בתחילה נאמרו הדברים בעל-פה, אחר כך נכתבו בעיתונות המזרחית ושלמית, ולאחר שאשף התנער מהרעיון, ודחה אותו בתקיפות, צוידו במוחה ירושלים סממנות ש בהן התקפה אישית נוסה נגד סניורה. בסוף השבוע שוער אי התארגנה עצומה של אנשידת ממורת העיר, אשר תקפה את סניורה על יזמתו.

"המעשה הזה", אמר אתמול סניורה, בהתייחסו למבצע, "מבצע על הפחדנות של מבצעיו. לא היה להם האומץ לצאת נגד כפומבי ולהתעמת איתי בוויכוח". אך ברור היה, כי מאחורי סגנון הדברים הדיף לומאטי עומד חשש כבר.

הודעת מפקדת ה"חזית העממית", ששוררה בשעות הערב מדמסק, רק הגבירה את החששות: "הפעולה בצורה כתובת להצהרתו של סניורה, ולאות אזהרה לו ולתומכיו, נאמר בהודעה, "אם לא ישנה את הצהרותיו אלה, ויחזור לקו הלאומי הפלשתיני, יישפט בבית משפט עממי".

(ע) "סוחר הקרקעות" אחמד עודה נידון אתמול בבית המשפט הצבאי בשכם ל-4 וחצי שנות מאסר בפועל, לשלוש וחצי שנים על תגאי, ולקנס של 750 אלף ש"ח, לאחר שהודשע בעבירות מירמה וגזל קרקעות.

נשיא בית המשפט הצבאי בשכם, סגן אלוף זאב ליסון, אמר בגזר דינו כי פיקוח טוב יותר של השלטונות הישראליים היה יכול למנוע חלק מעבירות המירמה של הנאשם. "אין להצדיק", לרברי סגן אלוף ליסון, "את עבירותיו של עודה, כטענת סניורה דניאל פרידמן כי הוא היה מוסר לרכישת קרקעות למדינת ישראל".

שלושת שופטי בית המשפט הצבאי בשכם התחשבו בעובדה שסבו של עודה, סוחר קרקעות, נרצח לאחר שתיף פעולה עם יורשים, וכבר שאחיו של עודה היה חולה נפש, וכן בגזר דינו מות התלוי ועומד נגד עודה בידון.

אחמד עודה הורשע בשמונה פרשיות מירמה וגזל קרקעות בשנים 1980 - 1986 ביישובים יהודיים שיעוד טרם הוקמו אז: צמרות, מעלה יהונתן, אלקנה ר', שערי תקווה צפון ואודנית.

עודה הורשע שוויי, בין היתר, טביעת אצבעות של בעלי קרקעות שלא רצו למכור את אדמותיהם. באלקנה ר', לדוגמה, מטר מפה ובה פרט 1200 דונם, אף שלמעשה כלל הישוב 200 דונם.

הודאתו בעבירות מנעה, לרברי השופטים הצבאיים, משפט מייגע והיון אתמול ארך כחצי שעה.

"סגן השר דיבר כאיש פוליטי, רבין לא יגיב"

רקל על הצעתו להקים משא"ז בשטחים: הליכוד מינה אותו

שר הביטחון אינו מתכוון להגיב בכל צורה שהיא, על דבריו של סגנו מיכאל רקל כאשר לצורך נהקמת משמר אזרחי ביישובי הגדה המערבית, במערכת הביטחון אומרים, כי סגן השר, רקל, התבטא אתמול במסיבת העיתונאים, שערך בירושלים, כאיש פוליטי חבר תנועת החרות, גם את ההזמנות למסיבת העיתונאים שיגר על נייד של תנועת החרות ולא דרך משרד הביטחון.

במשרד הביטחון ציינו, כי משך השנתיים שרקל משרת בתפקידו, לא יצא בפומבי נגד עמדתו של שר הביטחון, כוזר, אמר שלוש שר הביטחון, כי הוא מתנגד לכל סוג של משמר אזרחי ביישובים היהודים בגדה. שר הביטחון התייחס בתשובתו לרעיון, שהעלה ח"כ שילנסקי לאחר הביקור של ועדת הכנסת ברה"ש.

כבר בראשית כהונתו במשרד הביטחון נטל על עצמו רקל את תחום ההתיישבות בעיסוקו העיקרי. בתקופת כהונתו, נערך סגן השר תקופות ארוכות מן המשרד, עקב בעיות כריאות ופעילות הכריות במשפטי הקרקעות בגדה. גם המחזור בתקציבי התיישבות כמערכת הביטחון לא איפשר פיתוח פעולות התיישבות בגדה בהיקף נרחב. תקציב משרד הביטחון בתחום ההתיישבות שועד בעיקרו, על-פי מדיניות השר, לבניית תשתית ביטחונית ביישובי קו העימות ולפרויקטים כמו שיפור תשתית הכבישים בגדה.

למסיבת העיתונאים שערך, הופיע רקל מלווה בכמה ראשי מועצות - אריאל, אלפי מנשה, מעלה ארומים וגבעת זאב. הוא טען, כי "המשמר האזרחי צריך לפתור בעיית ביטחון פנים יישובית, שאינה מכוסה על-ידי גורמי הביטחון הקיימים בשטחים". רקל מציי, שהמשמר יהיה כעין יחידה שתהיה במרותו של משרד הגבול, "תפקידה יהיה לפעול בתוך היישובים העירוניים, אולם על-פי תחזית משמר הגבול היא תוכל לצאת, להקים מחסומים ולעמוד בביטחון כמו בכל מקום אחר בארץ".

על המחלוקת עם רבין, אומר רקל: "אני לא מד פיע כאן כסגן שר הביטחון, אלא כסגן שר שהת מנה על-ידי הליכוד".

אלכס פישמן, ניה העצני

רקל על מאסר עודה: כנראה שיש בסיס לפסק השופטים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

"אם בית המשפט פסק מה שפסק כנראה שיש בסיס לדבר הזה", כך אמר אתמול סגן שר הביטחון מיכאל רקל בתגובה לעונש שגזר בית משפט הצבאי על סוחר הקרקעות אחמד עודה שנידון לארבע וחצי שנות מאסר.

סגן השר מיכאל רקל אמר עוד כי הוא אינו יכול להתייחס לזוהר עצמו מאחר שהוא לא מכיר אותו, ואין הוא לא מישפט. בהתייחסו לנרשא ההתיישבות כעזה אמר סגן שר הביטחון כי הוא ידרוש לאלתר להקים יישובים חדשים בעזה. "לנו אין זרבה זמן, אנו אנשים מבוגרים וצריך להחליט".

שגרירות ישראל / וושינגטון

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 1 מתוך 3 דפים

סוג בטחוני סודי

המשרד

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 23 11.20 אפר'

מס' מברק

408 $\frac{1}{3}$

ס/מנהל מז"ח

דע: מצפ"א

סנטור סיימון ופרוייקט המים

לשלכו 373

סוג - ח/כ"ס
123.8/מ

1. כמתוכנן, נפגשתי ביום ו' (17) עם ג'ון BARACERON איש מחמ"ד בהשאלה למשרד סיימון (שירת בארץ מ-1979 ל-1981 כיועץ לסאט לוואיס, מאז עבד במח' לסכסוכים איזוריים במחמ"ד, ובקייץ הזה מיועד לצאת לקהיר כאחראי בין היתר לנושא הסכסוך ויחסי ישראל-מצרים).

2. שמע את דברי (על יסוד תדרוכך) וציין מיד שכונות הסנטור צנועות למדי בשלב זה ואין ברצונו להצטרף להצעותיהם של ג'ולס סטאר ושל סיי טוגנבלט ב- CSIS. נכון שהאחרונים ניהלו (מנהלים) מו"מ עם סוכנות AID במגמה לקדם פרוייקט בעל visibility גבוה, שיכלול סיורים באיזור ושיעלה בין כחצי מליון עד כמליון דולר, אך ממשרד סיימון הם ביקשו חוות דעת על מחמ"ד. בעקבות בירורים עם השגרירויות באיזור שלנו השיבה מחמ"ד שפרוייקט בעל פרופיל גבוה יהיה נגזר לכשלון ואף יחכן שיהיה בו כריזמה לסכך הסדרי מים קיימים לנוכח עמדתם השלילית של הסורים. אי-לכך החליט סיימון לבקש את AID להכין תוך חצי שנה מיום כניסת חוק הטיוע לתוקף שני מחקרים, הראשון, על בעיות המים באגן הירדן והשני על מדינות אפריקה דרומה מהסהרה, תוך התמקדות על איזור מוריטניה (שביקשה עזרתו של סיימון בתחום זה). שני המחקרים האלה לא יתבטאו על חקר מקורי אך על פי רוב ירכזו מידע, שכעת מפוזר במקורות שונים ושידוע למומחים. ייעשו "IN-House" בתוך AID, כלומר במימון שכבר קיים (יעלו בין מאה למאתיים אלף דולר) בלא סיורים לאיזור.

רצ"ב הצעת התיקון של סיימון כפי שנכנסה בחוך המלצות יו"ר וועדת החוץ (יחד עם דברי חסבר שנכתבו ע"י צוות העוזרים). במקביל, כבר פנה סיימון ללשכה להערכות טכנולוגיות

FACE OF TECHNOLOGY ASSESSMENT
פ 554 1
1
2
3

ס י פ ס מ ב ר ק

דף 2 מחוד 3 דפים

סוג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

408 $\frac{2}{3}$

והזמין עבודה על טכנולוגיות המתקדמות הקיימות להתפלת מים ולשימוש חוזר במים. עומדים להשלים עבודה זו בחודש מאי, והיא תעמוד לרשות **אופ** בעת הכנת המחקרים המהוארים דלעיל.

4. בקיצור, לא נראה שיש לנו הרבה לצפות מיוזמה זו (לפחות לא בשלב מוקדם זה) וספק אם טיימון יצניק לה קדימות גבוהה לאור החלטתו להתמודד על מועמדות מפלגתו לנשיאות.

ב/אבה
למדן

408 $\frac{3}{3}$

1/2000 1/2000

7700 773

SEC. 522. REPORT ON WATER RESOURCES.--WITHIN 180 DAYS OF ENACTMENT OF THIS ACT, THE ADMINISTRATOR OF THE AGENCY FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT SHALL SUBMIT TO THE COMMITTEE ON FOREIGN RELATIONS OF THE SENATE AND THE COMMITTEE ON FOREIGN AFFAIRS OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES INDIVIDUAL REPORTS ON THE PROBLEMS OF WATER RESOURCE MANAGEMENT IN: (1) THE JORDAN RIVER BASIN, AND (2) SUB-SAHARAN AFRICA. SUCH REPORTS SHALL PROVIDE AN OVERVIEW OF WATER RESOURCE MANAGEMENT PROBLEMS IN THESE AREAS AND SUGGEST POSSIBLE UNITED STATES ROLES, INCLUDING MULTILATERAL APPROACHES, FOR HELPING TO RESOLVE THEM. THE REPORTS SHOULD PAY PARTICULAR ATTENTION TO DESALINATION AS A POTENTIAL SOLUTION.

*

Item 5.23. Report on Water Resources. The Committee print contains a provision, authored by Senator Simon, requiring the Administrator of A.I.D. to submit to Congress within 180 days of enactment a report on the problems of water resource management in the Jordan River Basin and Sub-Saharan Africa, with particular attention to desalination as a potential solution.

*